

Kunnanhallitus 27.4.2023
Tarkastuslautakunta 9.6.2023
Valtuusto 21.6.2023

Utsjoen kunnan tilinpäätös 2022

Gávecci jagiáiggi gieldda

Kahdeksan vuodenajan kunta

Utsjoen kuntastrategia	3
Toimintakertomus.....	6
Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	9
Kunnan organisaatiokaavio	13
Perustietoa kunnasta	14
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	19
Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	25
Talousarvion toteutuminen	34
Käyttötalous tehtäväalueittain	36
Kunnanhallitus	36
Elinvoimalautakunta	45
Perusturvalautakunta.....	53
Sivistyslautakunta	78
Tekninen lautakunta	98
Tilinpäätöslaskelmat	109
Konsernilaskelmat.....	113
Tilinpäätöksen liitetiedot	117

Utsjoen kuntastrategia

Visio 2025

Utsjoki on saamelaisia perinteitä kunnioittava ja rohkeasti tulevaisuuteen suuntaava kunta. Kunnan elinvoimaisissa kylissä tuotetaan palveluja sekä saamen että suomen kielellä. Utsjoki on tunnettu luontaiselinkeinoistaan, kansainvälisestä elinkeinotoiminnastaan sekä kulttuuri- ja luontomatkailupalveluistaan.

Arvot

Elävä saamelaiskulttuuri

Arvo tarkoittaa saamen kielen kuulumista ja saamelaiskulttuurin näkymistä arjessa. Toiminnassa arvo näkyy saamenkielisten ja saamelaiskulttuurilähtöisten palveluiden tietoisena ja aktiivisena kehittämisenä.

Luonto kulttuuriympäristönä

Arvo tarkoittaa kuntalaisten luonnonkäyttömahdollisuuksien ja saamelaiskulttuurin turvaamista. Paikallinen luontokäsitys on laaja pitäen sisällään luonnon kestävän monikäytön, elinkeinot ja ihmisten elinympäristön. Luonnonkäyttöön liittyvä edunvalvonta on keskeisessä osassa kunnan toimintaa.

Yhdenvertaisuus

Arvo tarkoittaa yhdenvertaisia ja yksilöllisesti suunniteltuja palveluja kaikille kuntalaisille. Saamen kieleen ja kulttuuriin liittyvää yhdenvertaisuutta edistetään aktiivisesti. Yhdenvertaisuutta tukee monipuolinen rajat ylittävä yhteistyö Norjan kanssa.

Suunnitelmallisuus

Arvo näkyy sujuvuutena, tehokkuutena ja avoimuutena päätöksentekoprosesseissa, toimivina ja yhdenvertaisina palveluina sekä tulevaisuuden turvaavana määrätietoisena edunvalvontana.

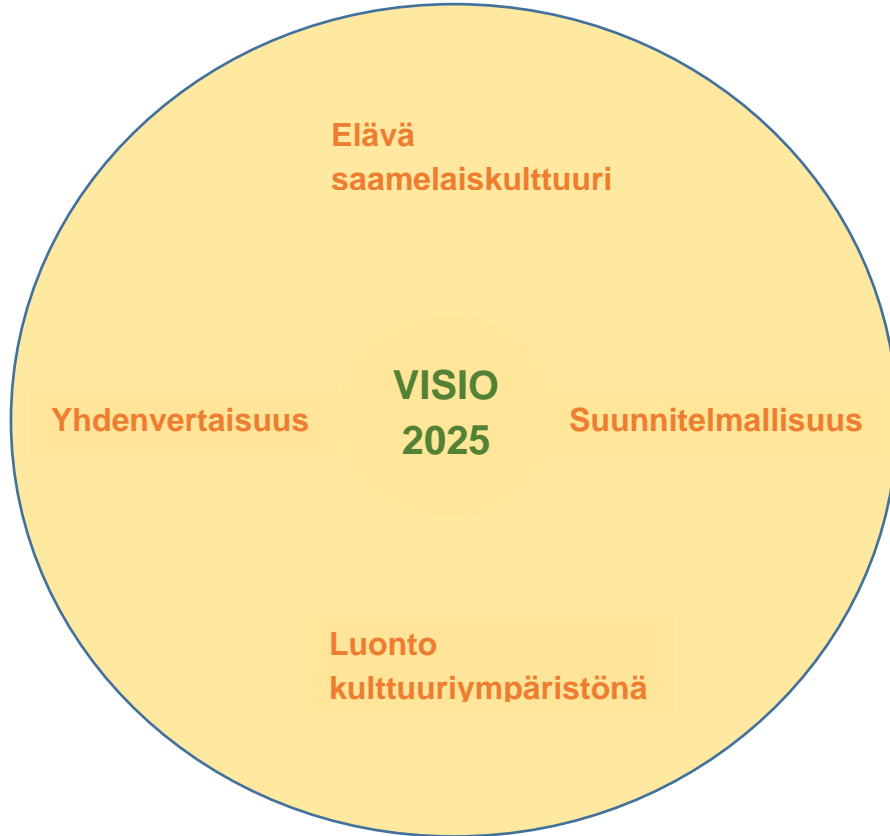
Strategiset painotukset

1. Kestävä kuntatalous
2. Kunta alueena on kilpailukykyinen ja elinvoimainen
3. Aukkaat saavat hyvät palvelut saamen ja suomen kielillä
4. Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

Visio, arvot ja strategiset painotukset

Kestävä kuntatalous

Kilpailukykyinen ja elinvoimainen
Utsjoki

Hyvät palvelut saamen ja
suomen kielillä

Vetovoimainen ja haluttu
työnantaja

Kestävä kuntatalous

Tavoitteet

- Kunnan talous on tasapainossa
- Investointien suunnitelmallisuus – esimerkiksi tehdään kiinteistöjen käyttö- ja korjaussuunnitelma investointikaudelle (4 v.)
- Verorahoituspohjan vahvistaminen – elinkeinostrategian toimeenpano
- Hankintaosaamisen vahvistaminen

Kunta alueena on kilpailukykyinen ja elinvoimainen

Tavoitteet

- Vahvistetaan yritystoiminnan toimintaedellytyksiä – toteutetaan elinkeinostrategiaa tukevia kehittämishankkeita
- Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä – edunvalvontaa ja Utsjoki-mallin jatkohankkeet
- Haetaan aktiivisesti uusia ja innovatiivisia kestävän kehityksen mukaisia liiketoimintamahdollisuuksia
- Edistetään luontaiselinkeinoja ja mm. luontoon ja kulttuuriin pohjautuvia kestäviä liiketoimintamahdollisuuksia osana elinkeinostrategian toteutusta

- Edistetään monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen pohjautuvien työpaikkojen ja yritystoiminnan syntymistä – Áilegas-keskuksen kehittäminen
- Luontoon ja kulttuuriin pohjautuvan matkailuelinkeinotoiminnan kehittäminen ja kansainvälistyminen – esim. matkailustrategian tekeminen
- Tuetaan kyläkeskusten kehitystä ja elinvoimaisuutta huomioiden niiden vahvuudet
- Lapsiperheiden määrän lisääminen – kunta asuntorakentamisen edistäjänä ja hyvät monikieliset lapsiperheiden palvelut
- Päiväkoti- ja kouluverkoston säilyttäminen ja kehittäminen kyläkeskuksissa
- Tuetaan kaavoituksella elinkeinotoimintaa ja asuntorakentamista
- Saavutettavuuden ja logistiikan kehittäminen – edunvalvonnan tehostaminen sekä aktiivinen vaikuttaminen ja osallistuminen maakuntakaavan laadintaan
- Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen – viestintäsuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen

Asukkaat saavat hyvät palvelut saamen ja suomen kielillä

Tavoitteet

- Palveluiden lähtökohtana on asiakastyytyväisyys, palveluiden riittävyys, oikea kohdentuvuus ja oikeellisuus
- Turvataan ja kehitetään lähipalveluiden saatavuutta
- Edunvalvonta sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä
- Edunvalvonta julkisten viranomaispalveluiden turvaamiseksi ja pysymiseksi
- Parannetaan saamenkielisten palveluiden tarjontaa mm. lisäämällä saamenkielisen henkilöstön määrää
- Lisätään sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia ottamalla käyttöön uusia palvelumuotoja
- Osallistetaan asukkaat kunnan palveluiden kehittämiseen laajentamalla kuntalaisten kuulemista
- Vahvistetaan Norjan kanssa tehtävää yhteistyötä ja sitä kautta parannetaan palvelujen saatavuutta

Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

Tavoitteet

- Parannetaan ulkoista ja sisäistä viestintää viestintäsuunnitelman mukaisella toiminnalla
- Tuetaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä koulutussuunnitelman mukaisesti
- Tuetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista
- Järjestetään työntekijöille hyvät ja asianmukaiset työvälineet ja työtilat

Toimintakertomus

Toimintakertomusta ja tilinpäätöstä koskevat säännökset

Tilinpäätöstä koskevat säädökset on esitetty kuntalain pykälissä 113-115. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnanjohtajan katsaus

Päätyneen tilikauden ylijäämä on 313.955,17 euroa. Vuoden aikana valtuusto hyväksyi yhteensä 654.968,73 euroa hallintokuntien lisämääräraahakemuksia. Lisämäärärahat muodostuivat elinvoiman hankkeista sekä perusturvan lastensuojelun, avopalvelun, laitoshoidon ja perusterveydenhuollon kustannuksista. Lisämäärärahoista huolimatta perusturvan nettomenot ylittyivät avopalveluissa ja erikoissairaanhoidossa.

Alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu kertyvän ylijäämää 27.550,67 euroa.

Teknisen toimen menot ja tulot poikkeavat talousarviosta n. 217.000 euroa. Suurin menolisäys muodostuu kohonneista energiakustannuksista ja toinen merkittävä tulokseen vaikuttava tekijä on, että jätehuollon tuloja jäi toteutumatta n. 36.000 euroa.

Ansoverotuloja kertyi arvioitua enemmän n. 100.000 euroa ja kiinteistöverotulot jäivät n. 100.000 euroa arvioitua pienemmiksi. Yhteisöverotulot toteutuivat suunnitellusti.

Valtionosuudet toteutuivat reilut 700.000 euroa arvioitua enemmän, josta opetus- ja kulttuuritoimen osuus n. 450.000 euroa ja harkinnanvarainen valtionosuus 265.000 euroa.

Koronapandemia jatkui vielä alkuvuonna 2022, mikä vaikutti kunnan toimintaan ja talouden suunnitteluun. Osittainen etätyö jatkui edelleen ja koulutukset ja kokoukset toteutettiin suurimmaksi osaksi etätilaisuuksina. Sotehenkilöstön työpanosta ja voimavaroja tarvittiin edelleen koronasta johtuviin töihin. Kunnan koronatyöryhmä kokoontui säännöllisesti viikoittain pitämään tilannekatsauksen ja käymään yhdessä läpi kulloinkin annetut ohjeistukset ja suositukset aina huhtikuulle asti. Henkilöstön voimavaroja ja työpanosta tarvittiin alkuvuodesta paljon epidemian laajentumisen estämisessä.

Äkillisen rakennemuutoksen syvyys ja laajuus selvisivät kevään 2022 aikana Tenon lohen kalastuskiellon jatkuessa ja Ukrainan sodan käynnistyessä. Myös koronan rajauslupat ja muut rajoitteet jatkuivat arvioitua pidemmälle keväeseen. Koronan vaikutukset rajakauppaan ja matkailuun, Tenon lohen kalastuskiellon talousvaikutukset sekä Ukrainan sodan aiheuttama energian ja kulutushyödykkeiden hintojen nousu näkyvät välillisesti myös kunnan taloudessa.

Kunnan edunvalvontatyö on ollut aktiivista lukuisine ministeri-, kansanedustaja ja virkamiesjohdon tapaamisina. Vaikuttamisen rahallisena tuloksena voidaan pitää 265 000 euron valtion osuuden korotusta vuodelle 2022 sekä 150 000 euron rahoitusta Lohikeskusselvitykselle. Aktiivinen kontaktien ja verkostojen luonti on rakentanut Utsjoen kunnan yhteistyötä, mikä toivottavasti kantaa hedelmää pidemmällä aikajänteellä.

Kunta on aktiivisesti toimeenpannut useita äkillisen rakennemuutoksen hankkeita, joihin saatiin ns. AKKE-rahoitus 300 000 euroa. Rinnalla on edistetty myös kevyen liikenteen investointihankkeita kävely- ja pyöräilyreitit parantamiseksi kylien välittömässä läheisyydessä ja Tenontien alueella. Rahoitusta investointeihin ei ole vielä saatu, mutta asiaa edistetään edelleen vahvasti.

Kunnassa käynnistettiin syksyllä laajamittainen kuntastrategian uudistamistyö. Alkuperäinen ajatus tehdä kevyt päivitys olemassa olevaan kuntastrategiaan osoittautui kevään ja alkusyksyn aikana liian vaatimattomaksi toimeksi. Kunnassa päätettiin laatia kokonaan uusi kuntastrategia viitoittamaan kunnalle uutta tulevaisuutta. Tulevaisuustyöhön lähdettiin loppusyksystä laajasti kuntalaisia ja kunnassa toimivia yrityksiä osallistaen hankerahoituksen tukemana. Strategiatyö jatkuu vielä kevään 2023 uuden kuntastrategian valmistuessa loppukeväästä.

Kunnassa käynnistettiin työ kunnan historian ensimmäisen maapoliittisen ohjelman laatimiseksi, joka valmistuu vuoden 2023 syksyllä. Valmistelun rinnalla on järjestetty kunnanjohtajan kutsusta matkailun ja maankäytön pyöreän pöydän tapaamisia, joissa on haettu yhteistä tilannekuvaa ja kehitetty elinkeinojen välistä yhteistyötä tuloksellisesti.

Kolmen kyläkeskuksen vanhojen koulurakennusten tulevaisuuden käyttötarkoituksesta päätettiin työryhmän esitysten pohjalta. Siten päästään eroon merkittävistä lisäkustannuksista ja saadaan osalle rakennuksista uusiokäyttöä.

Kunnan organisaatio ja hallintosääntö muutettiin hyvinvointialueuudistuksen valmistelun kanssa rinnakkain uutta tilannetta vastaavaksi. Samalla yhdistettiin elinvoima- ja tekniset lautakunnat yhdeksi lautakunnaksi tavoitteena kunnan elinvoiman vahvistaminen ja kahden toimialan tiiviimpi yhteistyö. Hyvinvointialueuudistus vei merkittävästi enemmän kunnan työntekijöiden voimavaroja kuin mitä oli ennakoitu. Utsjoen kunta onnistui kuitenkin osallistumaan valmisteluun asianmukaisesti ja kunnan edusta huolehtien.

Kunnan työhyvinvointia lähdettiin kehittämään perehtymällä joulukuussa 2021 tehdyn työtyytyväisyyskyselyn tuloksiin. Tarve kehittää kunnan johtamista ja esimiestoimintaa sekä tarve saada kuntaan henkilöstön kehittämisestä vastaava johtaja on ilmeinen. Johtamisen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen on panostettu muun muassa kunnanjohtajan koolle kutsumien päällikköpäivien keskustelujen kautta. Apuna on ollut myös useampi vuonna 2021 käynnistetty työhyvinvointihanke, joiden soveltuvuus Utsjoen kunnan tarpeisiin ei kuitenkaan ole ollut ihanteellista. Tiukasta taloustilanteesta johtuen henkilöstön kehittämispäällikköasiaa päästiin ratkaisemaan vasta keväällä 2023, kun sivistysjohtajan virka muutettiin hyvinvointijohtajaksi, jonka vastuulle tulee myös henkilöstön kehittämistehtäviä.

Kunnan viestintää hoitamaan ja kehittämään perustettiin kaksivuotinen osa-aikainen viestintäasiantuntijan toimi elokuussa 2022. Resurssi on edelleen vaatimaton kunnan viestinnän ja markkinoinnin kehittämistarpeisiin nähden. Viestinnän ja markkinoinnin keinoin on lähdetty kehittämään myös kunnan työnantajakuvaa ja työ jatkuu edelleen.

Työ kunnan elinvoiman vahvistamiseksi jatkuu kaikilla toimialoilla. Keskeiseksi ajuriksi ja kunnan elinvoiman uudeksi kivijalaksi on rakentumassa kestävä matkailun edistäminen. Kehittämistyötä viedään konkreettisesti eteenpäin uuden kuntastrategian, maapoliittisen ohjelman ja matkailun master plan hankkeen avulla.

Taina Pieski
kunnanjohtaja (virkavastuussa 1.3.2022 alkaen)

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Utsjoen kunnan ylin päättävä toimielin on kunnanvaltuusto, jossa on yhteensä 15 valtuutettua, valtuuston toimikausi alkoi 1.8.2021, uudet puheenjohtajat valittiin 23.8.2021. Kunnanvaltuuston puheenjohtajana on Uula Tapiola (Kesk), Sammoli Lukkari (Kok) ja Mika Aikio (Sdp).

Jäsenet

Tapiola Uula, puheenjohtaja
Lukkari Sammoli, I varapuheenjohtaja
Aikio Mika, II varapuheenjohtaja
Ahlakorpi Anni
Guttorm Urho
Guttorm Väinö
Jaatinen Eeva
Konttinen Pirjo
Kordelin Marjatta
Laiti Niila
Länsman Vesa
Manninen Ismo
Niittyvuopio-Valle Laura
Pohjanrinne Arto
Tapiola Ilmari

Valtuusto kokoontui vuoden 2022 aikana yhteensä kuusi kertaa, käsitellyjä asioita oli 74.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa sille kuntalaissa ja hallintosäännössä säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksessa on seitsemän (7) jäsentä, jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on vuonna 2022 toiminut Väinö Guttorm ja varapuheenjohtajana Vesa Länsman.

Jäsenet

Guttorm Väinö, puheenjohtaja
Länsman Vesa, varapuheenjohtaja
Kordelin Marjatta
Pohjanrinne Arto
Niittyvuopio-Valle Laura
Holmberg Aslak
Ahlakorpi Anni

Varajäsenet

Konttinen Pirjo
Guttorm Urho
Hekkanen Eemeli
Porsanger Veikko
Jaatinen Eeva
Rasmussen Riikka
Tapiola Ilmari

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2022 12 kertaa, käsitellyjä asioita oli yhteensä 207. Oikaisuvaatimuksia kunnanhallitukselle tehtiin yhteensä 0 kpl.

Lautakunnat ja muut yhteistyöelimet, joissa kunnan edustus

Elinvoimalautakunta

Jäsenet

Konttinen Pirjo, puheenjohtaja
Länsman Arvi, varapuheenjohtaja
Rasmus Sebastian
Valle Petteri
Niittyvuopio-Pieski Maarit
Laiti Niila
Niittyvuopio Anni-Sofia

Varajäsenet

Lukkari Maritta
Vartiainen Tomi
Manninen Terttu
Roivas Osmo
Guttorm Rauna
Vuolab Birit
Koutonen Iivari

Elinvoimalautakunta kokoontui 8 kertaa ja käsitteli 94 asiaa.

Perusturvalautakunta

Jäsenet

Halonen Markku, puheenjohtaja
Oikarinen Pasi, varapuheenjohtaja,
27.10.2022 saakka, Veikko Porsanger
27.10.2022 lähtien
Rautajoki Mervi
Parkkonen Anne
Wargh Kirsi-Marja
Aikio Mika
Snellman Aino
Perusturvalautakunta kokoontui 7 kertaa ja teki päätöksen 77 asiassa.

Varajäsenet

Länsman Maarit K
Rasmus Sebastian
Guttorm Maija-Liisa
Porsanger Veikko
Halonen Netta
Nordberg Aulis
Lukkari Pirjo

Sivistyslautakunta

Jäsenet

Halonen Leevi, puheenjohtaja
Hekkanen Eemeli, varapuheenjohtaja
Halonen Kai
Valle Liisa
Seurujärvi Pirjo
Aikio Elle
Aikio Esko

Varajäsenet

Adamova Anastassia
Koistinen Miia
Koskenniemi Mika
Holma Lotta
Guttorm Urho
Holmberg Aslak
Niittyvuopio Anni-Sofia

Sivistyslautakunta kokoontui 11 kertaa ja teki päätöksen 140 asiasta.

Sivistyslautakunnan suomenkielinen jaosto, (Valtuusto lakkauttanut 7.4.2022 § 15)

Jäsenet

Halonen Leevi, puheenjohtaja
Hekkanen Eemeli, varapuheenjohtaja
Vartiainen Tomi
Keskitalo Heidi
Holma Lotta

Varajäsenet

Nuorgam Eeva
Koistinen Miia
Länsman Vesa
Aikio Mika
Koskenniemi Mika

Suomenkielinen jaosto kokoontui 2 kertaa ja käsitteli 23 asiaa.

Sivistyslautakunnan saamenkielinen jaosto

Jäsenet

Seurujärvi Pirjo, puheenjohtaja
Halonen Kai, varapuheenjohtaja
Näkkäljärvi-Länsman Anna
Länsman Nilla-Pekka
Valle Liisa

Varajäsenet

Saijets Mika
Saijets Kirsi
Niittyvuopio-Jämsä Leena
Aikio Sami
Rasmussen Torkel

Saamenkielinen jaosto kokoontui 1 kertaa ja käsitteli 8 asiaa.

Tekninen lautakunta

Jäsenet

Lukkari Sammol, puheenjohtaja
Tapiola Uula, varapuheenjohtaja
Koskennimi Mika
Jomppanen-Länsman Sivi
Jaatinen Eeva
Rasmussen Riikka
Jansson Lasse

Varajäsenet

Guttorm Kari
Orti Irene
Manninen Terttu
Länsman Aslat-Jon
Nousuniemi Jouni
Laiti Mauri
Tapiola Sari

Tekninen lautakunta kokoontui 8 kertaa ja teki päätöksen 95 asiasta.

Tarkastuslautakunta

Jäsenet

Manninen Ismo, puheenjohtaja
Laiti Niila, varapuheenjohtaja
Nuorgam Eeva

Varajäsenet

Roivas Osmo
Niittyvuopio Anni-Sofia
Katekeetta Antti, 21.6.2022 lähtien Jouni
Esa Nousuniemi

Tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa ja teki päätöksen 26 asiasta.

Keskusvaalilautakunta

Jäsenet

Guttorm Raimo Esa, puheenjohtaja
Tapiola Laura, varapuheenjohtaja
Länsman Maija
Siropää Leena
Ahlakorpi Arto

Varajäsenet

Manninen Terttu
Guttorm Oiva
Jaatinen Antti
Pyrhönen Pekka
Holma Lotta
Adamova Anastassia
Aikio Ara

Keskusvaalilautakunta kokoontui 4 kertaa ja teki päätöksen 21 asiasta.

Vanhusneuvosto

Nuorgamin Ikäsähly, Pyrhönen Pekka,
Sámi Siida ry, Niilo Vuomajoki ja Birit Vuolab,
Utsjoen seurakunta, eri henkilöitä
MLL Utsjoen yhdistys, Länsman Maija
Karigasniemen eläkeläiset, Nousuniemi Jouni Esa
Sámi Soster, Vuolab Marketta
Utsjoen Eloisat ry, Malin Erkki
Muut, Lanu Elina

Vammaisneuvosto

Utsjoen MLL, Kvist-Aikio Kirsi ja Aikio Hanna
 Utsjoen seurakunta, eri henkilöitä
 Inarin-Utsjoen kuuloyhdistys ry, Hirvelä Ritva
 Sámi Soster ry, Holmberg Veikko A.
 Utsjoen Eloisat, Malin Erkki
 Muut, Guttorm Maija-Liisa
 Nuorgamin Ikäsähly, Aurala Elli

Nuorisovaltuusto

Joel Väänänen
 Ellen Saijets
 Oskari Kontio
 Sandra Kontio

Kuntayhtymät ja niissä kunnan edustajat:**Lapin liitto**

Jäsen
 Kordelin Marjatta

Varajäsen
 Ahlakorpi Anni

Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä

Jäsenet
 Tapiola Uula
 Kordelin Marjatta

Varajäsenet
 Niittyvuopio-Valle Laura
 Lukkari Sannol

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuusto

Jäsen
 Konttinen Pirjo

Varajäsen
 Tieva-Niittyvuopio Vuokko

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä

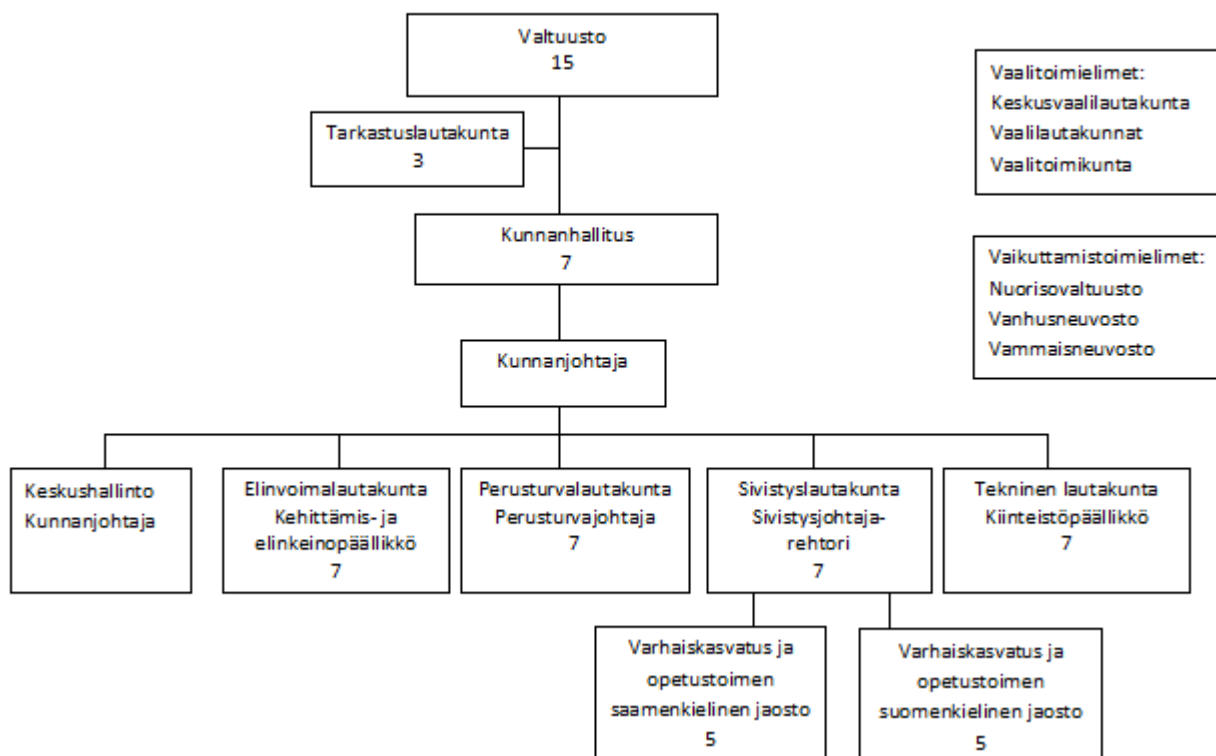
Jäsenet
 Rautajoki Mervi
 Tapiola Uula

Varajäsenet
 Parkkonen Anne
 Katekeetta Antti, 21.6.2022 lähtien
 Halonen Markku

Kunnan organisaatiokaavio

Utsjoen kunnassa on yhteensä 4 lautakuntaa, joiden tehtävänä on johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastata palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Talousarvion toteutuminen on esitetty tehtäväalueittain ja vastuuhenkilöittäin.

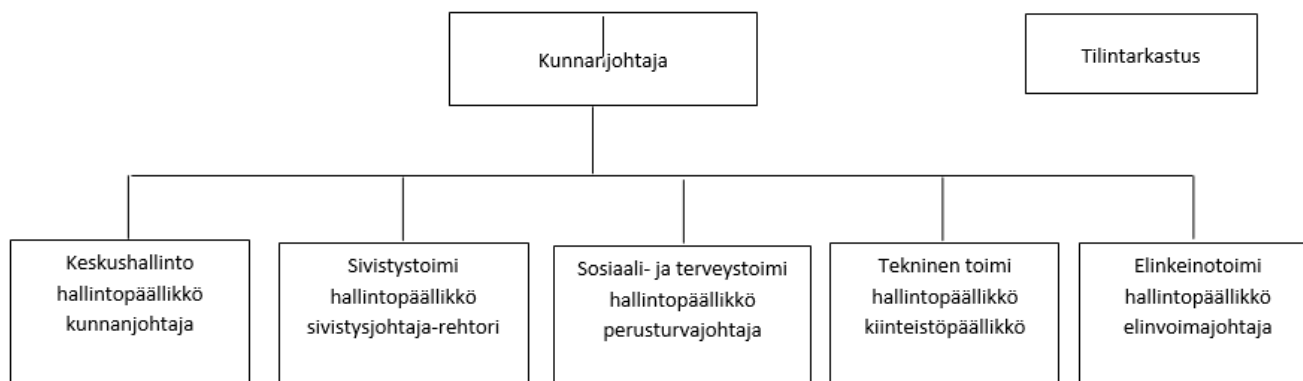
Utsjoen kunnan hallinto-organisaatio

Johtoryhmä

Kuntalain mukaisia valtuustolle tilivelvollisia viranhaltijoita vuonna 2022 olivat kunnanjohtaja Vuokko Tieva-Niittyvuopio 28.2.2022 asti, kunnanjohtaja Taina Pieski 1.3.2022 alkaen, kehittämis- ja elinkeinopäällikkö Eeva-Maarit Aikio 1.4.2022 asti, matkailukoordinaattori Sonja Sistonen 2.4.-7.8.2022, elinvoimajohtaja Tanja Lepistö 8.8.2022 lähtien, perusturvajohtaja Nanna Miettunen 9.1.2022 asti, vt perusturvajohtaja Riitta Kumpulainen 10.1.-31.5.2022, perusturvajohtaja Nanna Miettunen 1.6.-23.8.2022, vt perusturvajohtaja Päivi Kontio 24.8.-31.12.2022, sivistysjohtaja-rehtori Virpi Veskonieni ja kiinteistöpäällikkö Markku Porsanger 5.9.2022 asti, elinvoimajohtaja Tanja Lepistö 19.9.2022 alkaen teknisen toimen osalta.

Utsjoen kunnan henkilöstöorganisaatio

Perustietoa kunnasta

Väestö 31.12.

Asukkaita	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	1242	1232	1212	1219	1176	1180

Vuodesta 2017 kunnan väkiluku on vähentynyt 62 henkilöllä.

Saamelaisia	2003	2007	2008	2012	2015	2019
	821	806	809	768	722	662

Lähde: Saamelaiskäräjät

Ikärakenne 31.12.2022

Ikäryhmä	Yhteensä	Miehiä	Naisia
0 – 5 vuotta	50	29	21
6 – 15 vuotta	112	59	53
16 - 20 vuotta	59	40	19
21 – 65 vuotta	606	323	283
66 – 85 vuotta	316	168	148
yli 86 vuotiaat	37	13	24
Yhteensä	1180	632	548

Lähde: Tilastokeskus

31.12.2022 asukasluku oli 1180 henkilöä, lisäystä edelliseen vuoteen 4 henkilöä, 0,34 %.

Työllisyys

Utsjoen vuoden 2022 keskimääräinen työttömyysaste oli 8,4 %, 47 henkilöä. Lapin läänin vuoden 2022 keskimääräinen työttömyysaste oli 10,5 %.

Ennakkotiedon 31.12.2021 mukaan työvoimaan kuului 534 henkilöä, joista työllisiä 487 ja työttömiä 47. Työvoiman ulkopuolisia oli 642 henkilöä, joista 0-14 –vuotiaita 142, opiskelijoita 68, eläkeläisiä 392, varusmiehiä 1 ja muita 39, pitkäaikaistyöttömiä 15, huoltosuhde 1,4. Huoltosuhde (elatussuhde) kertoo kuinka monta työhön osallistumatonta (alle 17 v. ja yli 63 v.) on yhtä työllistä kohden eli kuinka monta elätettävää on yhtä elättäjää kohti.

Työttömiä	2018	2019	2020	2021	2022
	41	37	114	62	47

Työpaikat	2018	2019	2020	2021
Alkutuotanto	42	43	39	40
Jalostus	5	9	28	24
Yksityiset palvelut	137	150	138	152
Julkiset palvelut	236	227	220	208
Toimiala tuntematon	42	45	29	38
Työpaikat yhteensä	472	474	454	462
Työssäkäynti oman alueen ulkopuolella	77	95	94	85

31.12.2021 tilaston mukaan alueella työssäkäyviä oli yhteensä 377. On huomattava, että Utsjoen kunnan työpaikoissa työllistyi myös vieraskuntalaisia. Alueella asuvasta työllisestä työvoimasta (462) kävi omalla alueella työssä 377 ja oman kunnan ulkopuolella muualla Suomessa 85 henkilöä. Norjassa työssäkäyvät sisältyvät omalla alueella työllistyneiden lukuun.

Kunnan henkilöstö

Henkilöstörakenne 31.12.2022

Kokoaikaisuus/osa-aikaisuus	Palvelussuhteen luonne	M	N	YHT
kokoaikainen	määräaikainen virka tai toimi	10	44	54
kokoaikainen	oppisopimussuhteinen		1	1
kokoaikainen	vakainainen	13	75	88
muu omasta pyynnöstä osa-aik	vakainainen	2	3	5
osa-aikaeläkeläinen	vakainainen	1	1	2
osa-aikainen virka tai toimi	määräaikainen		21	21
osa-aikainen virka tai toimi	vakainainen	2	7	9
osittainen hoitovapaa	vakainainen		1	1
sivuvirka tai sivutoimi	määräaikainen virka tai toistaiseksi	5	11	16
Yhteensä		33	164	197
		16,75 %	83,25 %	100 %

Palvelussuhde 31.12.2022	M	N	Yht	Osuus %
Vakinaiset	16	82	98	49,75
Määräaikaiset	17	81	98	49,75
Oppisopimussuhteiset		1	1	0,5
Yhteensä	33	164	197	100 %

Vakinaisen henkilöstön ikärakenne

Vakituisen henkilökunnan keski-ikä, vuotta						
	Kunnanhallitus	Elinvoimalk	Perusturvatlk	Sivistysltk	Tekninen ltk	Yhteensä
Keski-ikä	54,0	51,5	50,3	46,8	56,8	49,6

Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	3	3,06 %
30-39	19	19,39 %
40-49	22	22,45 %
50-59	29	29,59 %
60-64	23	23,47 %
65-	2	2,04 %
Yhteensä	98	100,0 %
Keski-ikä	49,6	

Henkilöstön poissaolot

	2021	2022
opintovapaa	1077	1253
hoitovapaa, palkaton	624	626
koulutus	125	174
ylityö	347	223
äitiysloma	434	43
vanhempainloma	455	530
sairausloma	2750	2847
lapsen sairaus	71	79
poliklinikka/erikoislääkärin vastaanottokäynti/ palkallinen	32	45
kuntoutus	5	14
vuosiloma	4164	4482
säästövapaa	21	49
toisen viran /toimen hoito (ulkop.)	154	203
toisen viran /toimenhoito (oma työnantaja)	534	522
perhevapaa /poissaolo pakottavista perhesyistä	23	8
oppisopimus	4	14
palkattomat (yksityinen)	1100	915
työtapaturma	27	14
muu julkinen tehtävä (palkaton)	22	25
lomarahavapaa	164	197
50-60 vuotis-/hääpäivä	8	10
isyysvapaa	13	
omaehtoinen palkallinen koulutus	37	56
osittainen palkaton virkavapaa	49	76
lastentarhanopettajan VES	18	18
Muu virkavapaus/työloma	1012	883
osittain palkaton virkavapaa		76

vuorotteluvapaa		
yleisvaarallinen tartunta		520
Yhteensä	13270	13728

Poissaolot on ilmoitettu kalenteripäivinä.

Henkilöstötyön tavoitteena on motivoitunut, palveluhenkinen ja työnsä osaava henkilöstö, joka on sitoutunut valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja talouden tavoitteisiin. Henkilöstöilmapiiriä parannetaan ja vakiinnutetaan.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista sekoista

Henkilöstöriskit

Vakituisen henkilöstön keski-ikä on vuoden aikana noussut noin kaksi vuotta. Viran- ja toimenhaltijoiden siirtyessä eläkkeelle avautuviin virkoihin on vaikea saada pätevää henkilöstöä, ongelma on erityisesti saamenkielisen henkilöstön kohdalla merkittävä. Palvelurakenne on ohut ja helposti haavoittuva.

Rahoitusriskit

Rahoituksellisiksi riskeiksi luetaan korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja luottoriskit. Korjausvelka, vanhat rakennukset ja uudet välttämättömät investoinnit muodostavat merkittävän riskin. Maksuvalmius on kunnalla tällä hetkellä hyvällä tasolla.

Kunnan takausvastuut

	2022
Kiinteistö Oy Ringinvatro	1 091 647,09
Kuntien takauskeskus	8 903 047,00

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen. Valvonnan tarkoitus on myös ennaltaehkäistä ja todeta erehdyksiä, virheitä ja väärinkäytöksiä. Sisäisen valvonnan avulla tulee myös varmistaa organisaation eri tasojen yhteistyön riittävyys ja toimivuus.

Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun, luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan suunnitellulla ja hyväksytyllä tavalla sekä tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Kukin esimies vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta.

Seuranta on luottamushenkilöille kuuluva sisäisen valvonnan osa. Seurannan keskeisiä tehtäviä on raportointivelvollisuus, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten seuranta.

Sisäinen tarkastus on valvonnan näkyvin osa. Sisäinen tarkastus on julkista toimintaa, jossa tarkastuksen kohde tietää toimintansa olevan arvioinnin kohteena.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kunnanhallitus nimeää toimikaudekseen sisäisen tarkastuksen toimikunnan. Toimikunta seuraa mm. kunnanhallituksen ohjeiden ja määräysten noudattamista. Lautakuntien tehtävänä on kontrolloida suunnitelmien ja tavoitteiden toteutumista sekä seurata talousarvion toteutumista. Hallintokunnan päällikkö vastaa toiminnan johtamisesta sekä toiminnan tuloksellisuuden ja seurannan raportoinnista.

Kuntalain 14 §n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää

hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi määräykset kunnan hallintosäännössä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut:

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kunnanhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Kunnanhallituksen alaiset toimielimet vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti (sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle).

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa ja säännösten päivittämistä on käsitelty johtoryhmässä. Hallintokuntia on kehoitettu erityiseen tarkkuuteen talousarvion toteutumisen seurannassa ja kehoitettu ajoissa reagoimaan mm. tarvittavien ylitysoikeuksien hakemiseen. Lautakunnat, kunnanhallitus ja valtuusto ovat jokaisessa kokouksessa saaneet hallintopäälliköiden katsauksen ja arvion taloustilanteesta.

Kunnan tytäryhtiöiden talouden seuranta on tehostettu ja talouden tervehdyttäminen on ollut erityistoimien kohteena.

Kunta vakuuttaa omaisuuden turvaavasti. Sijoitustoimintaa ei harjoiteta ja takauksia ei pääsääntöisesti ole annettu. Vanhat takaukset koskevat tytäryhtiöiden lainojen takauksia.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	4 003	3 915
Toimintakulut	-16 477	-15 735
Toimintakate	-12 475	-11 820
Verotulot	5 001	4 752
Valtionosuudet	8 405	7 454
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10	4
Muut rahoitustuotot	163	15
Korkokulut	-90	-98
Muut rahoituskulut	-18	-5
Rahoitustuotot ja -kulut	65	-84
Vuosikate	996	302
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-682	-763
Poistot ja arvonalentumiset	-682	-763
Tilikauden tulos	314	-461
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)		11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	314	-450

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	24,3	24,88
Vuosikate/Poistot, %	146	39,54
Vuosikate, euroa/asukas	843	256,44
Asukasmäärä	1 181	1 176

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tuloslaskelma sisältää vain ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuloslaskelman toimintakate kuvaa käyttötalouden menojen ja tulojen suhdetta, kuinka paljon käyttömenoja joudutaan tuottojen lisäksi kattamaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vuodelta 2022 oli -12 475 milj. €.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulotulos. Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Tilikausi 2022 oli 313 955,17 € ylijäämäinen.

Toimintatuottojen/toimintakulujen tunnusluku osoittaa kuinka paljon toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Kunnan käyttötalouden tuloilla katettiin vuonna 2022 käyttötalouden menoja 24,3 %.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 $=100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista
 $=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa per asukas
 $= \text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä}$

Kaikki tunnusluvut, jotka perustuvat asukaskohtaiseen euromäärään, muuttuvat myös asukasluvun muutosten myötä.

Toiminnan rahoitus**Rahoituslaskelma**

	2022	2021
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	996	302
Tulorahoituksen korjaukset	-53	-11
Toiminnan rahavirta yhteensä	942	290
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 074	-2 152
Rahoitusosuudet investointimenoihin	282	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	58	36
Investointien rahavirta yhteensä	-734	-2 116
Toiminnan ja investointien rahavirta	209	-1 826
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-9
Antolainasaamisten vähennykset	53	75
Antolainauksen muutokset yhteensä	53	66
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000	95
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 008	-1 158
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2	13
Lainakannan muutokset yhteensä	-6	-1 049
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		0
Vaihto-omaisuuden muutos		0
Saamisten muutos	-771	-695
Korottomien velkojen muutos	106	981
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-617	-696

RAHAVAROJEN MUUTOS	-409	-2 522
Rahavarat 31.12.	768	1 177
Rahavarat 1.1.	1 177	3 699
Rahavarojen muutos	-409	-2 522
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-7 487	-6 204
Investointien tulorahoitus, %	125,8	14
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,3
Lainanhoitokate	1,0	0,3
Kassan riittävyys (pv)	15	22
Asukasmäärä	1181	1 176

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Samoin kuin tuloslaskelmassa, myös rahoituslaskelmassa luvut sisältävät vain ulkoiset rahan lähteet ja rahan käytön.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa.

Kunnan rahavarat vuoden lopussa olivat 768 461 €. Vuoden ajalta kassan riittävyys suhteessa menoihin on ollut 15 päivää.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %
 $=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate
 $= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Rahavarat 31.12
 $= \text{Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset}$

Kassan riittävyys (pv)
 $= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	18 777	18 726	OMA PÄÄOMA	7 434	7 120
Aineettomat hyödykkeet	422	182	Peruspääoma	2 384	2 384
Aineettomat oikeudet	262	133	Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	106	106
Muut pitkävaikutteiset menot	115	17	Edell. tilik. yli-/alijäämä	4 631	5 081

Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	45	32	Tilikauden yli-/alijäämä	314	-450
Aineelliset hyödykkeet	15 534	15 685	Poistoero	55	55
Maa- ja vesialueet	510	515	Muut pakolliset varaukset	7	7
Rakennukset	12 722	12 522	Muut toimeksiantojen pääomat	1	1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	504	293			
Koneet ja kalusto	133	151			
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	1 664	2 204	VIERAS PÄÄOMA	14 338	14 237
			Pitkäaikainen	10 331	10 323
			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	10 330	10 320
Sijoitukset	2 822	2 858	Muut velat/ Liittymismaksut ja muut velat	1	3
Osakkeet ja osuudet	1 492	1 475	Lyhytaikainen	4 007	3 914
			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	990	1 006
Muut lainasaamiset	1 330	1 383	Saadut ennakot	304	527
			Ostovelat	756	1 100
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	Muut velat	213	158
Muut toimeksiantojen varat			Siirtovelat	1 743	1 123
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	21 834	21 420
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 056	2 694			
Vaihto-omaisuus	5	5			
Lyhytaikaiset saamiset	2 282	1 512			
Myyntisaamiset	393	362			
Lainasaamiset	0	36			
Muut saamiset	978	434			
Siirtosaamiset	911	680			
Rahat ja pankkisaamiset	768	1 177			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 834	21 420			

Taseen tunnusluvut

	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	34,8	34,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	80,6	85,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4 944	4 631
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 187	3 938
Lainakanta 31.12., 1000 €	11 576	11 325
Lainakanta 31.12., €/asukas	9 801	9 630
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	11 614	11 374
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	9 834	9 671
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	1 330	1 383
Asukasmäärä	1181	1 176

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo kuinka, paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Taseen tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellinen velkaantuneisuus %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Lainakanta 31.12

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Lainat euroa/asukas

$$= \text{Lainakanta 31.12} / \text{Asukasmäärä}$$

Lainat ja vuokravastuut 31.12. (uusi tunnusluku 2019)

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

$$= \text{Lainat ja vuokravastuut 31.12} / \text{Asukasmäärä}$$

Lainasaamiset 31.12

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk} - \text{lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Kokonaistulot ja -menot

Tulot	1 000 €	%	Menot	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	4 003	21,15 %	Toimintakulut	16 478	88,27 %
Verotulot	5 001	26,43 %			
Valtionosuudet	8 405	44,41 %			
Korkotuotot	10	0,05 %	Korkokulut	90	0,48 %
Muut rahoitustuotot	163	0,86 %	Muut rahoituskulut	18	0,10 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-53	-0,28 %			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	282	1,49 %	Investointimenot	1 074	5,75 %

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	58	0,31 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	53	0,28 %	Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000	5,29 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 008	5,40 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2	0,01 %			
Kokonaistulot yhteensä	18 924	100,00 %	Kokonaismenot yhteensä	18 668	100,00 %

Kokonaismenot ja -tulot ovat varsinaisesta toiminnasta, investoinneista ja rahoitustoiminnasta kootut rahan lähteet ja käytöt.

Kunnan kokonaistulot vuonna 2022 olivat 18 924 milj. € ja kokonaismenot 18 668 milj.€. Vuoden 2022 tulojen ja menojen erotus on 256 milj. €. Yksittäisistä tuloista valtionosuudet olivat korkeimmat 8.405 milj. € 44,41 % kaikista tuloista. Toimintakuluihin meni 16.478 milj. €, 88,27 % menoista.

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernirakenne

Utsjoen kunnan kuntakonsernin rakenne:	Yhdistetty lkm	Ei yhdistetty lkm
Tytäryhteisöt Kiinteistö Oy Ringinvatro Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo	2	
Kuntayhtymät Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä Lapin Liitto Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä	4	
Osakkuusyhteisöt ja muut Kiinteistö Oy Gálgogárdin Asunto Oy Rievanradnu Inarin Lapin Vesi Oy Kuntien Tiera Oy Sarastia Oy		6
Yhteensä	6	6

Kuntalain 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Konsernitaseeseen nimellisarvomenetelmällä yhdisteltäviä tytäryhteisöjä on kunnassa kaksi; Kiinteistö Oy Ringinvatro ja Kiinteistö Oy Utsjoen virastotalo. Kuntayhtymiä on neljä; Lapin sairaanhoidopiiri, Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä, Lapin Liitto ja Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä. Osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Gálgogárdiniä ei ole yhdistelty koonsa vuoksi. Yhdistelemättä jättäminen ei vaikuta oikean ja riittävän kuvan antamiseen konsernin taloudellisesta tilasta. Muita yhtiöitä Kaatopaikkayhtiö Öfasia, Asunto Oy Rievanradnu, Inarin Lapin Vesi Oy:tä, Sarastia Oy:tä ja Kuntien Tiera Oy:tä ei ole yhdistelty.

Kuntakonserni muodostuu kirjanpitolain mukaisesta konsernista, joka muodostuu:

- emoyhteisöstä
- tytäryhteisöistä, joita ovat sellaiset osakeyhtiöt, kiinteistöyhtiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt tai säätiöt, joissa kunnalla yksin tai yhdessä tytäryhteisönsä kanssa on määräamisvalta
- osakkuusyhteisöistä eli yhtiöistä, joissa kunnalla on 20–50 prosentin omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden ja osuuksien tuomasta äänimäärästä tai joissa kunnalla on rahoitusosuutensa kautta huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa
- kuntayhtymistä

Kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja. Hallintosäännössä määrätään konsernin johdon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Kunnanhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä säännöksiä ja viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan ja -vastuunjako konsernivalvonnassa on kirjattu hallintosääntöön. Tiedonkulku tytäryhteisöjen ja kunnan välillä on pääsääntöisesti toiminut tarkoituksenmukaisella tavalla, samoin ohjeiden antaminen yhteisöille. Konserninjohto, johon kuuluu kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, saavat säännöllisesti tietoa tytäryhtiöistä ja kummankin tytäryhtiön hallituksessa on ollut kunnanhallituksen jäseniä.

Kiinteistö Oy Ringinvatro

Kiinteistö Oy Ringinvatron tuloslaskelma

	2022	2021
Tuloslaskelma		
LIIKEVAIHTO	646 198,42	655 346,71
Liiketoiminnan muut tuotot	36 592,04	90 192,61
Materiaalit ja palvelut		
Ostot	-439 288,64	-414 936,93
Ulkopuoliset palvelut		
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-439 288,64	-414 936,93
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-45 097,64	-50 847,28
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-6 712,79	-8 460,18
Muut henkilöstösivukulut	-2 404,42	-3 085,45
Henkilöstökulut yhteensä	-54 214,85	-62 392,91
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-109 167,61	-110 246,10
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-109 167,61	-110 246,10
Liiketoiminnan muut kulut		
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	80 119,36	157 963,38
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	1 373,47	806,32
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-17 209,56	10 947,05
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 836,09	10 140,73
Voitto/tappio ennen tilipäätössiirtoja ja veroja	64 283,27	147 822,65
Tilinpäätössiirrot ja verot		
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	64 283,77	147 822,65

Kiinteistö Oy Ringinvatron tase

	2022	2021
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	174 593,97	174 593,97
Rakennukset	2 749 123,95	2 833 256,12
Koneet ja kalusto	25 751,10	34 829,74
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 949 469,02	3 042 679,83
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Lyhytaikaiset	11 948,43	34 177,52
Myyntisaamiset, konserniin kuuluilta		
Myyntisaamiset, muilta	11 826,06	16 901,34
Siirtosaamiset	122,37	18 086,18
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	11 948,43	34 177,52
Rahat ja pankkisaamiset	68 525,59	94 501,76
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	80 474,02	128 679,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 029 943,04	3 171 359,11

VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	55 502,02	55 502,02
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	348 239,01	200 416,36
Tilikauden voitto/tappio	64 283,27	147 822,65
Pääomalaina		
Oma pääoma yhteensä	468 024,30	403 741,03
Tilinpäätössiirrot		
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Konserniin kuuluilta		
Pääomalaina	499 430,13	525 371,89
Lainat julkisyhteisöiltä	750 094,87	750 094,87
Lainat rah.- ja vak. laitoksilta	893 476,12	1 089 251,18
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	2 143 001,12	2 364 717,94
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rah.- ja vak. laitoksilta	198 170,97	188 776,86

Pääomallainan lyhennykset	25 941,76	25 941,76
Saadut ennakot	10 066,02	8 807,73
Ostovelat		
Konserniin kuuluvilta		
Muilta	112 818,21	97 960,13
Muut velat	59 0369,70	70 724,79
Siirtovelat	12 880,96	10 688,87
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	418 917,62	402 900,14
Vieras pääoma yhteensä	2 561,918,74	2 767 618,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 029 943,04	3 171 359,11

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tuloslaskelma

	2022	2021
Tuloslaskelma		
Liikevaihto	81 348,00	78 948
KIINTEISTÖN HOITOKULUT	-81 617,88	-59 389,16
Hallinto	-1 970,07	-2 027,18
Käyttö ja huolto	-21 918,27	-15 104,72
Ulkoalueiden hoito	3 174,40	-3 174,40
Lämmitys	-8 597,33	
Vesi ja jätevesi	-2 848,27	-2 553,44
Sähkö ja kaasu	-27 752,48	-21 641,13
Jätehuolto	-1 159,40	-1 227,60
Vahinkovakuutukset	-3 069,68	-2 809,17
Kiinteistövero	-11 127,98	-10 851,52
Hoitokate	-269,88	19 558,84
POISTOT	-10 770,23	10 956,71
Rakennuksista ja rakennelmista	8 692,63	-8 780,44
Koneista ja kalustosta	234,93	-313,24
Muista pitkävaikutteisista menoista	1 842,67	-1 863,03
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-1 171,78	-1 391,20
Muut rahoitustuotot		
Korkokulut	-1 171,78	-1 353,94
Muut rahoituskulut		-4,60

Myöhästymiskulut		-32,66
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	-24 283,89	4 810,93
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-24 283,89	4 810,93

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tase

	2022	2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	19 061,34	19 061,34
Rakennukset ja rakennelmat	860 571,08	869 263,71
Koneet ja kalusto	704,82	939,75
Muut aineelliset hyödykkeet	181 908,07	183 750,74
	1 062 245,31	1 073 015,54
SIJOITUKSET		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Siirtosaamiset	3 672,86	3 194,19
	3 672,86	3 194,19
RAHOITUSARVOPAPERIT		
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
Rahat ja pankkisaamiset	9 774,22	33 747,52
	9 774,22	33 747,52
	1 075 692,39	1 109 957,25
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	8 000	8 000
Rakennusrahasto	1 068 360,33	1 068 360,33
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-45 623,58	-50 434,51
Tilikauden voitto (tappio)	-24 283,89	4 810,93
	1 006 452,86	1 030 736,75
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
PAKOLLISET VARAUKSET		
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoituslaitoksilta	57 894,72	68 421,04
LYHYTAIKAINEN		
Siirtovelat	11 344,81	10 799,46

	1 075 692,39	1 109 957,25
--	---------------------	---------------------

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Tuloslaskelma		
Toimintatuotot	7 428	7 267
Toimintakulut	-19 608	-18 602
Toimintakate	-12 179	-11 336
Verotulot	4 970	4 721
Valtionosuudet	8 405	7 454
Rahoitustuotot ja -kulut	-119	-101
Korkotuotot	3	1
Muut rahoitustuotot	10	17
Korkokulut	-110	-110
Muut rahoituskulut	-22	-9
Vuosikate	1 076	738
Poistot ja arvonalentumiset	-862	-960
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	214	-222
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot		12
Vähemmistöosuudet	3	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	217	-210
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	37,7	39,1
Vuosikate/Poistot, %	124,8	76,9
Vuosikate €/asukas	912	627
Asukasmäärä	1181	1176

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 076	738
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-93	-28
Toiminnan rahavirta yhteensä	983	710
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 807	-2 938
Rahoitusosuudet investointimenoihin	315	11

Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	94	44
Investointien rahavirta yhteensä	-1 398	-2 882
Toiminnan ja investointien rahavirta	-414	-2 173
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset		
Antolainalainojen vähennykset	27	36
Antolainauksen muutokset yhteensä	27	35
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	1 678	515
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-1 224	-1 179
Lyhytaikaisten lainojen muutos	12	-167
Lainakannan muutokset yhteensä	465	-830
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		-12
Vaihto-omaisuuden muutokset	-4	3
Saamisten muutos	-616	-678
Korottomien velkojen muutokset	35	1 104
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä		417
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-94	-377
Rahavarojen muutos	-508	-2 550
Rahavarat 31.12	1 089	1 597
Rahavarat 1.1.	1 597	4 148

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-9 589	-7 527
Investointien tulo-rahoitus, %	72,1	25,2
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,5
Lainanhoitokate	0,9	0,7
Kassan riittävyys (pv)	17	26

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	21 031	20 448
Aineettomat hyödykkeet	456	211
Aineettomat oikeudet	295	159
Muut pitkävaikutteiset menot	115	19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	46	33
Aineelliset hyödykkeet	19 403	19 055
Maa- ja vesialueet	605	609

Rakennukset	14 815	14 627
Kiinteät rakenteet ja laitteet	505	294
Koneet ja kalusto	218	240
Muut aineelliset hyödykkeet	186	186
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 075	3 099
Sijoitukset	1 171	1 182
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	317	317
Muut Osakkeet ja osuudet	797	781
Muut lainasaamiset	55	82
Muut saamiset	2	2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	106	116
Valtion toimeksiannot	65	54
Muut toimeksiantojen varat	41	62
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 530	3 418
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	29	25
Lyhytaikaiset saamiset	2 411	1 795
Myyntisaamiset	575	522
Lainasaamiset		36
Muut saamiset	1 049	514
Siirtosaamiset	787	723
Rahoitusarvopaperit		20
Rahat ja pankkisaamiset	1 089	1 577
VASTAAVAA	24 667	23 982
VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	6 617	6 400
Peruspääoma	2 384	2 384
Muut omat rahastot	886	886
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 131	3 341
Tilikauden yli-/alijäämä	217	-210
VÄHEMMISTÖOSUUDET	94	97
PAKOLLISET VARAUKSET	52	71
Eläkevaraus		
Muut pakolliset varaukset	52	71
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	112	123
Valtion toimeksiannot	65	54
Muut toimeksiantojen pääomat	48	69
VIERAS PÄÄOMA	17 790	17 290
Pitkäaikainen	12 897	12 420
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 896	12 417
Muut velat	1	3
Lyhytaikainen	4 893	4 870

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 191	1 205
Saadut ennakot	315	539
Ostovelat	972	1 322
Muut velat	305	272
Siirtovelat	2 111	1 533
VASTATTAVAA	24 667	23 982
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	27,6	27,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	84,0	86,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 348	3 131
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 835	2 662
Lainakanta 31.12., 1000 €	14 342	13 621
Lainakanta 31.12., €/asukas	12 144	11 583
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	14 658	13 875
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	12 412	11 798
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	55	82
Asukasmäärä	1181	1176

Kunnanhallituksen esitys tilikauden 2022 tuloksen käsittelystä

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä toimintakertomuksessa.

Vuoden 2022 tilikauden tulos on 313 955,17 € ylijäämäinen. Taseessa on edellisten vuosien käyttämätöntä ylijäämää 4.630 527,42 euroa. Tilikauden ylijäämä kirjataan edellisten tilikausien yli-/alijäämien tilille.

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa on kuntalain 110 §:n mukaan käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Utsjoen kunnan talousarviossa on hallintokunnittain määritelty tehtäväalueet, joiden talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton tasolla. Investointien määrärahat ovat sitovia hankekohtaisesti.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, käyttö talousosan toteutumisvertailu

Käyttötalouden tulos

	TP 2021	TA 2022	TA- muutok- set	Muutettu TA 2022	Toteutuma	Poikkeama
KUNNANHALLITUS						
Toimintatuotot	56 408	50 000		50 000	56 154	6 154
Toimintakulut	-795 284	-860 072	-9 000	-869 072	-804 576	64 496
Toimintakate/Jäämä	-738 876	-810 072	-9 000	-819 072	-748 422	70 650
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	1 743 421	1 600 730	58 943	1 659 673	1 666 808	7 135
Toimintakulut	-5 243 555	-5 208 024	-75 096	-5 283 120	-5 195 815	87 305
Toimintakate/Jäämä	-3 500 134	-3 607 294	-16 153	-3 623 447	-3 529 007	94 440
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	1 470 269	1 405 591		1 405 591	1 455 995	50 404
Toimintakulut	-2 015 717	-1 786 441	-100 000	-1 886 441	-2 153 756	-267 315
Toimintakate/Jäämä	-545 448	-380 850	-100 000	-480 850	-697 761	216 911
PERUSTURVALAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	1 349 015	929 790	204 316	1 198 013	1 349 015	151 002
Toimintakulut	7 994 914	-7 500 005	-692 240	-7 880 015	-7 994 914	-114 899
Toimintakate/Jäämä	-6 645 899	-6 570 215	-487 924	-6 682 002	-6 645 899	36 103
ELINVOIMALAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	397 964	597 744	200 334	798 078	666 669	-131 409
Toimintakulut	-787 249	-963 676	-242 225	-1 205 902	-987 620	218 282
Toimintakate/Jäämä	-389 284	-365 932	-41 891	-407 824	-320 951	-86 873
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	5 017 077	4 583 855	463 593	5 047 448	5 097 191	49 743
Toimintakulut	-16 836 719	-16 318 218	-1 118 562	-17 436 780	-17 572 437	-135 657
Varaston lisäys/vähennys						
Toimintakate	-11 819 642	-11 734 363	-654 969	-12 389 332	-12 475 246	-85 914
Verotulot	4 751 650	5 030 000		5 030 000	5 001 049	-28 951
Valtionosuudet	7 453 970	7 621 889		7 621 889	8 404 548	782 659
Rahoitustuotot ja -kulut	-84 409	-74 975		-74 975	65 382	140 357

Verot + VOS	12 205 620	12 651 889		12 651 889	13 405 597	753 708
VUOSIKATE	301 569	842 551	-654 969	187 582	995 733	808 150
Poistot ja arvonalentumiset	-762 603	-815 000		-815 000	-681 777	133 223
Poistoeron vähennys	10 913					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-450 121	27 551	-654 969	-627 418	313 956	941 373

Käyttötalous	Toimintakate		Ero eur	Osuus kuntataloudesta
	TA 2022	TOT 2022		
Kunnanhallitus	-810 072	-748 422	61 650	6,3 %
Sivistyslautakunta	-3 607 294	-3 529 007	78 027	29,6 %
Tekninen lautakunta	-380 850	-697 761	-316 911	5,8 %
Perusturvalautakunta	-6 570 215	-6 645 899	75 684	55,7 %
Elinvoimalautakunta	-365 932	-320 951	44 981	2,6 %
Käyttötalous yhteensä	-11 734 363	-11 942 041	-56 569	100,0 %

Käyttötalous tehtäväalueittain

Kunnanhallitus

Vaalit

Toimielin Keskusvaalilautakunta
Tulosalueen nimi Vaalit
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	1 500	1 500		1 500	3 000	1 500
Toimintamenot	-8 247	-8 519		-8 519	-7 128	1 391
Netto	-6 747	-7 019		-7 019	-4 128	2 891

Vuonna 2022 järjestettiin aluevaalit.

Tarkastustoimi

Toimielin Tarkastuslautakunta
Tulosalueen nimi Tarkastustoimi
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-11 232	-12 032		-12 032	-13 661	-1 628
Netto	-11 232	-12 032		-12 032	-13 661	-1 628

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Lisäksi tarkastuslautakunta ohjaa tilintarkastusta.

Tilintarkastusyhteisöksi valtuusto on valinnut Oy Audiator Ab:n. Tilintarkastajana toimi Hilikka Ojala. Vuonna 2022 tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa.

Yleishallinto

Toimielin Kunnanhallitus
Tulosalueen nimi Kunnanhallitus
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	54 908	48 500		48 500	53 154	4 654
Toimintamenot	-714 554	-783 821	-9 000	-792 821	-731 026	61 794
Netto	-659 646	-735 321	-9 000	-792 821	-677 872	66 448

Valtuusto kokoontui vuoden 2022 aikana yhteensä kuusi kertaa, käsiteltyjä asioita oli 74. Valtuuston keskeisimpiä päätöksiä olivat, vuoden 2022 tilinpäätöksen hyväksyminen, Kunnanjohtajan viran täyttö, Elinvoimajohtajan viran täyttö, Kunnan tuloveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2022 sekä Kiinteistöveron vahvistaminen vuodelle 2022, Utsjoen kunnan talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024, Utsjoen kunnan ruokapalveluiden järjestäminen 2023 ja Utsjoen kunnan energiansäästösuunnitelma.

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2022 12 kertaa, käsiteltyjä asioita oli yhteensä 207. Oikaisuvaatimuksia kunnanhallitukselle tehtiin yhteensä 0 kpl.

Valtuuston ja kunnanhallituksen kokousten valmistelun ja päätösten täytäntöönpanon lisäksi yleishallinnossa huolehditaan kunnan keskitetyistä tukipalveluista hallintokunnille. Näitä ovat mm. puhelinvaihde, chat, postitus, arkistointi, asiakaspalvelu/ neuvonta, tietoverkon ylläpito, ict-palvelut sekä muut yleiset toimistopalvelut. Lisäksi yleishallinnon kustannuksissa ovat mukana tarkastustoimen, tulkkipalveluiden, työterveyshuollon, yhteistoiminnan ja muiden henkilöstöpalveluiden menot, valtiolle korvattavat verotuskustannukset, yhteistoimintamenot Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymään, Suomen Kuntaliittoon ja Lapin Liittoon sekä vaalien järjestämisestä kunnalle aiheutuvat menot. Yleishallinnon kustannuksiin sisältyvät ostopalveluina hankittavat ict-tukipalvelut sekä henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut. Keskushallinto avustaa hallintokuntia henkilöstö- ja taloushallinnon tehtävissä sekä yleisten ohjelmistojen käytössä.

Kestävä kuntatalous

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Uusi kunta, Utsjoki vuoden 2023 jälkeen suunnittelu	Kunnan järjestämistä vastuulle jäävien palveluiden tarkoituksenmukainen mitoittaminen	Kunnan taloutta osoittavat mittarit Kunnan tilinpäätös tasapainossa	Kunta pystyy vastaamaan sen järjestämistä vastuulle jäävien palveluiden tuottamisesta	Hyvinvointialueuudistuksen valmistelun yhteydessä valmisteltiin kunnan organisaatiouudistusta.
Kunnan organisaatorakenteen arvioiminen uutta tilannetta vastaavaksi	Tarvittava organisaatiouudistus toteutetaan		Tehokas ja toimiva organisaatio	Kunnassa päätettiin yhdistää elinvoima ja tekninen toimi yhden yhteisen lautakunnan alaisuuteen. Samassa yhteydessä lakkautettiin perusturvalautakunta ja päivitettiin kunnan hallintosääntö astumaan voimaan 1.1.2023. Kuntaan perustettiin osa-aikainen, määräaikainen

				<p>viestintä- asiantuntijan (60%) toimi hoitamaan kunnan viestintää tukemaan kunnan johtamista sekä elinvoiman ja vetovoiman vahvistamista.</p> <p>Hyödynnettiin Kestävä kuntatalous verkostohankkeen asiantuntijoita kuntatalouden pitkän tähtäimen strategisessa suunnittelussa.</p> <p>Kunnan tilinpäätös on niukasti ylijäämäinen. Kassavarojen riittävyys aiheutti ajoittain huolta. Lainojen lyhennykset toteutuivat suunnitellusti</p>
--	--	--	--	---

Kunta on alueena kilpailukykyinen ja elinvoimainen

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Kuntastrategian päivittäminen, huomioiden erityisesti kunnan talouden tasapaino	Kuntastrategian päivittäminen aloitetaan	Päivitetty kuntastrategia hyväksytty	Kuntastrategia ohjaa kunnan talousarvion ja –suunnitelman laatimista sekä muuta valmistelua ja päätöksentekoa	Kuntastrategia päätettiin uudistaa kokonaisvaltaisesti äkillisen rakennemuutoksen ja geopoliittisen muuttuneen tilanteen vuoksi. Käynnistettiin laaja kuntalaisten ja sidosryhmien osallistamistyö. Uusi kuntastrategia valmistuu 6/2023.
Edunvalvonta:				

<p>Hyvinvointialueen valmistelutyöryhmien työhön ja hankkeisiin osallistuminen</p>	<p>Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen valmisteluhankkeisiin ja työryhmiin</p>	<p>Lähipalvelut säilyvät</p>	<p>Sote- palveluiden järjestämiseen liittyvät toiminnot siirtyvät hallitusti hyvinvointi-alueen vastattaviksi</p>	<p>Osallistuttiin aktiivisesti hyvinvointi-alueuudistuksen valmisteluun. Edunvalvonnan keskiössä oli lähipalveluiden turvaaminen ja saamenkieliset palvelut. Edunvalvonta jatkuu vuonna 2023.</p>
<p>Saamenkielikeskuksen toiminta</p>	<p>Saamenkielikeskuksen toiminnan aloittaminen</p>		<p>Saamenkielikeskuksen tarvittavat toimet on perustettu ja kielikeskus aloittaa toimintansa</p> <p>Edunvalvonta tuottaa alueelle elinvoimaa</p>	<p>Saamenkielikeskuksen toimintaa jouduttiin mitoittamaan uudelleen henkilöstötilanteen vuoksi. Vuonna 2022 kielikeskus keskittyi järjestämään keskeiset kielikurssit. Hankerahoituksen hakeminen toiminnan laajentamiseksi siirrettiin arvioitavaksi syksyyn 2023.</p>
<p>PÄRM hanketyö</p>	<p>PÄRM hankkeiden EIP-hanketyö</p>	<p>PÄRM hankkeet saavat rahoitukset</p>		<p>Työ äkillisen rakennemuutoksen (PÄRM) vaikutusten minimoimiseksi jatkui monipuolisena hanketoimintana ja edunvalvontana. Kunta sai harkinnanvaraista valtionosuuksien korotusta 265 000 euroa vuodelle 2022 sekä 150 000 euron avustuksen Lohikeskus-</p>

<p>PLAKY työ Seutukunnallinen ja ylikunnallinen yhteistyö</p> <p>Raja- alueyhteistyön kehittäminen (mm. Öfas ja SEG)</p>				<p>selvitystyöhön. Työ käynnistyy 3/2023.</p> <p>Osallistuttiin aktiivisesti viranhaltijasolla PLAKYn yhteistyöhön. Toteutettiin mm yhteinen edunvalvontamatka Helsinkiin ministeriöihin, eduskuntaan ja Kuntaliittoon. Luottamus- henkilöiden osallistuminen oli vähäisempää.</p> <p>Osallistuttiin Öfas- yhtiön hallituksen työskentelyyn. Rajakuntayhteistyö edellyttää aktiivointia.</p>
<p>Kuntaimagon vahvistaminen – ulkoinen viestintä</p> <p>Viestintätaitojen kehittäminen</p>	<p>Ulkoisen viestinnän tehostaminen</p> <p>Viestintä- koulutuksen järjestäminen henkilöstölle ja luottamusmiehille</p>	<p>Viestinnän toiminta- suunnitelman mukainen toiminta</p>	<p>Ulkoinen viestintä vahvistaa kunnan hyvää kuntaimagoa</p>	<p>Kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää sekä kunta- markkinointia on kehitetty osa- aikaisen viestintä- asiantuntijan, elinvoiman hanketyöntekijöiden ja kunnanjohtajan toimesta aktiivisesti. Resurssit ovat edelleen tarpeisiin nähdessä liian pienet.</p>

Asunutilanteen parantaminen	Haetaan aktiivisesti yksityisiä toimijoita sijoittamaan vuokra- ja omistusasuntojen tuotantoon	Yksityinen asuntorakentamisen lisäänty	Uusia vuokra-asuntoja valmistuu kunnan alueelle Asuntorakentaminen lisääntyy kunnassa	On käyty vuoropuhelua yksityisten asuntorakentajien kanssa, mutta ne eivät ole johtaneet asuntojen uustuotantoon vuoden aikana. Kunnan kiinteistöyhtiön taloudellinen tilanne ei ole mahdollistanut uusien kohteiden suunnittelua. Rakennusmateriaalien hinnannousu ja saatavuusongelmat ovat laskeneet asuntotuotannon määrää valtakunnallisesti.
Maankäytön suunnittelu, kaavoitus asuntoympäristön rakentamista varten	Suunniteltujen kaavojen aloittaminen ja laadinta	Kaavat etenevät hyväksyttäväksi	Kunta pystyy osoittamaan yrityksille ja asuntorakentajille riittävästi tontteja	Kirkonkylän ja Karigasniemen asemakaavojen valmistelu eteni. Kunnassa on kirkonkylässä kaavoitettu riittävästi omakotitalotontteja. Kunta päätti käynnistää maapoliittisen ohjelman valmistelun.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
-------------------------	---------------------	------------------------------------	--------------------	---------------------------------

Kunnan järjestämistä vastuulle jäävä palvelukokonaisuus	Kunnan järjestämistä vastuulle jäävien palveluiden tarkoituksen mukainen mitoittaminen			Sivistys- ja varhaiskasvatuksen palvelut on tuotettu suomen ja saamen kielellä. Pätevän henkilöstön rekrytoinnissa on ollut vaikeuksia.
Viestintä kuntalaisille	Selkeää, ymmärrettävää ja eri kunnan asukasryhmien tarpeet huomioivaa viestintää tehostetaan		Kuntalaiset saavat tarvitsemansa tiedon kunnan palveluista	Kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää sekä kuntamarkkinointia on kehitetty osa-aikaisen viestintä-asiantuntijan, elinvoiman hanketyöntekijöiden ja kunnanjohtajan toimesta aktiivisesti. Resurssit ovat edelleen tarpeisiin nähden liian pienet.
Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen päätöksentekoprosesseihin	Tehostetaan mahdollisuuksia antaa palautetta ja aloitteiden tekemistä	Kuulemis- ja keskustelutilaisuudet tai muut tilaisuudet	Asukkaat osallistuvat asioiden ja päätöksenteon suunnitteluun ja valmisteluun	Järjestettiin kahdesti kyläillat kolmessa kyläkeskuksessa. Osallistettiin aktiivisesti ja monipuolisesti kuntalaisia kuntastrategian valmisteluun. Kunnanjohtaja aloitti Kahvistellaan-tapaamiset kaikissa kyläkeskuksissa. On vastattu kaikkiin kuntalaisten sähköposti- viesteihin. On aktivoitu some-keskusteluissa, jotka liittyvät kunnan toimintaan.
	Kuntalaisviestinnän ja tiedottamisen lisääminen	Palautteen ja aloitteiden määrä	Palautteen ja aloitteiden määrä kasvaa	

Kunnan palveluiden ja toiminnan kehittäminen paikalliseen kulttuuriin pohjautuen	Henkilöstön perehdyttäminen Toimenpiteet henkilöstön kielitaidon parantamiseksi Kielistrategian hyväksyminen	Perehdytysoppaan mukainen perehdytys Kielikoulutukset	Perehdyttäminen tapahtuu perehdytysoppaan mukaisesti Saamen kieli on aktiivisesti käytössä kunnan toiminnoissa Kielistrategiassa määritellyt toimenpiteet käytössä	Uusille työntekijöille on pyritty laatimaan perehdytys-suunnitelma, jonka mukaisesti perehdyttäminen on tapahtunut. Saamenkielikeskus on järjestänyt suunnitellut kielikurssit kunnan työntekijöille. Korotettiin saamenkielilisen taso suullisesta osaamisesta (100=> 125 euroon)
--	--	--	--	---

Kunta on haluttu ja vetovoimainen työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Rekrytointi	Rekrytointi hankkeen toteuttaminen		Kunnan työvoiman vaihtuvuus vähenee Kunnan virat ja toimet saadaan täytetyksi kelpoisilla työntekijöillä	On kehitetty rekrytointiviestintää ja kuntamarkkinointia mm julkaisemalla työntekijätarinoita. Varsinaista rekrytointihanketta ei ole toteutettu.
Työntekijöiden ammattitaitojen ja osaamisen kehittäminen Jatkokoulutusmahdollisuuksien ja ammatillisen täydennyskoulutuksen tukeminen Etätyön kehittäminen	Päivitetään henkilöstön koulutus-suunnitelmat hallintokunnittain Laaditaan etätyökäytäntöjä koskeva ohjeistus	Henkilöstön koulutus-suunnitelmat	Päivitetty koulutus-suunnitelmat käytössä Etätyöohjeet laadittu ja käytössä	Henkilöstön koulutus-suunnitelmat ovat toteutuneet vaihtelevasti. Osaamisen kehittäminen on tunnistettu selkeäksi kehittämis-kohteeksi. Puutteelliset resurssit eivät ole mahdollistaneet toimialojen tukemista

				osaamisen kehittämistyössä. Osallistuttiin perheystävällinen hybridityön Lappi - hankkeeseen työpajoinen. Etätyöohjeen viimeistely jää keväälle 2023.
Työhyvinvointijohtamisen kehittäminen ja vahvistaminen	Osallistuminen Työhyvinvointi saamelaisalueella ja Tekijöiden Lappi hankkeisiin	Työhyvinvointikyselyt	Työhyvinvointi paranee mm. sairauspoissaolot vähenevät, työtyytyväisyyden taso paranee HR-osaaminen kunnassa vahvistuu	Osallistuttiin Työhyvinvointia saamelaisalueelle ja Tekijöiden Lappi hankkeisiin. Toteutettiin kaksi työhyvinvointikyselyä, joiden tuloksia käsiteltiin henkilöstön ja johtoryhmän kesken sekä myös valtuustossa. Kehittämistoimenpiteinä on käynnistetty johtamisen ja esimiestyön sekä sisäisen viestinnän toimia. On perustettu esimiestyön tueksi päällikköpäivät.

Henkilöstö	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Toimistosihiteeri	1	1	1	1	1
Viestintäasiantuntija		0,6	0,6	0,6	0,6
Kanslisti	1,5	2	2	2	2
Yhteensä	3,5	4,6	4,6	4,6	4,6

Elinvoimalautakunta

Elinkeino- ja maaseututoimi

Toimielin Elinvoimalautakunta
Tulosalueen nimi Elinkeino- ja maaseututoimi
Tilivelvollinen Kehittämis- ja elinkeinopäällikkö

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	397 964	597 744	200 334	798 078	666 669	-131 409
Toimintamenot	-787 248	-928 830	-242 225	-1 171 055	-984 133	186 923
Netto	-389 284	-331 086	-41 891	-372 977	-317 464	55 514

Toiminnan kuvaus

Elinkeinotoimen pääasialliset tehtävät ovat elinkeinojen kehittäminen, yritysneuvontapalvelut, maaseutuviranomaistehtävät, yhteispalvelun asiakasneuvontapalvelut, matkailuneuvonnan ja aluemarkkinoinnin järjestäminen.

Talousarviovuoden 2022 perustoiminta

Yhteispalvelun asiointipisteessä on asioinut 141 asiakasta valtion palveluihin liittyen ja lisäksi 10 asiakasta yritysneuvontaan liittyen sekä 23 asiakasta matkailuneuvontaan liittyen. Maaseutuhallinnossa on ollut petovahinkoja 190, joista maastotarkastettiin 9 vahinkoa. Viljelijätukien hakijoita on ollut 17 kpl sekä tuetun maksullisen lomittaja-avun hakijoita alle viisi.

Yritysneuvonta on organisoitu osin omana toimintana ja osin alueellisten yrityspalveluiden kautta. Toiminnan kehittämiseksi on hankkeistettu uDigi -hanke, jonka tavoitteena on elinvoimapalveluiden kehittäminen vuosien 2022-2023 aikana, painottuen alueellisen yhteistyön kehittämiseen.

Matkailukoordinaation ja aluemarkkinoinnin osalta on panostettu näkyvyyteen Explore Utsjoki -kanavilla, mediassa ja lisäämällä tiedottamista. Aluemarkkinointiyhteistyötä on tehty Lapland Northin Destinationin (ent. Inari Saariselkä matkailu), House of Laplandin ja Visit Finlandin kanssa. Kehittämis- ja elinkeinopäällikkö ja sittemmin kunnanjohtaja on osallistunut Lapland North Destinationin hallituksen kokouksiin varajäsenenä, strategiatyöryhmään, brändityöryhmään sekä saavutettavuustyöryhmään.

Matkailuneuvontaa on järjestetty Utsjoella kylätalo Giisássa ympärivuotisesti, Karigasniemellä Kylätalo Sáivussa kesäaikaan ja Nuorgamissa esitejakelulla sekä huolehtimalla EU:n pohjoisimman pisteen lähiympäristöstä.

Elinkeinotoimen virkahenkilöstössä tapahtui toimintavuoden aikana muutos, Eeva-Maarit Aikio irtisanoutui kehittämis- ja elinkeinopäällikön virasta. Viran nimeke ja tehtäväkuva päivitettiin ja virka avattiin täytettäväksi. Elinvoimajohtaja Tanja Lepistö aloitti elinvoimajohtajana 8.8.2022. Syksyllä Lepistö hoiti oman toimen ohella teknisen toimen hallintopäällikön ja toimialajohtajan sijaisuutta 19.9 alkaen.

Toimintavuoden aikana painotettiin vahvasti ÄRM-rakennemuutokseen liittyviä tehtäviä. Hankkeita oli haettu ja haettiin alkuvuodesta niin suurimmillaan hankkeita oli elokuussa 2022.

Syksyllä 2022 käynnistettiin kuntastrategian valmistelu elinvoiman ja keskushallinnon koordinoimana, mutta laajassa yhteistyössä eri toimialojen kanssa.

Raja-alueyhteistyötä on tehty Deanuleagis Sámástit -hankkeen kautta sekä tapaamalla Finnmarkin alueen toimijoita, joiden kanssa käynnistyi suunnittelu toimenpiteistä molempien alueiden yritys yhteistyön lisäämiseksi.

Talousarviovuoden 2022 projektitoiminta

Elinvoimalautakunnan osalta on panostettu vahvasti hanketoiminnan kautta tapahtuvaan kehittämistoimintaan sekä omien projektien, yhteisprojektien että alueellisten projektien ohjausryhmätyöskentelyn kautta.

Hankehenkilöstöä on ollut vaihtelevasti 6-11 työntekijää vuoden aikana.

Vuoden 2022 aikana jatkettiin seuraavien kunnan omien hankkeiden toteuttamista

Vastuullinen matkailu Utsjoella -hanke. Vuoden 2022 aikana järjestettiin useita vastuullisuuteen liittyviä työpajoja ja koulutuksia Utsjoen matkailuyrittäjille. Hankkeessa suunniteltiin vastuulliseen matkailuun ohjaavat kyltit Nuorgamiin, jotka toteuttaa myöhemmin Metsähallitus. Hankkeessa järjestettiin Benchmarking-matka Norjan Lyngenfjordiin. Hankkeessa laadittiin tietopaketti, johon listattiin kyläläisten, Metsähallituksen, paliskuntien ja saamelaiskäräjien hyväksymiä matkakohteita ja näistä laadittiin osiot exploreutsjoki.fi -sivustolle. Hankkeesta laadittiin loppuraportti. Hanke päättyi 7/2022.

Deanuleagis Sámástit -hanke. Vuoden 2022 aikana perustetun kielikeskuksen monikielisyysasiantuntijan tehtävää hoiti 10 % työajalla Utsjokisuun koulun rehtori Laura Arola. Kielikeskus järjesti kielikursseja, mutta ei hakenut toimintavuoden aikana uusia hankkeita. Talousarviovalmistelun yhteydessä syksyllä 2022 kielikeskus siirrettiin vuoden 2023 alusta alkaen sivistyksen toimialan vastuulle.

Virtuaalinen Tenonlaakso peli sai nimen Vuosterávdnjái (Vastavirtaan). Hankkeessa järjestettiin useita yhteisiä suunnittelupalavereita, jossa pyrittiin kartoittamaan pelin sisältöä, tarinaa sekä kohderyhmää kiinnostavia pelillisiä elementtejä. Vuoden aikana peli käsikirjoitettiin, karttaa tarkennettiin, mallinnettiin eri virtuaalisia ympäristöjä, toteutettiin suuri määrä eri ympäristöihin liittyviä 3D-malleja ja toteutettiin pelimekaanikkoja. Hanke on järjestänyt neljä saamenkielistä Minecraft-pelikerhoa verkossa, virtuaalisia saamenkielisiä jooga-tunteja sekä fyysisenä toimintana saamenkielisiä lastentapahtumia ja nuorteniltoja sekä saamenkielisiä kuntosalitunteja. Hankkeessa on järjestetty saamenkielisiä muisteluiltoja sekä perustettu saamenkielinen kirjallisuusryhmä. Hanke osallistui kansainväliseen saamen kieliviikkoon 25.–31.10.2021, jolloin järjestettiin mm. virtuaalinen saamen kielineuvolailta. Hanke järjesti lokakuussa 2021 Eatnameamet-dokumentin ensi-iltaanäytöksen sekä sitä koskevan keskustelutilaisuuden Karigasniemessä. Hanke on tehnyt yhteistyötä mm. Sámi Soster ja SSG yhdistysten kanssa. Hankkeessa on työskennellyt projektipäällikkö 60 % työajalla, monikielisyysasiantuntija 70-100% työajalla ja tiedottaja-tuottaja 70% työajalla, sekä hankekoordinaattori 10-30 % työajalla. Hanke päättyi 9/2022.

- ÄRM käynnistysuhanke Utsjoella käynnistettiin elokuussa 2021. Hankkeessa suunniteltiin, hankkeistettiin ja käynnistettiin rakennemuutokseen liittyviä hankkeita paikallisen ja alueellisen yhteistyöverkoston kanssa. Hanke päättyi 4/2022.
 - Saamelaisen kulttuuriperinteen vahvistaminen Tenojokilaaksossa -hanke, rahoitus saatu ja toiminta käynnistetty
 - uYritys, Utsjoen elinvoimaiset yritykset ja henkilöstö -hanke, rahoitus saatu
 - Utsjoen digitaalinen elinvoima -uDigi -hanke, rahoitus saatu ja toiminta käynnistetty
 - Utsjoen rakennemuutoksen koordinointi -hanke, rahoitus saatu ja toiminta käynnistetty
- käynnistettiin suunnittelu: Seututie 970 kansainväliseksi pyöräilymatkailureitiksi infran

suunnitteluhanke ja kehittämishanke, Karigasniemen ”elinvoimatalo”, Nisulammen lähivirkistysalueen kehityshanke

- Työhyvinvointia saamelaisalueella -hanke, Utsjoen osaprojekti, Saamelaisalueen koulutuskeskus päätoteuttaja. Hankkeen koordinoinnista vastasi ostopalvelulla Kasvun kaverit. Hanke jatkuu vuoden 2023 puolella.

Vuoden 2022 aikana käynnistettiin seuraavat hankkeet:

Teno Outdoor - pyöräily- ja luontomatkailu Tenojokilaaksossa -hanke käynnistettiin kesäkuussa. Hankkeessa on kartoitettu yrittäjien kiinnostusta ja valmiuksia pyörämatkailun kehittämiseen, verkostoiduttu pyöräily- ja matkailualan tapahtumissa (mm. VeloFinland) sekä selvitetty yhteistyön mahdollisuuksia muiden hankkeiden osalta. Yrittäjille on pidetty yksi tilaisuus, jossa puhujana oli Heli Laukkanen Pyörämatkailukeskukselta. Hankkeessa on aloitettu kohderyhmä-, asiakastarve ja markkina-analyysejä teettäminen. Nämä selvitykset valmistuvat helmikuussa 2023. Hanketiimi ja selvitysten tekijä Klue Oy ovat pitäneet etäpalavereita ja myös yrittäjät on tarkoitus kutsua työpajaan helmikuun alussa. Selvitysten pohjalta hankkeessa aletaan rakentaa Teno Outdoor -konseptia yhdessä yrittäjien suunnitteluryhmän kanssa. Hanke päättyy 12/2023.

Turvallinen pyörämatkailu Tenojokilaaksossa -hankkeessa tehdään Tenonvarren pyörä- ja luontomatkailua tukevat turvallisuus-, logistiikka- ja opastusselvitykset ja -suunnitelmat. Selvitykset tekee Sweco Oy. Selvitysten yhteydessä on toteutettu koko reitin mittainen maastokäynti. Hanke edistää Tenonvarren matkailua ja parantaa alueen liikenneturvallisuutta, ja se kytkeytyy tiiviisti Teno Outdoor -hankkeeseen. Hanke päättyy maaliskuussa 2023.

UYritys – hanke käynnistyi 1.4.2022. UYritys -Utsjoen elinvoimaiset yritykset ja henkilöstö - hankkeen päätavoitteena on, että Utsjoen kunnan paikallisia yrittäjiä sekä yritysten henkilöstöä tuetaan heidän jatkuvassa osaamisen kehittämisessään niin, että heille kehittyy ketterä kyky sopeutua ja mukautua rakennemuutokseen ja kohdentaa toimintaa uuden toimintaympäristön tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti. Lisäksi alueen elinvoimaisuutta edistetään tukemalla myös uuden yritystoiminnan toimintaedellytyksiä osaamisen kehittämisen ja veto- ja pitovoiman näkökulmista. Hankkeen toimenpiteinä v.2022 puolella ovat olleet yritysfoorumit, rekrytointiosaamiseen liittyvät työpajat, työhyvinvointiin liittyvä webinaari sekä viestintäkoulutus yrityksille. Toimenpiteitä jatketaan v.2023 puolella laaja-alaisesti ottaen huomioon paikallisten yritysten tarpeet.

UDigi Utsjoen digitaalinen elinvoima uDigi-hanke kuuluu Utsjoen äkillisen rakennemuutoksen hankekokonaisuuteen. Hankkeen kesto on 1.2.2022-31.10.2023 ja sen kokonaisbudjetti on 199 074 euroa. Projektipäällikön työsuhde on laajuudeltaan 15% - 50% ja kesto 1.4.22 - 31.8.23. Hankkeessa työskentelee osa-aikaisesti myös tiedottaja ja koordinaattori.

Hankkeen rakenne jouduttiin muuttamaan päätoteuttaja + osatoteuttajamallista pääosin ostopalveluvetoiseksi heti hankkeen alkutaipaleella, myönteinen päätös muutoshakemukselle saatiin 22.6.2022.

Hankkeen päätavoite on parantaa kunnan tarjoamien yritys- ja elinvoimapalveluiden saavutettavuutta kehittämällä digitaalisuutta ja laajuutta ja monipuolisuutta kehittämällä verkostomaista yhteistyötä maakunnan eri toimijoiden kesken. Tätä kautta Utsjoki pääsee myös pilotoimaan hankkeen mallintamaa kokonaisuutta, jolla pyritään kokoamaan parhaat asiantuntijat, palveluntuottajat ja käytänteet yrittäjien hyödynnettäväksi fyysis-virtuaalisella mallilla. Hankkeen toimenpiteissä tarjotaan yrittäjille myös työkaluja ja maksuttomia palveluja liittyen vihreään siirtymään ja siellä etenkin energiatehokkuuteen, hankkeen toimenpiteitä toteutetaan myös benchmarking-matkoja, joiden aikana tutustutaan muiden kuntien ja organisaatioiden yritys- ja elinvoimapalveluiden tuotannon käytänteisiin sekä verkostoidutaan ja hakeudutaan yhteistyöhön sopivien tahojen kanssa. Hanke tekee yhteistyötä myös Norjan puolen elinkeinotoimijoiden kanssa.

UKoordinaatio –Utsjoen rakennemuutoksen koordinointi -hanke käynnistyi toukokuussa. Hankkeen keskeisinä tavoitteina on viedä yhtenäisenä kokonaisuutena eteenpäin Utsjoen rakennemuutokseen liittyviä toimenpiteitä, ja luoda Utsjoen elinkeinoelämälle uusi tulevaisuuden kuva. Hankkeen tavoitteena on myös koko alueen markkinointi ja kunnan imagon kehittäminen, ja sitä kautta elinvoimaisuuden tukeminen. Hankkeen teemoista on vuoden aikana viestitty kunnan nettisivuilla, kunnan somekanavilla, sekä Inarilainen -paikallislehdessä. Hanke päättyi lokakuussa 2023.

Hankkeen puitteissa konseptoitiin ja toteutettiin Tulevaisuusfoorumi, joka oli sarja kuntalaisten osallistamistilaisuuksia. Osallistamistilaisuuksien ostopalveluna hankittuna fasilitaattorina toimi Rovaniemeläinen palvelumuotoilutoimisto Arctic Factory. Osana tulevaisuusfoorumia julkaistiin nettikyselynä Utsjoen mielikuvakysely, johon saatiin 494 vastausta. Tulevaisuusfoorumikokonaisuudessa kertynyttä tietoa voidaan hyödyntää kunnan vision ja arvojen kirkastamiseen, elinvoiman tulevaisuuden painopisteiden suunnitteluun ja pitkän tähtäimen elinvoimasuunnitelman laadintaan.

Hankkeessa on edistetty kansainvälistä yhteistyötä järjestämällä tapaamisia Norjan Finnmarkin alueen elinkeinoelämän edustajien kanssa. Tapaamisten tuloksena päätettiin järjestää yhteinen yrittäjätapahtuma Utsjoella keväällä 2023. Utsjoen alueen yrittäjille on lisäksi jaettu tietoa Norjan elinkeinoelämän ajankohtaisista tapahtumista, sekä Finnmarkin lähialueiden sosiaalisen median kanavista, joita yrittäjät voivat halutessaan hyödyntää mainonnassa.

Kunnan imagon kohentamiseen liittyvinä toimenpiteitä osallistuttiin kunnan esittelyvideon suunnitteluun, kuntalaistarinoiden keräämiseen, sekä kunnan nettisivujen kohentamiseen. Esittelyvideon materiaalin kuvauksen ja editoinnin toteuttavat viestintätoimisto Topias Töllä, sekä utsjokelainen media-alan moniosaaja Niki Rasmus. Videon spiikkaukseen ja musiikkiin pyritään löytämään paikalliset tekijät. Kuntalaistarinoita aletaan julkaista kunnan nettisivuilla alkuvuodesta 2023. Nettisivuilla on tarkoitus jatkossa huomioida paremmin mm. kuntaan muuttaneet, tai kuntaan muuttoa suunnittelevat henkilöt.

Äkillisen rakennemuutoksen hankekokonaisuuden koordinoitavuudella on pyritty parempaan tiedonkulkuun hankkeiden välillä, sekä tehokkaaseen resurssien käyttöön, ja sitä kautta suurempaan toimenpiteiden vaikuttavuuteen. On pyritty tukemaan kokonaisuuteen kuuluvien hankkeiden eteenpäin viemistä yhtenäisenä kokonaisuutena. ÄRM-hankekokonaisuuteen kuuluvien hankkeiden tavoitteiden toteutuminen kokonaisuutena toteuttaa myös uKoordinaatio-hankkeen tavoitetta elinkeinoelämän rakenteen uudistumisesta ja monipuolistumisesta

Vuoden 2022 aikana osallistuttiin seuraaviin muiden hallinnoimiin hankkeisiin ja toimintaan:

- Leader Pohjoisin Lappi, hallitus varsinainen Sonja Sistonen, vara Kati Eriksen
- Perheystävällinen hybridityön Lappi, Lapin yliopisto
- Älykäs ja kansainvälistyvä Lappi niin se olisi päättynyt 30.4.22
- Koordinoiden rakennemuutokseen ja kohtaantoon on vielä menossa, kesto 31.12.23 asti
- Pohjoisen johtamisen foorumi päättyy 31.5.23
- Tekijöiden Lappi, Lapin liitto
- House of Lapland: matkailu, osaajamarkkinointi, Bisnes-markkinointi
- Likiruoka,
- Veto- ja Pitovoimainen Lappi,
- KeLiPa (Kestävän liikkumisen palveluiden ekosysteemi - Kohti resurssiviisaita liikkumisen palveluita),
- Välkky (Vähähiilisyys), OR
- EIP -Elinvoimaa ja älykästä toimintaa Itä- ja Pohjois-Lappiin, PLSKY

Kunta on alueena kilpailukykyinen ja elinvoimainen

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Tilanne 31.12.2022
Luontoon ja kulttuuritoimintaan pohjautuvan matkailuelinkeinotoiminnan kehittäminen ja kansainvälistäminen	Matkailuun liittyvien palveluiden kehittäminen: aluemarkkinointi-yhteistyö IS:n kanssa sekä matkailuneuvonta	Somestatistiikka Majoitustilastojen seurantatiedot	Hankkeet toteutettu tavoitteiden mukaisesti	Suunnitellut hankkeet toteutettu tavoitteiden mukaisesti
Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen	ExploreUtsjoki Lapland imagon vahvistaminen Panostetaan some-markkinointiin, mutta kotimaan asiakaskunnan osalta myös myyntitilaisuuksiin Osallistutaan messuille ja workshoppeihin. Matkailuhankkeiden toteuttaminen: vastuullinen matkailu Utsjoella sekä käsityön ja matkailun uudet mahdollisuudet yhteistyöhanke SAKK:n kanssa Saamelaisen kulttuuriperinteen vahvistaminen Tenojokilaaksossa -hankkeen toteuttaminen	Hankkeiden toteuttaminen	Matkailun aluemarkkinoinnin malli sekä matkailuneuvonta on kehitetty ja toimivat uuden toimintatavan mukaisesti	Osallistuttu Spirit of Inari -matkailun verkostoitumista pahtumaan
Yritysten toiminta-edellytysten vahvistaminen	uDigi -hankkeen käynnistäminen ja toteuttaminen, elinvoima-	Hankkeen toteutus	Toteutuu hankkeen tavoitteiden mukaisesti	Hankkeilla viety eteenpäin yritysten toiminta-edellytyksiä

Tiedottamiseen ja verkostoihin panostaminen	palveluiden kehittäminen, verkostojen vahvistaminen	Yrityspalveluiden toteutuminen, asiakasmäärät	n. 8 yritystiedotetta/v päivitetyle yritysrekisterille	
Matkailuneuvonta-toimintaan panostaminen	Elinvoimatalon toteuttaminen on aloitettu		1 kohde- tai reittihanke toteutuksessa	
Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä	SEG yhteistyön laajentaminen yritystoimintaan uDigi -hankkeen tavoite yhteistyön avaamisesta toteutettu	Tehty suunnitelma uDigi -hankkeessa järjestetty yhteistyö-seminaari yritysneuvonta-yhteistyön näkökulmasta	Yhteishanke tms.	Yhteistyötä Finnamarkin alueen kuntatoimijoiden kanssa tehty. Isännöity benchmarkkausvierailu, aloitettu Finnamarkin ja Utsjoen yritysten verkostoitumistapahtuman suunnittelu
Edistetään monikielisuuden ja kulttuurisuuteen pohjautuvien työpaikkojen ja yritystoiminnan syntymistä	Peliryittäjäyden kehittämiseen liittyvän hankkeen suunnittelu ja käynnistäminen Kieli- ja kulttuuri-hankkeiden tukeminen työllisyyden ja yritystoiminnan syntymisen näkökulmista Kielikeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen, käynnistyshanke	Hanke käynnissä Kielikeskuksessa työskentelee 3 henkilöä ja siellä toteutetaan suunnitelman mukaista toimintaa. Kielikeskuksen käynnistämishankesuunnitelman mukainen toiminta.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti	Kielikeskus järjestänyt kurssia ja kerhoja lapsille ja nuorille
Haetaan aktiivisesti uusia ja innovatiivisia kestävä kehityksen mukaisia ja pohjoiseen	Vastuullinen matkailu Utsjoella –hanke käynnissä Tenon pyöräreitin	Hanke käynnissä Uusi kv-hanke haussa	8 yritystä kehittämässä vastuullista liiketoimintaa hankkeessa	Vastuullinen matkailu 15 yritystä, Teno Outdoor 11 yritystä

soveltuvia liiketoimintamahdollisuuksia	kehittämisen käynnistäminen			
---	-----------------------------	--	--	--

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Tilanne 31.12.2022
Lisätään sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia ottamalla käyttöön uusia palvelumuotoja	uDigi -hankkeen yritysten ”yhden ruudun” palvelukokonaisuus suunniteltu ja pilotoitu (päättyy 30.6.2023)	Hanke-suunnitelman mukainen toiminta	Hankesuunnitelma toteutuu	Hanke toteutunut vuosisuunnitelman mukaan
Kylien, yritysten ja potentiaalisten hankehakijoiden (yhdistysten) kuuleminen	Kunnan kyläkerroksiin osallistuminen yhteistyössä hallintokuntien kanssa Yritysiltojen järjestäminen yhdessä teknisen toimen kanssa	Kyläkerrokset / v. Yritysiltojen määrä	1 kierros / vuosi 2 yritysiltaa / vuosi (yr-järjestön syys- ja kevätkokoukseen kunnan tervehdys)	Järjestetty kyläillat keväällä 2022 ja syksyllä 2022

Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Tuetaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä koulutus-suunnitelman mukaisesti	Työhyvinvoinnin kehittämiskokonaisuudesta vastaaminen.	Hanke-suunnitelman mukainen toiminta	Hanke-suunnitelma toteutuu	Saamelaisalueen hyvinvointihankkeessa laadittu työhyvinvointikysely. Hanke tukenut Utsjoen kunnan päällikköpäivien kehittämistä.
Tuetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista	Saamelaisalueen työhyvinvointihankkeen Utsjoen osaprojektin toteuttamisesta			

	vastaanen: työhvvinvointi- johtaminen, vuorovaikutus- taidot, perehdyttämisen ja rekrytoinnin kehittämisen - Muiden toteuttamien työhvvinvointi- hankkeiden koordinoiminen Utsjoen kunnan osalta: etätvön ja hybriditvön kehittämisen, työntekijöiden ja luottamusmiesten työhvvinvointi. - Kannustetaan elinkeinotoimen henkilöstöä vahvistamaan omaa ammattitaitoaan koulutusten kautta. Kehitetään työskentelymallia.			
--	--	--	--	--

Henkilöstö	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023
Elinvoimajohtaja	1	1	1	1	1
Asiakaspalveluneuvoja	1	1	1	1	1
Hankekoordinaattori		1	1,2	2	1
Matkailuvastaava			1	0,5	0,5
Monikielisyyssasiantuntija			1	0,1	
Tiedottaja			0,7		
Harrastusohjaaja			0,5		
Projektipäällikkö		2	1,13	6	3
Hankesihteeri	0,6				
Projektityöntekijä	2			1	
Yhteensä	4,6	5	7,5	11,6	6,5

Perusturvalautakunta

Koko sosiaali- ja terveystoimen talous

Talous	TP2021	TA2022	TA- muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Varsinainen toiminta						
Toimintatulot	1 349 015	929 790	204 316	1 134 106	1 251 564	-117 458
Toimintamenot	-7 994 914	-7 500 005	-692 240	-8 192 245	-8 433 647	241 402
Netto	-6 645 899	-6 570 215	-487 924	-7 058 139	-7 182 082	123 944
Poistot						
Vyörytyserät						
Investoinnit						
Toimintatulot	0	0	154 264	154 264	154 264	
Toimintamenot	-67 765	-267 800	0	-267 800		
Netto	-67 765	-267 800	154 264	113 536		

Huomioitavaa tilinpäätös 2022

Vuosia valmisteltu ja historiallinen sote-uudistus toteutuu 1.1.2023, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestäminen siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Siirtymän ja uudistuksen toimeenpanoon eteen on tehty paljon työtä kunnassa. Ateriapalveluita tuottaa 1.1.2023 alkaen Pohjois-Lapin Ruoka Oy.

Perusturvalautakunnan alaisuudessa ollut ympäristöterveydenhuolto jää kunnan hoidettavaksi ja siirtyy 1.1.2023 alkaen teknisen toimen alaisuuteen. Vanhus- ja vammaisneuvostot siirtyvät kunnanhallituksen alaisuuteen. Henkilöstö siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen lukuun ottamatta ravitsemuspalveluiden henkilökuntaa, joka siirtyi Pohjois-Lapin Ruoka Oy:lle.

Sosiaali- ja terveystoimen vuosi on ollut haasteellinen, työteliäs ja kiireinen, koska perustoimintojen ja -palvelujen hoitamisen ohessa valmisteltiin myös sosiaali- ja terveystoimen palveluiden (toiminta, sopimukset, henkilöstö) siirtämistä hyvinvointialueelle. Toimintaa vaikeutti myös paljon henkilöstön rekrytointivaikkeudesta johtuva ja muista syistä johtuva henkilöstön vajaamiehitys. Etenkin hoitopuolella jouduttiin käyttämään paljon lyhytaikaista työvoimaa sekä teettämään ylimääräisiä työvuoroja omalle vakinaiselle henkilöstölle, jotta saatiin järjestettyä riittävät ja laadukkaat lakisääteiset sosiaali- ja terveystoimen palvelut kuntalaisille.

Sosiaali- ja terveystoimeen talousarvioon varatut määrärahat ylittivät menojen osalta n. 241 000 €, tuloja kertyi enemmän n. 117.000 €, jolloin nettomenojen ylitystä n. 124 000 €.

Suurimmat nettomenojen ylitykset aiheutuivat avopalveluista n. 130.000, laitoshoidosta 16.500 € ja erikoissairaanhoidosta n. 167 000 €, muissa tulosalueissa nettomenot alittuivat, suurimmat alitukset perusterveydenhuollossa ja sosiaalitoimissa.

Ylitykset johtuvat kuntalaisten lisääntyneistä palveluntarpeista ja palkkakustannuksista sekä tulosidonnaisten asiakasmaksujen alittumisesta.

Palkkakustannusten ylitykset johtuvat:

- Vakinaisten sairaanhoitajien, lähihoitajien ja laitoshuoltajan toimien rekrytointivaikeuksista johtuen jouduttiin avopalvelujen ja laitoshoidon yksiköiden toimintaa hoitamaan osittain lyhytaikaisilla työsuhteilla sekä teettämään ylimääräisiä vuoroja omalle vakinaiselle henkilökunnalle, mikä aiheutti ylimääräisiä kustannuksia.

- Tammi-helmikuussa 2023 maksettujen työntekijöiden erilliskorvauksista ja ylityökorvauksista (31.12.2022 työaikapankissa/ työvuorolistoissa olleet ylimääräiset tunnit) sekä takautuvasti maksettavien omaishoidon tukien ja perhehoidon palkkioiden aiheutui kustannuksia n. 75.000, jotka kirjattiin vuoden 2022 kustannuksiksi ja näihin kustannuksiin emme olleet varanneet määrärahaa.

- Erikoissairaanhoidon palveluntarpeita ja menoja on vaikea ennakoida, koska ne ovat sidoksissa kuntalaisten sairastavuuteen.

Lapin sairaanhoitopiiriltä on tulossa vuodelta 2022 ylijäämäpalautusta 127 046,97 euroa, joka ohjeistuksen mukaan on kirjattu muihin rahoitustuottoihin.

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä on ilmoittanut palauttavansa ylijäämää 32.903,50 euroa, josta on kirjattu kuntalaskutuksen vähennykseksi 5.922,63 € ja muihin rahoitustuottoihin 26.980,87€.

Erillistä valtionavustusta saatiin Covid19-pandemiaan liittyviin kustannuksiin 128.478 euroa ja rajaturvallisuuden 2021 kustannuksiin 34.424,05 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimi, hallinto

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Sosiaali- ja terveystoimi
Tilivelvollinen Perusturvajohtaja

Talous	TP2021	TA2022	TA-muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	319 141	301 190	0	301 190	313 647	12 457
Toimintamenot	-463 743	-486 054	3 109	-482 945	-470 441	12 505
Netto	-144 602	-184 864	3 109	-181 755	-156 794	24 962

Toiminnan kuvaus

Perusturva vastaa kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisten laadukkaiden palvelujen järjestämisestä. Peruspalveluiden tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukea kuntalaisia elämänkaaren eri vaiheissa.

Hallinnon tavoitteena on tarjota joustavat ja korkeatasoiset palvelut perusturvan eri yksiköille, lautakunnalle ja asiakkaille saamen- ja suomen kielellä. Hallinnon tehtävänä on tukea perusturvan ydintoimintoja joustavasti, läpinäkyvästi ja hyvää hallintotapaa noudattaen tukeutuen kunnan määrittämiin arvoihin ja kuntastrategiaan.

Tavoitteena on parantaa henkilöstön työhyvinvointia ja osallisuutta oman työyhteisön kehittämiseen. Tällä pyritään mm. lisäämään työntekijöiden pysyvyyttä kunnan palveluksessa. Perusturvan hallinto koordinoi hallinnonalansa projekti/hanketoimintaa.

Avopalvelukeskuksen keittiö vastaa kirkonkylän päiväkotien ja koulujen, vuodeosaston, palvelukotien asukkaiden, avopalvelukeskuksessa ruokailevien ja henkilökunnan ruokahuollosta sekä kotona asuvien vanhusten ateriapalveluista (pakattu lounas). Ruokapalvelu ylläpitää hyvinvointia ja terveyttä asiakkaiden elämänkaaren eri vaiheissa.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena on tuottaa laadukkaat palvelut taloudellisesti, oikea-aikaisesti ja tehokkaasti omassa kunnassa. Sosiaalitoimen hallintopalvelut huolehtivat henkilöstön osaamisesta ja jaksamisesta sekä annettujen palveluiden laadun ylläpidosta ja toiminnan kehittämisestä.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Palveluita on pyritty tuottamaan taloudellisesti, oikea-aikaisesti ja tehokkaasti. Omien palveluiden tuottaminen on vaatinut jatkuvia työjärjestelyjä ja organisointia, koska henkilöstön rekrytointi on ollut erityisen haastavaa. Tämä on johtanut siihen, että omat työntekijät ovat joustaneet ja tehneet paljon lisätyötä mikä näkyy nousseina henkilöstökuluina.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Alueuudistukseen liittyvä edunvalvonta etenkin lähipalveluiden osalta	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus	Alueuudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään lähipalvelut	Vuoden 2022 hyvinvointialue-työskentelyn pohjalta voidaan arvioida, että lähipalvelut järjestetään toistaiseksi Utsjoella
Saamenkielisen henkilöstön rekrytointi	Kiinnitetään huomiota erityisesti saamenkielisen henkilöstön rekrytointiin	Saamenkielisen henkilöstön määrä	Saamenkielisen henkilöstön määrä lisääntyy	Saamenkielistä henkilöstöä on ollut haastavaa rekrytoida
Sähköiset palveluiden hyödyntäminen	Etäpalveluiden käytön lisääminen Asiakkaat: esim. Asiantuntijapalvelut, terapiat ja lääkäripalvelut, verkostotapaamiset Henkilökunta: esim. konsultaatiot ja koulutus, verkostotapaamiset	Käytettyjen palveluiden määrä	Palveluiden käyttö lisääntyy	Sähköiset palvelut ovat lisääntyneet merkittävästi erityisesti konsultaatioiden osalta, lisäksi verkostotapaamiset ja toimintamallien yhteensovittaminen hyvinvointialueen toimintaan sopivaksi ovat

				tuoneet lisää etäyhteistyötä
--	--	--	--	------------------------------

Kunta on haluttu ja vetovoimainen työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Osaamisen kehittäminen / Henkilöstökoulutus	<p>Henkilökunnan täydennyskoulutus kehityskeskustelukierroksen pohjalta tehdään henkilöstökoulutus-suunnitelma.</p> <p>Koulutus-suunnitelmassa huomioidaan työntekijöiden mahdollisuus saamen kielen ja kulttuurin opiskeluun: Saamenkieltä osaaville työntekijöille järjestetään kielenhuoltoon, kirjoittamiseen ja oman alan erikoissanastoon liittyviä täydennyskoulutuksia.</p> <p>Suomenkielisille työntekijöille tarjotaan mahdollisuus saamenkielen opiskeluun työajalla.</p>	<p>Koulutussuunnitelman toteutuminen.</p> <p>Koulutuksiin osallistuneiden työntekijöiden lukumäärä</p>	<p>Koulutus-suunnitelman mukainen koulutus järjestetään.</p> <p>Toteutuneet koulutukset ja työntekijöiden osallistuminen niihin.</p>	Henkilöstön koulutukset ovat toteutuneet osittain
Henkilökunnan vaihtuvuuden vähentyminen.	Kiinnitetään huomiota erityisesti perehdyttämiseen työolosuhteisiin ja työhyvinvointiin.	Henkilökunnan vaihtuvuus vähenee.	Henkilökunnan vakiintuminen.	Avoimien toimiin ei ollut hakijoita.

Keittiö

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Hyvinvointialueelle siirtymisen vaikutus ruokapalveluihin	Selvitystyö		Tarvittavat muutokset tehty	Ruokapalvelu siirtyy 1.1.2023 Pohjois-Lapin Ruoka Oy:lle.
Alueellinen yhteistyö	Alueellisten elintarvikkeiden hankinta Horisontaalinen yhteistyö	Hankintojen määrä	Sopimukset tehty	Toteutunut
Laitteiden toimivuus	Määräaikaishuolto	KRT/vuosi	Huolto tehty	Toteutunut
Ravitsemussuosituks	Ravitsemuspalveluiden laadukkaat palvelut	Suosituksiin sisältyvät mittarit	Suosittelun mukaiset, ravitsemuksellisesti laadukkaat palvelut	Toteutunut
	Ravitsemustyöryhmän toiminta (sivistystoimi ja perusturva)	Krt / vuosi	1 krt / vuosi	Toteutunut
	Omavalvonta suunnitelman toteuttaminen / ulkopuolinen arviointi	Krt / vuosi	1 krt / vuosi	
	Sairaanhoitopiiriin järjestämä tiedottaminen / neuvonta	Krt / vuosi	1 krt / vuosi	
Tiedottaminen	Ruokalistat	Krt/vuosi kaksikielinen	2-3 krt/vuosi suomeksi/ saameksi	Toteutunut
Koulutus	Oppisopimus Täydennyskoulutus	Kehityskeskustelussa esille tulleet koulutustarpeet	Koulutuksesta valmistuneet	Toteutunut (Dieettikokki)

Tunnusluvut

Vuosi	Koulu, päiväkot	Avopalvelu	Yhteensä	hinta
2017	21929	38973	60902	4,23

2018	22547	42334	64881	4,13
2019	20917	46748	67665	3,91
2020	18653	45754	64407	4,56
2021	26458	45492	71950	4,09
2022	32081	46343	78424	3,69

Elintarvikemenot/ suorite

2018	1,43 €
2019	1,40 €
2020	1,50 €
2021	1,37 €
2022	1,28 €

Sosiaalitoimi

Toimielin Perusturvalautakunta

Tulosalueen nimi Sosiaalitoimi

Tilivelvollinen Perusturvajohtaja

Talous	TP2021	TA2022	TA- muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	3 093	4 000	84 000	88 000	94 706	6 705
Toimintamenot	-674 693	-625 986	-279 470	-905 456	-861 585	43 871
Netto	-671 600	-621 986	-131 840	-817 456	766 880	50 576

Toiminnan kuvaus

Tarkoituksena on tarjota kuntalaisille kattavat, laadukkaat ja helposti saavutettavat sosiaalipalvelut saamen – ja suomenkielellä. Toiminnan tulisi painottua ennen muuta sosiaalihuolto-, lastensuojelu-, vammaispalvelu-, päihdehuolto- ja vanhuslain mukaisiin lakisääteisiin palveluihin ja ne tulee olla tasa-arvoisesti saavutettavissa kaikille kuntalaisille. Sosiaalitoimen tarkoituksena on myös ohjata, neuvoa ja opastaa kuntalaisia sosiaalihuollon asioissa ja etuuksien hakemisessa.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Sosiaalipalveluiden tavoitteena on kunnan asukkaiden sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen. Sosiaalityön ja -ohjauksen tavoitteena on tukea kuntalaisten taloudellista pärjäämistä ja itsenäistä suoriutumista, toimintakykyä ja osallisuutta, ehkäistä syrjäytymistä, tukea lapsiperheiden arkea sekä tarjota lakisääteiset sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaiset palvelut kuntalaisille. Erityistä huomiota tulee kiinnittää asiakaslähtöisyyteen, palvelujen tavoitettavuuteen sekä yli hallintorajojen tehtävään yhteistyöhön. Toiminnan tulee olla läpinäkyvää, hyvän hallintotavan mukaista ja nojata kunnan määrittämiin arvoihin sekä kuntastrategiaan.

Yksi tärkeä tavoite on kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen pitkäaikaistyöttömille asiakkaille. Yksilömuotoisen kuntouttavan työtoiminnan lisääminen edellyttää yhteistyötä kunnan eri toimialojen, seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa. Myös ryhmätoiminnan käynnistäminen on tavoitteena, mikäli pitkäaikaistyöttömistä on muodostettavissa sellainen ryhmä, joka mahdollistaa mielekkään toiminnan.

Taloussuunnitelmassa tulee huomioida sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Painopiste tässä muutoksessa on toimia kunnan toimintojen edunvalvojana ja turvata lähipalveluiden saatavuus.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Alueuudistamiseen liittyvä edunvalvonta etenkin lähipalveluiden osalta	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus	Alueuudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään riittävät lähipalvelut	Hyvinvointialue valmistelun osalta voitaneen todeta, että sosiaalitoimen palvelut vakiintuvat pohjoisella palvelualueella.
Pitkäaikais-työttömät – kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus	Asiakkaiden aktivoiminen kuntouttavaan työtoimintaan ja työkokeiluihin. Ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen	Toimenpiteessä olevien pitkäaikaistyöttömien määrä Kuntouttavan työtoiminnan ryhmän käynnistyminen	Toimenpiteessä mahdollisimman moni pitkäaikais-työttömistä. Kuntouttavan työtoiminnan ryhmän käynnistyminen	Pitkäaikais-työttömien kontaktointi on käynnistynyt ja kuntouttavan työtoiminnan kartoitus käynnistyi loppuvuodesta.
Moniammatillisen päihdetyön kehittäminen	Päihdetyön suunnitelman vieminen käytännön työskentelyyn selkiytetään päihdeasiakkaan palvelupolku Monialaisen työskentelyn lisääminen	Moniammatilliset asiakas-tapaamiset ja yhteiset suunnitelmat (määrä)	Tehdyn mallin mukainen työskentely otettu käytännöksi	Päihdetyön käynnistäminen yhdessä terveystoimen kanssa.

Avopalvelut

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Avopalvelut
Tilivelvollinen Hoitotyönjohtaja ja avopalveluohjaaja

Talous	TP2021	TA2022	TA-muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	282 515	291 900	0	291 900	269 662	-22 238
Toimintamenot	- 1 555 467	-1 894 459	- 124 640	-2 019 099	-2 127 506	-108 407
Netto	-1 272 952	-1 602 559	-131 840	- 1 727 199	-1 857 844	-130 645

Avopalveluihin kuuluvat kotipalvelu, tukipalvelut, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, omaishoidontuki, ikäihmisten perhehoito, tehostettu palveluasuminen, muut palvelut ja vammaishuolto, kehitysvammaisten avohuolto, palveluasunnot ja päivätoiminta sekä saamenkielisten hankkeet/ projektit.

Kotipalvelut ja tukipalvelut

Kotipalvelun työntekijät työskentelevät asiakkaiden kotona sekä Utsjoen kirkonkylällä myös Seitakartanon palveluasuntoyksikössä. Seitakartanossa asuu kuusi asukasta.

Kotipalvelutalouksien määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta ja myös käyntimäärät ovat vähentyneet mutta käynnit kestoltaan pidentyneet.

Tukipalveluina on järjestetty mm. aterioiden kuljetuksia asiakkaille, turvapuhelimia, asiointi-, sauna- ja pyykkipalvelua. Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua (8 yhdensuuntaista matkaa/kk) on myönnetty 55 henkilölle, joista palvelua käyttänyt 38 henkilöä.

Kotipalvelua saavia talouksia, joista	2018	2019	2020	2021	2022
	91	85	92	89	78
Vanhuskotitaloudet					
65–74 vuotiaat	19	16	20	19	17
75–79 vuotiaat	16	10	14	13	12
80–84 vuotiaat	23	23	23	22	21
85- vuotiaat-	22	27	27	25	22
Lapsiperheet	2	0	0	2	2
Vammaistaloudet	3	4	4	5	3
Muut, alle 65 v.	6	4	4	3	1
Kotipalvelukäyntejä	7842	10027	12173	13235	12578

Tehostettu palveluasuminen

Dorvun kaikki huoneet ovat vakituisten asukkaiden käytössä. Aiemmin Dorvussa olleet lyhytaikaiset hoidot sekä omaishoidon intervallijaksot on siirretty Utsjoen vuodeosastolle. Kaikki paikat on täytetty ja Dorvussa on asuu kahdeksan asukasta sekä palvelua on ostettu myös muualta.

Palveluasuminen

Palveluasumista on ostettu ASPA Palvelut Oy:ltä, Attendo Meri-Lappi Oy:ltä ja Pirkanmaan asumispalvelut Oy:ltä yhteensä 12 asukkaalle. Aspalta on ostettu myös päivätoimintaa. ASPAn päivätoimintaan voi osallistua myös muut erityisryhmäläiset kuin Aspassa asuvat.

Ikäihmisten perhehoitoon ei ollut kysyntää vuoden aikana.

Omaishoidontuki

Omaishoitoa on järjestetty sekä sosiaalihuolto- että vammaispalvelulakien nojalla 23 hoidettavalle 27 omais-/sijaishoitajan toimesta. Omaishoitajien vapapäiviä on järjestetty intervallijaksone vuodeosastolla ja sijaishoitajan toimesta hoidettavan kotona.

Vammais- ja kehitysvammaisten palvelut

Vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua on myönnetty 14 asiakkaalle, asiakkaalla on oikeus 18 matkaan kuukaudessa. Asunnonmuutostöitä ja apuvälineitä/-laitteita sekä henkilökohtaisia avustajia on myönnetty asiakkaille. Kolpeneen kuntayhtymältä on ostettu kuntoutusohjausta ja kuntoutusjaksoja sekä Inarin kunnalta asumispalvelua ja ohjattua toimintaa.

Vanhusneuvosto

Vanhusten viikon tapahtumia järjestettiin Utsjoella, Karigasniemellä ja Nuorgamissa.

Yhteistyössä SamiSosterin ja kunnan kanssa järjestettiin ”Kuulolle ikäihmisten asioissa” -seminaari Utsjoella 18.10.2022, puhujina Vanhustyön keskusliitosta useita asiantuntijoita.

Vanhusneuvosto osallistui Nuorgamissa, Utsjoella ja Karigasniemellä järjestettyihin ikäihmisten joulujuhlien järjestelyihin yhteistyössä SamiSosterin ja Utsjoen seurakunnan kanssa.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena on järjestää kuntalaisille riittäviä ja laadukkaita palveluita kotona asumiseen asiakkaan palvelusuunnitelmaa huomioiden. Kotipalvelun henkilökunnan vahvuuteen jatketaan yhden määräaikaisen lähihoitajan tointa Karigasniemen toiminta-alueelle lisääntyneen palvelutarpeen takia ja palvelujen saatavuuden turvaamiseksi myös viikonloppuisin. Määräaikaisuuden peruste: Karigasniemelle on suunnitteilla erimuotoista asumispalvelua eri asiakasryhmille. Mikäli asia etenee ja asumispalvelu toteutuu, arvioidaan kotipalvelun lähihoitajien määrän tarvetta uudelleen. Utsjoki/ Nuorgam kotipalvelun toimialueelle lisätään yksi lähihoitajan toimi, koska asiakkaiden toimintakyky on heikentynyt. Oikea-aikaisen ja laadukkaan hoidon turvaamiseksi tarvitaan koulutettua henkilökuntaa palveluiden tuottamiseen.

Taloussuunnitelmassa tulee huomioida sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Painopiste tässä muutoksessa on toimia kunnan toimintojen edunvalvojana ja turvata lähipalveluiden saatavuus.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Kuntalaisille on pyritty järjestämään riittävät ja laadukkaat palvelut kotona asumisen tukemiseksi. Kotipalvelun henkilökunnan vahvuutta on lisätty Utsjoki-Nuorgam toimialueella yhdellä uudella lähihoitajan toimella sekä jatkamalla Karigasniemen toimialueen määräaikaisen lähihoitajan toimen kestoja vuodella. Avopalveluiden menot ovat ylittyneet ja tulot alittuneet. Tulojen arvioimista vaikeuttaa asiakasmaksujen tulosidonnaisuus. Ylitykset johtuvat mm. kuntalaisten lisääntyneistä palvelutarpeista ja arvioitua suuremmista palkkakustannuksista. Palkkakustannusten ylitys johtuu osin rekrytointivaikeuksista jolloin vakinaisten avoimien lähihoitajien toimien työt on jouduttu hoitamaan lyhytaikaisilla työsuhteilla sekä sisäisillä työjärjestelyillä mm. teettämällä ylimääräisiä vuoroja omalle vakinaiselle henkilökunnalle. Ylitystä nosti myös tammi-helmikuussa 2023 maksetut takautuvat omaishoidon tuet ja perhehoidon palkkiot sekä työntekijöiden erilliskorvaukset ja ylityskorvaukset (31.12.2022 työaikapankissa/ työvuorolistoissa olleet ylimääräiset tunnit), jotka kirjattiin vuoden 2022 kustannuksiksi.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Alueuudistukseen liittyvä edunvalvonta etenkin lähipalveluiden osalta.	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen.	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus.	Alueuudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään riittävät lähipalvelut.	Pysynee ennallaan.

Ikäihmisten palveluiden kehittäminen.	Kotipalvelun ja kotisairaanhoidon yhteistyön kehittäminen. Ennakoivat kotikäynnit.	Palvelua saavien määrä kasvaa / laitoshoidon tarve vähenee	Kotiin annettavien palveluiden laatu säilyy.	Toteutunut.
	Kuljetuspalveluiden uudelleenorganisointi	Kuljetuspalveluiden myöntämisperusteet ja kustannukset	Kustannukset pienenevät	Ei muutosta.
	Ikäihmisten perhehoidon käynnistäminen	Perhehoidossa olevien asiakkaiden lukumäärä	Ensimmäinen perhehoitaja/perhehoitajat ovat aloittaneet	Perhehoidolle ei ollut kysyntää.
	Ikäihmisten osallisuuden lisääminen tukemalla vanhusneuvoston toimintaa (määräraha, yhteistyö)	Tapahtumat	Tapahtumien määrä kasvaa	Ei muutosta
Lähihoitajien toimien (uusien, yksi) perustaminen	Oikea-aikaisten koti/ asumis- palveluiden tarjoaminen kuntalaisille	Turvallinen kotona asuminen/ Laitoshoidon tarve vähenee	Laitoshoidon tarpeen lasku	Ei muutosta.
Erillisrahoituksella tuotettu toiminta – saamenkieliset sosiaali- ja terveyspalvelut	Saamenkielisten peruspalveluiden tuottamisen tukeminen	Tuotetun palvelun määrä	Toiminnan laadun ja määrän kasvu.	Karigasniemen kotipalvelussa ja vastaanottotoiminnassa on työskennellyt määräaik. sairaanhoitaja 3/2022 alkaen.

Tunnusluvut

Avopalvelut	2018	2019	2020	2021	2022
Kotipalvelua saavia talouksia	91	84	92	89	78
Kotipalvelukäynntejä	7842	10027	12173	13 235	12578

Tehostettu palveluasuminen vrk	2396	2576	3443	3275	3464
Palveluasuminen vrk	3824	4404	4015	3972	4262
Omaishoidon tuen piirissä olevat	23	23	23	23	23
Kuljetuspalveluiden piirissä olevat					
- Sosiaalihuoltolain mukaan	67	76	76	60	58
- Vammaispalvelulain mukaan	13	15	15	15	14

Avopalveluiden/ kotipalveluiden hankkeet/ projektit

Toiminnan kuvaus

Erillisrahoituksella tuotetaan lisää saamenkielisiä sosiaali- ja terveystalouksia kuntalaisille.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Erillisrahoituksella tuotetun toiminnan, saamenkielisten sosiaali- ja terveystalouksien säilyminen saman laajuisena.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Vakiintuneet toiminnot ovat jatkuneet normaalisti ja lisäksi v. 2022 on saatu määrärahaa saamenkielisten psykiatrisen sairaanhoitajan toimintaan. Psykiatrisen sairaanhoitajan toimintaan saatua määrärahaa on käytetty osittain Karigasniemen kotipalvelun toimialueelle saamenkielisten sairaanhoitajan palkkauskustannuksiin.

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Erillisrahoituksella tuotettu toiminta – saamenkieliset sosiaali- ja terveystaloukset	Saamenkielisten perustalouksien tuottamisen tukeminen	Tuotetun palvelun määrän lisääntyminen	Toiminnan laajuus lisääntyy	Osittain lisääntynyt.

Terveystaloukset

Toimielin Perustalouksine

Talouksalueen nimi Terveystaloukset

Talouksvastuu Hoitotyönjohtaja

Talouks	TP2021	TA2022	TA-muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	31 156	17 140	0	17 140	28 323	11 183

Toimintamenot	-258 241	-263 967	-500	-263 467	-256 570	6 897
Netto	-227 085	-246 827	-500	-246 327	-228 246	18 080

Toiminnan kuvaus

Terveydenhoitajat tekevät lakisääteisiä terveystarkastuksia ja antavat terveysneuvontaa sekä yksilö että ryhmämuotoisena toimintana. Kunnassa järjestetään laadukkaasti lähipalveluna äitiys-, lasten ja ehkäisyneuvolan palveluita neuvola-asetuksen mukaisesti saamen ja suomen kielillä. Aikuisille järjestetään työttömien terveystarkastuksia sekä seniori ja muistineuvolan palveluita. Terveydenhoitajat toimivat lisäksi mm diabeteshoitajana ja toimivat seulontatutkimusten yhteyshenkilönä ja seulontahoitajana mm diabeetikkojen silmänpohjakuvausten järjestämisessä. Rokotuskattavuuden ylläpitäminen, rokotusten antaminen on terveydenhoidon ydintehtäviä.

Pitkien välimatkojen vuoksi sekä Utsjoella että Karigasniemellä on omat terveydenhoitajat. Utsjoen terveydenhoitaja huolehtii myös Nuorgamin alueen. Karigasniemen terveydenhoitaja pitää myös sairausvastaanottoa.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Kunnassa järjestetään laadukkaasti terveydenhuollon palvelut lähipalveluna saamen ja suomen kielillä. Terveysneuvonnalla tuetaan terveellisiä elämäntapoja. Neuvola, koulu- ja opiskelijahuollon palveluilla huolehditaan ja edistetään lasten ja perheiden terveyttä. Fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä seurataan. Lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä tuetaan suunnitelmallisesti. Perheiden hyvinvointia parannetaan. Vanhemmuuden ja parisuhteen voimavaroja tuetaan ja lisätään varhaisen puuttumisen keinoin. Rokotuskattavuutta pidetään yllä aktiivisilla rokotuksilla. Tarvittaessa ohjataan lapsia ja perheitä muille asiantuntijoille tutkimuksiin tai hoitoon. Lakisääteiset seulontatutkimukset järjestetään.

Opiskelijaterveydenhuollon kehittäminen, erilaisten infotilaisuuksien järjestäminen ja terveydenhoitajan säännöllinen näkyminen koululaisten ja opiskelijoiden arjessa on ensiarvoisen tärkeää. Koulun ja perusterveydenhuollon välistä yhteistyötä tehostetaan.

Taloussuunnitelmassa tulee huomioida sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Painopiste tässä muutoksessa on toimia kunnan toimintojen edunvalvojana ja turvata lähipalveluiden saatavuus.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Vuoden 2022 aikana on pystytty tehostamaan palveluita koronapandemian jälkimainingeista huolimatta. Kansanterveystyö on jatkunut tavoitteellisesti ja Utsjoki on toiminut pilottikuntana tarjoamalla pohjoissaamenkielisiä palveluita muihin saamelaisalueiden kuntiin. Koronarokotukset työllistivät alkuvuodesta hoitohenkilökuntaa. Neuvolapalvelut sekä kouluterveydenhuolto on toiminut suunnitellusti. Kuitenkin painetta kouluterveydenhuollon tehostamiseen on näkynyt jo pidemmän aikaa. Sivistystoimen ja perusturvan väliseen yhteistyöhön haettiin aktiivisesti ratkaisuja erilaisin työryhmin

Edelleen on alle 25-vuotiaille Utsjoen kuntalaisille naisille tarjottu maksuton ehkäisy.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
------------------	--------------	-----------------------------	-------------	----------------------

Alueuudistukseen liittyvä edunvalvonta etenkin lähipalveluiden osalta	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus	Alueuudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään riittävät lähipalvelut	Palvelut jatkuvat ennallaan.
Sähköisten palveluiden kehittäminen	Etäpalveluiden lisääminen - Terveydenhoidon etäpalvelut - Henkilökunta: esim. konsultaatiot ja koulutus, verkostotapaamiset	Etäpalveluiden määrä ja sisältö	Etäpalveluiden määrä kasvanut niin konsultaatioiden kuin koulutusten osalta	Etäpalveluiden määrä on kasvanut.
Terveyden edistäminen, ongelmiin varhainen puuttuminen ja elämänlaadun parantaminen	Terveysneuvonta ja äitiys-, lasten- ja ehkäisyneuvola- sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut järjestetään laadukkaasti lähipalveluna. Rokotukset. Aikuisterveydenhuoltoa ovat mm työttömien terveystarkastukset, seniorineuvola sekä muistineuvola	Käynnit terveydenhoitajalla, yleisesti käytössä olevat mittarit, rokotuskattavuus.	Ihmisten elämänlaatu ja koettu terveys paranevat.	Jokaisessa Utsjoen kylässä on pystytty tarjoamaan terveydenhoitajan palveluita suunnitellusti. Rokotuskattavuus on ollut valtakunnallisesti hyvällä tasolla.

Tunnusluvut

TERVEYDENHOITAJIEN ASIAKKAAT	2018	2019	2020	2021	2022
Syntyneet lapset	5	16	6	9	9
Äitiysneuvolan asiakkaat	28	20	9	11	12
Ehkäisyneuvola-asiakkaat	6	4	7	4	8
Lastenneuvola-asiakkaat	40	76	57	46	68
Koululaiset	yht. 146	---		108	111
Lukiolaiset				26	32
Kotisairaanhoido *tilapäinen ja valvottu	144*	116*	102	79	66
Muistineuvola	37	60	33	34	48

Ikäihmisten terveystarkastukset	4	6	5	25	30
TERVEYDENHUOLLON KÄYNNIT TERVEYDENHOITAJALLA	2018	2019	2020	2021	2022
Avosairaanhoidokäynnit terveydenhoitajien luona	1104	1175	1045	2645	1396
Neuvolakäynnit	228	397	213	292	302
- äitiysneuvola	90	159	65	91	65
- lastenneuvola	81	168	173	137	128
- ehkäisyneuvola	6	4	14	14	3
- seniorineuvola	4	6	5	13	50
- muistineuvola	47	60	43	37	56
Kotisairaanhoidokäynnit *sis. myös kotisairaanhoidajan käynnit	713	853	496	1064	706
Kouluterveydenhoitajan vastaanotto	253	150	96	59	88
Terveydenhuolto yht.	2298	2575	2150	4060	2492

Terveydenhoidon hankkeet/projektit

Toiminnan kuvaus

Erillisrahoituksella tuotetaan lisää saamenkielisiä sosiaali- ja terveystalouksia kuntalaisille.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Erillisrahoituksella tuotetun toiminnan, saamenkielisten sosiaali- ja terveystalouksien säilyminen saman laajuusena.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen v. 2022

Säilynyt ennallaan.

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Erillisrahoituksella tuotettu toiminta – saamenkieliset sosiaali- ja terveystaloukset	Saamenkielisten perustalouksien tuottamisen tukeminen	Tuotetun palvelun määrän lisääntyminen.	Toiminnan laajuus lisääntyy	Säilynyt ennallaan.

Laitoshoito

Toimielin Perustaloukslautakunta

Talouksalueen nimi Laitoshoito

Talouksalueen johtaja Hoitotyönjohtaja

Talous	TP2021	TA2022	TA- muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	173 845	151 500	0	151 500	186 034	34 534
Toimintamenot	-1 203 721	-1 114 900	-92.000	-1 206 900	-1 257 935	-51 034
Netto	-1 029 876	-963 400	-82.000	-1 055 400	-1 071 901	-16 500

Toiminnan kuvaus

Tavoitteena on tuottaa laadukasta ympärivuorokautista laitoshoidoa Utsjoen kuntalaisille saamen ja suomen kielellä. Vuodeosastolla on 13 paikkaa. Pitkäaikaispotilaita on suurin osa. Osastolla on pyritty varaamaan kaksi paikkaa akuuteille lyhytaikaisille potilaille, jotta jatkohoitopaikkoja olisi saatavana omassa kunnassa erikoissairaanhoidosta tuleville potilaille ja lyhytaikaisille akuuttipotilaille. Osastolla hoidetaan myös intervallipotilaita omaishoitajien jaksamisen tukemiseksi. Lyhytaikaispotilaita käy myös kuntoutus ja seurantajaksoilla kotona pärjäämisen tukemiseksi. Lisäksi vuodeosastolla tehdään päivystysaikaisia hoidontarpeenarvioita ja hoidetaan myös polikliinisiä päivystyspotilaita lääkärin konsultaation perusteella. Vuodeosastolla tehdään päivystysaikaisia koronatestauksia.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Turvataan palveluiden saatavuus oman kunnan alueella. Tällä saadaan erikoissairaanhoidon kustannuksia pienemmäksi, kun jatkohoito järjestyy oman kunnan alueella. Yksi sairaanhoitaja pitää olla joka vuorossa työssä. Haasteena on hoitohenkilöstön riittävyys, johon on kiinnitettävä huomiota.

Taloussuunnitelmassa tulee huomioida sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Painopiste tässä muutoksessa on toimia kunnan toimintojen edunvalvojana ja turvata lähipalveluiden saatavuus.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Vuodeosaston toimintaa on vuoden 2022 aikana pystytty palauttamaan ennen koronaa olevalle tasolle, vaikka lyhytaikaispaikoista on ollut pulaa pitkin vuotta. Tästä huolimatta osastolla on pystytty vastaamaan kuntalaisten avun tarpeeseen päivystyksellisesti. Aikaisempien vuosien mukaisesti intervallijaksot on toteutettu vuodeosastolla, jotta aktiivinen seuranta ja mahdolliset lääkärin konsultaatiot saataisiin mahdollisimman sujuviksi. Tämä on osoittautunut hyväksi toimintatavaksi ja näin yhteistyö lääkärin, kotisairaanhoidon ja asiakkaan ja tämän omaisten kanssa on parantunut.

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Alueuudistukseen liittyvä edunvalvonta etenkin lähipalveluiden osalta.	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen.	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus.	Alueuudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään riittävät lähipalvelut.	Säilynee ennallaan.
Vuodeosaston riittävien palveluiden järjestäminen kunnassa.	Kuntalaisille järjestetään hoivaa ja hoitoa tarjoavat vuodeosastopalvelut.	Riittävä paikkaluku vuodeosastolla.	Riittävien palveluiden/paikkajen tarjoaminen vuodeosastolla.	Ajoittain lisäpaikkojen tarvetta, ostetaan lvalosta/ muualta.

Hoitojaksojen pituus.	Henkilökunnan koulutus, lääkäri vahvuus.	Hoitopäivien määrä/per potilas.	Hoitoaikojen lyhentyminen.	-Ei muutosta
Päivystysaikainen sairaanhoito (edunvalvonta).	Turvataan riittävät päivystysaikaiset palvelu.t	Päivystysaikaiset palvelut.	Palvelumalli huomioi pitkät etäisyydet ja rajayhteistyön mahdollisuudet.	-Ei muutosta
Sähköisten palveluiden kehittäminen.	Etäpalveluiden lisääminen. Asiakkaat: esim. Terapiat ja lääkäripalvelut. Henkilökunta: esim. konsultaatiot ja koulutus, verkostotapaamiset.	Etäpalveluiden määrä ja sisältö. Tiedonsiirtoon käytettävää aikaa tehostetaan.	Etäpalveluiden tehokas käyttöönotto helpottamaan niin hoito- henkilökuntaa kuin asiakkaita.	Etäpalveluiden käyttö henkilökunnan koulutuksessa ja verkostotapaamisissa on lisääntynyt.

Tunnusluvut

Vuodeosasto	2018	2019	2020	2021	2022
Hoitopäivät	3904	4504	4577	4214	4509
Täyttöaste %	97,2	112	114	96	95
Hoitojaksoja, joista	164	79	51	63	50
Lyhytaikaisia	152	65	37	52	39
Pitkäaikaisia*	12	14	14	11	12
Keskimääräinen hoitoaika vuorokautta	24	56,3	--	--	--
Päivystysaikaan poliklinikkakävijöitä	168	252			--
puhelinkontaktit	175	---			
Kotikäynnit	1989**	1091	913	342	

Perusterveydenhuolto

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Perusterveydenhuolto
Tilivelvollinen Vastaava lääkäri ja hoitotyönjohtaja

Talous	TP2021	TA2022	TA-muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	488 758	105 060	120 316	225 376	296 925	71 549

Toimintamenot	-1 666 080	-1317 475	-200 180	1 517 655	-1 508 666	20 189
Netto	-1 177 322	-1 212 415	-79 864	-1 292 279	-1 211 741	91 738

Toiminnan kuvaus

Tehtävänä on perusterveydenhuollon järjestäminen ja turvaaminen kaikille kuntalaisille tasapuolisesti ja tarvetta vastaavasti. Palveluilla ennaltaehkäistään ja hoidetaan sairauksia ja edistetään sekä ylläpidetään väestön terveyttä, toimintakykyä ja hyvinvointia sekä turvataan lakisääteinen hoitoon pääsy.

Terveyskeskuksen vastaanotossa työskentelee kaksi lääkäriä, sairaanhoitaja, kotisairaanhoitaja, psykiatrinen sairaanhoitaja, terveyskeskusavustaja, fysioterapeutti ja laboratoriohoitaja. Toiminnan tavoitteena on edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia sekä tehdä ennaltaehkäisevää työtä. Toiminta perustuu lainsäädäntöön, kansallisiin ohjeistuksiin sekä kunnan toimintaohjeisiin.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Turvata perusterveydenhuollon lääkäripalvelut lähipalveluna.

Toiminnassa tullaan keskittymään palvelun laatuun, oikea-aikaisuuteen ja lakisääteisten palveluiden tuottamiseen kuntalaisille. Keskiössä on kotiin annettavien palveluiden tehostaminen ja ennaltaehkäisevä hoitotyö.

Taloussuunnitelmassa tulee huomioida sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Painopiste tässä muutoksessa on toimia kunnan toimintojen edunvalvojana ja turvata lähipalveluiden saatavuus.

Talousarviossa kotisairaanhoitajan palkkaus- ja matkakulut on siirretty projekteihin kustannuspaikalle 1713390001. Mikäli Saamelaiskäräjät ei myönnä avustusta saamenkieliseen terveydenhoitaja/ kotisairaanhoitaja –toimintoon, niin joudumme hakemaan lisämäärärahaa varsinaiseen toimintaan kotisairaanhoitajan palkkaus- ja matkakuluihin.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen v. 2022

Kotisairaanhoidon palveluiden tehostaminen yhteistyössä kotipalvelun kanssa ovat tukeneet kotona asuvien asiakkaiden kotona pärjäämistä. Tämä on mahdollistunut tiiviillä yhteistyöllä terveyskeskuslääkärin ja moniammatillisen työryhmän kanssa.

Poliklinikan sairaanhoitajan vastaanotolla hoidetaan mm haavanhoitoja, tehdään leikkauksekelpoisuusarvioita lyhkipotilaille, lääkärin määräämiä holter-nauhoituksia ja unipolygrafia - tutkimuksia, tehdään erilaisia lääkärintodistuksia varten ennakkotutkimuksia, ompeleiden poistot ja sairauslomatodistukset (vatsatauti, flunssa). Uusia toimintoja ei ole saatu kehitettyä.

Koronapandemian jälkimainingit sekä hyvinvointialueen valmisteluun käytetty aika on aiheuttanut työpainetta avosairaanhoitoon, mutta hoitojonoja ei ole syntynyt siitä huolimatta.

Saamenkielisiä palveluita on saatu parannettua, kun kuntaan on saatu rekrytoitua saamenkielinen fysioterapeutti, psykiatrinen sairaanhoitaja (työlomalla 23.4. alkaen) ja terveydenhoitaja. Saamenkielisiä psykiatrisia potilaita on ohjattu Saamelaisien psykososiaalisen tuen yksikköön Uvjaan, jossa he voivat saada psykiatrista hoitoa äidinkielellään saamen kielellä.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
------------------	--------------	-----------------------------	-------------	----------------------

Alueuudistukseen liittyvä edunvalvonta etenkin lähipalveluiden osalta	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus	Alueuudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään lähipalvelut	Lähipalvelut järjestetään Utsjoella.
Vastaanotto-toiminnan toteuttaminen	Vastaanotto-toimintaan liittyvät riittävät palvelut järjestetään Utsjoen kunnassa	Palvelutarjonta/ Jonoajat	Palveluiden saatavuuden parantaminen	Ei jonoja.
Päivystysaikainen sairaanhoito	Turvataan riittävät päivystysaikaiset palvelut	Toteutuneet päivystyskäynnit	Päivystyskäyntien väheneminen ja päivystyspotilaan asianmukainen hoito	Päivystysaikaiset käynnit ennallaan.
Sähköisten palveluiden kehittäminen	Etäpalveluiden lisääminen Terveystieteiden etäpalvelut Asiakkaat: esim. Terapiat ja lääkäripalvelut Henkilökunta: esim. konsultaatiot ja koulutus, verkostotapaamiset	Etäpalveluiden määrä ja sisältö	Etäpalveluiden hyödyntäminen päivittäisessä työssä sekä koulutuksessa.	Koulutuksessa ja palveluissa hyödynnetty etäyhteyksiä.
Työkyvyn ylläpitäminen ja elämänlaadun parantaminen.	Luodaan toimintamallit/ hoitopolut pitkäaikaissairauksien seurantaan (mm. diabetes sydänsairaudet, astma).	Toimintamallit/ hoitopolut.	Toimintamallit/ hoitopolut valmiit vuoden 2022 aikana.	Kesken

Tunnusluvut

Terveyskeskuksen tilastotietoja:

	2018	2019	2020	2021	2022
Käynnit lääkärillä	2066	3434	3464	4422	3537
Neuvolakäynnit	32	14		11	16
Kouluterveydenhoitokäynnit	25	5	26	16	17

Ulkopaikkakuntalaisten käynnit	105	172	105	211	189
Käynnit psykiatrilla	49	33	26	5	44
Kotisairaanhoidokäynnit	827	853	737	1064	706
Muistineuvola	49	60	43	37	56
Ikäihmisten terveystarkastukset	4	6	5	25	30
Fysioterapiakäynnit					
Yksilökäynnit	507	441	425	473	512
Ryhmien lukumäärä	114	118	76	143 käyntiä	98
Osallistujat	621	662	416	626	415
Käynnit psyk. sairaanhoitajalla puhelut /etäyhteydet	802	805	409	782	253 520

Ostetut palvelut

Ivalon terveyskeskus	2018	2019	2020	2021	2022
Vuodeosastolta ostetut päivät	246	329	298	221	122
Avosairaanhoidokäynnit/ Lääkäri	417	556	573	592	403
-vastaanotto	403	543	540	592	403
-kotikäynti	2	0	0	0	0
- käynti osastolla ospot	12	13	27	0	0
Puhelinkontaktit	175	404	429	334	268
- lääkäri	96	107	116	52	133
- muut hoitajat	89	293	310	282	155
Laboratoriotutkimukset	8	2**	0	*33	*30
Röntgentutkimukset	195	232	160	167	176
Mielenterveystoimistossa käynnit	26	39	41	35	17
-lääkäri	--	6	3	-	-
-muut hoitajat	--	33	38	46	-
Fysioterapiakäynnit	4	7	12	1	3
Puheterapiakäyntejä	101	106	73	81	85
Muilla hoitajilla käynnit	171	226	219	155	137

Sairaanhoitopalveluiden hankkeet/ projektit

Toiminnan kuvaus

Erillishoiduksella tuotetaan lisää saamenkielisiä sosiaali- ja terveystalouksia kuntalaisille.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Erillishoiduksella tuotetun toiminnan, saamenkielisten sosiaali- ja terveystalouksien säilyminen saman laajuisena.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Saamenkielinen psykiatrinen sairaanhoitaja jäi työlomalle 25.4.2022 alkaen. Tähän toimintaan saadulla avustuksella palkattiin saamenkielinen sairaanhoitaja Karigasniemen toimialueen kotihoitoon sekä vastaanottopalveluihin.

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Erillisrahoituksella tuotettu toiminta – saamenkieliset sosiaali- ja terveysterveystoimet	Saamenkielisten peruspalveluiden tuottamisen tukeminen	Tuotetun palvelun määrän lisääntyminen.	Toiminnan laajuus lisääntyy	v. 2021 syksystä saakka rahoitus psyk.sairaanhoitajan palkkaukseen.

Henkilöstö	TP2020	TA2021	Lisämääräraha syksyllä 2021	TA2022
Psykiatrinen sairaanhoitaja	0	0	(1)	1
Palveluohjaaja	0	0	(1)	0
Yhteensä	6	6	(2)	1

Erikoissairaanhoito

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Erikoissairaanhoito
Tilivelvollinen Vastaava lääkäri ja hoitotyönjohtaja

Talous	TP2021	TA2022	TA-muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	0	0		0	0	0
Toimintamenot	-1 595 718	-1 496 000	-3 359	-1 499 359	-1 666 630	-167 271
Netto	-1 595 718	-1 496 000	-3 359	-1 499 359	-1 666 630	-167 271

Toiminnan kuvaus

Erikoissairaanhoidon ja ensihoidon palveluita tuottaa Lapin sairaanhoitopiiri, josta niitä ostetaan. Saamenkielisiä erikoissairaanhoidon palveluita ostetaan myös LSHP:n ja Finnmarksykehusetin yhteistyösopimuksen mukaisesti Norjan puolelta.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Yhteistyö perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä paranee ja sujuvoituu. Raja-alueyhteistyötä kehitetään.

Taloussuunnitelmassa tulee huomioida sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Painopiste tässä muutoksessa on toimia kunnan toimintojen edunvalvojana ja turvata lähipalveluiden saatavuus.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Yhteistyö erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä on pysynyt ennallaan. Utsjoen kunnan viranhaltijoita on osallistunut eri hoitoketjujen kehitystyöhön Lapin sairaanhoitopiirissä. Erikoissairaanhoidon palveluina on jatkunut ortopedin käynnit Utsjoen terveyskeskuksessa (noin kahden kuukauden välein yksi työpäivä). Lisäksi noin kerran kuukaudessa on ollut psykiatrin etävastaanotto Utsjoen terveyskeskuksessa. Erikoissairaanhoidon palvelun tarpeen ja kustannusten arvioiminen on vaikeaa, koska ne ovat sidoksissa kuntalaisten sairastavuuteen.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Alueuudistukseen liittyvä edunvalvonta etenkin lähipalveluiden osalta.	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen.	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus.	Alueuudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään lähipalvelut.	Lähipalvelut näyttävät säilyvän Utsjoella.
Rajat ylittävät erikoissairaanhoidon palvelut Edunvalvonta – rajat ylittävien palveluiden turvaaminen ja kehittäminen. Palveluprosessien kehittäminen.	Eryteisesti saamenkielisten palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen. Lähetekäytännön selkiinntäminen.	Palveluiden määrä ja laatu. Hoitoon pääsyyn seuranta.	Saamenkieliset saavat tarvitsemiaan palveluita omalla kielellään. Potilas saa tarvitsemansa hoidon määräajassa.	Saamenkieliset palvelut ovat vakiintumassa ja tulkkipalvelun käyttöä on lisätty. Hoitoon pääsy määräajassa

Lapin Keskussairaala	2018	2019	2020	2021	2022
Hoitopäivät yhteensä, josta	781	952	647	765	626
- Oma toiminta	669	671	513	593	474
- Ostettu toiminta	112	281	134	172	152
Avohoitokäynnit yhteensä, josta	1630	1712	1632	1792	1655
- Oma toiminta	1424	1474	1432	1536	1408
- Ostettu toiminta	206	238	200	256	247

Hammashuolto

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Hammashuolto
Tilivelvollinen Hammaslääkäri ja hoitotyönjohtaja

Talous	TP2021	TA2022	TA- muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	50 508	59 000	0	59 000	62 268	3 268
Toimintamenot	221 251	-227 663	14 970	-212 663	-214 196	-1 533
Netto	170 743	-168 663	14 970	-153 663	-151 928	1 735

Toiminnan kuvaus

Hammashuollon toiminta-ajatuksena on tuottaa lainsäädännön edellyttämät julkisen terveydenhuollon palvelut suunterveydenhuollon osalta.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Suun terveydenhuollon laadukkaiden ja riittävien palveluiden tuottaminen kuntalaisille kustannustehokkaasti. Kustannustehokkuutta syntyy, kun hammaslääkäripalvelut ovat helposti saatavilla ja panostetaan kokonaishoitoihin.

Taloussuunnitelmassa tulee huomioida sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Painopiste tässä muutoksessa on toimia kunnan toimintojen edunvalvojana ja turvata lähipalveluiden saatavuus.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Hammaslääkärin rekrytoinnissa onnistuimme ja hammaslääkäri aloitti työt kesäkuussa 2023, siihen asti palvelut hoidettiin ostopalveluilla.

Hammaslääkäripalveluja on pystytty tarjoamaan hyvin kuntalaisille ja jonoja ei ole päässyt syntymään. Kaikki määräaikaistarkastukset on pystytty toteuttamaan suunnitellusti.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Sote – uudistukseen liittyvä edunvalvonta etenkin lähipalveluiden osalta.	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen.	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus.	Sote – uudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään lähipalvelut.	Säilynevät ennallaan.

Lasten lakisääteiset tarkastukset ikäryhmittäin aikuisten kokonaisvaltainen hoito, ei pelkästään akuuttihoitoa.	Kutsutaan 1-3-vuotiaat hammashoitajan tarkastukseen, 5-vuotiaat hammaslääkärin tarkastukseen. 1,5, 8-luokkalaiset hml-tarkastus. Aikuisten hammashoito kokonaisvaltaisesti.	Tarkastukset ikäryhmittäin.	Tarkastukset saadaan tehtyä ja hoidot toteutettua aikataulussa.	Toteutuneet suunnitellusti.
Päivystysaikainen sairaanhoito (edunvalvonta).	Turvataan riittävät päivystysaikaiset palvelut.	Päivystysaikaiset palvelut.	Palvelumalli huomioi pitkät etäisyydet ja rajayhteistyön mahdollisuudet.	Osittain toteutunut
Sähköisten palveluiden kehittäminen.	Esimerkiksi tekstiviestimuistutukset asiakkaille varatuista ajoista.	Varattujen aikojen toteutuminen, ei tyhjiä aikoja.	Asiakastyytyväisyys kasvaa, tiedonkulku paranee.	ei vielä käytössä
Saamenkielisten palveluiden tarjoaminen asiakkaille.	Tarjotaan asiakkaille palvelua saamenkielellä, tarvittaessa tulkkipalvelut.	Asiakastyytyväisyys.	Palveluiden tuottaminen saamenkielellä tukipalveluita hyödyksi käyttäen.	tarvittaessa saamenkielisille tulkkipalvelut

Tunnusluvut

Suoritteet	2018	2019	2020	2021	2022
Hammaslääkärissä käynnit	882	1108	888	788	837
Yksilökohtaisessa hammasterveysneuvonnassa käyneet, laitospotilaat, vammaiset ym.	4	0	0	0	0
Ryhmävalistuskerrat	4	7	0	0	0
Muut käynnit, yms. hammashoitaja, suuhygienisti	24	0	12	11	8

Ympäristöterveydenhuolto

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Ympäristöterveydenhuolto
Tilivelvollinen Perusturvajohtaja

Talous	TP2021	TA2022	TA- muutokset	Muutettu TA2022	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	0	0		0	0	0
Toimintamenot	-73 485	-73 500		-73 500	-70 119	3 381
Netto	-73 485	-73 500		-73 500	-70 119	3 381

Toiminnan kuvaus

Utsjoen kuntalaisille Inarin kunta tuottaa ympäristöterveydenhuollon palvelut isäntäkuntaperiaatteella.

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Laadukkaiden palveluiden saaminen Utsjoen kuntalaisille.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Palvelut säilyneet nykyisellä tasolla.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä (yhteistoiminnassa Inarin kanssa)

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Palveluiden saatavuus	Palveluihin liittyvä tiedotus (yhteystiedot)	Kuntalaisten asiakastyytyväisyys ja palveluiden määrä	Nykyisellä tasolla	Säilynyt ennallaan

Ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Inarista 1.1.2008 lukien

Ympäristöterveydenhuolto	2018	2019	2020	2021	2022
Elintarvikevalvonnan käynnit	14	14	5	12	15
Terveysuojelu- ja tupakkalain valvonta (**kuluttajaturvallisuus poistunut kunnilta 1.5.2016)	15	10	6	12	11
Sisäilmamittaukset / -asiat *Koulujen ja päiväkotien sisäilma- asiat	n. 5	11	1	-	-

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Sosiaali- ja terveystoimi

Nimike	2021	2022
tulosalueittain		
hallinto, sis. keittiön		

perusturvajohtaja	0,5	0,5
kanslisti	1	1
hoitotyönjohtaja	0,5	0,5
emäntä	1	1
ravitsemustyöntekijä	3	3
sosiaalitoimi		
perusturvajohtaja	0,5	0,5
sosiaalityöntekijä	1	1
sosiaaliohjaaja 5/19 alkaen	1	1
sosiaaliohjaaja, perhetyö 4/20 alkaen	1	1
avopalvelut		
avopalvelun ohjaaja	1	1
lähihoitaja (kotipalvelu)	6	7
lähihoitaja (Dorvu)	7	7
terveydenhoito		
terveydenhoitaja	2	2
laitoshoido		
hoitotyön johtaja	0,5	0,5
sairaanhoitaja	6	6
lähihoitaja	4	4
laitoshoitaja	1,5	1,5
lähihoitaja-OPSO	1	0
perusterveydenhuolto		
lääkäri	2	2
sairaanhoitaja	1	1
terveyskeskusavustaja	0	0
laitosapulainen	1	1
kanslisti	1	1
fysioterapeutti	1	1
psykiatrinen sairaanhoitaja (palkkakustannukset hankkeesta)	1	1
laboratorion hoitaja	1	1
kotisairaanhoitaja (toisen kotish:n palkkakustannukset hankkeesta)*	--	1
hammashuolto		
hammaslääkäri	1	1
hammashoitaja	1	1
projektit, hankkeet		
Auttaja-Aslak	2	2
hoivatyöntekijä	2	2
toiminnanohjaaja	1	1
kotisairaanhoitaja/terveydenhoitaja *	1	1
Palveluohjaaja 10/2021 alk., käyttötarkoituksen muutos	--	0
Psykiatrian sairaanhoitaja/ sairaanhoitaja	0,25	1
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä		

Sivistyslautakunta

Sivistystoimen hallinto

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Sivistystoimen hallinto
Tilivelvollinen Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot					1 476	1 476
Toimintamenot	-216 202	-147 380		-147 380	-138 504	8 876
Netto	-216 202	-147 380		-147 380	-137 028	10 352

Sivistyslautakunta on kokoontunut vuonna 2022 yhteensä 11 kertaa. Kokouksissa on käsitelty yhteensä 140 asiaa. Salassa pidettävistä asioista on pidetty yhteensä kaksi kokousta, joissa on käsitelty 9 asiaa.

Kokouksissa on käsitelty mm. seuraavia asioita: edellisen vuoden toiminta- ja talouskertomukset, talouden seuranta, viran- ja toimenhaltijoiden valintaan liittyviä asioita, oppilaiden koulunkäyntiin ja kuljetuksiin liittyviä asioita, varhaiskasvatuksen, kirjaston sekä vapaa-aikaan liittyviä asioita ja seuraavan lukuvuoden toimintasuunnitelmat ja talousarvioesitykset.

Valtuuston vuonna 2017 perustama saamenkielinen jaosto kokoontui vuona 2022 kerran ja suomenkielinen jaosto 2 kertaa. Jaostot lakkautettiin valtuuston päätöksellä 7.4.2022 § 15.

Sivistystoimistossa on toiminut kaksi työntekijää, sivistysjohtaja-rehtori ja kanslisti.

Sivistysjohtajan virkaan kuuluu Karigasniemen ja Nuorgamin koulujen rehtorin tehtävät sekä kansalaisopiston rehtorin hallinnolliset tehtävät. Sivistysjohtajan vastuualueeseen kuulu kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuritoimi sekä varhaiskasvatus- ja opetustoimi.

Utsjoen kirjaston 140-vuotisjuhlaa vietettiin Pedar Jalvi kirjastossa 8.9.2022.

Sivistyspalvelut – yhteiset

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arvionti 31.12.2022
Sisäinen yhteistyö ja henkilöstön pysyvyys	Tehtävänjaon, vastuiden ja toimenkuvien selkeyttäminen. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja tarvittaessa koulutus tehtäviin.	Suunnitelma tehty ja otettu käyttöön. Jokaisella uudella työntekijällä vastuu-perehdyttäjä.	Toimenkuvien selkeyttäminen sujuvoittaa työntekoa ja parantaa työssä jaksamista. Vastuullinen perehdyttäminen ja alkukoulutus vähentävät henkilöstön vaihtuvuutta.	Tehtäväjaon selkeyttäminen aloitettu. Organisaatio-uudistus toteutuu 2023.

Palvelujen laadun ja yhdenvertaisuuden varmistaminen henkilöstökoulutusten avulla	Säännöllinen ohjelmisto- ja muu kohdennettu koulutus.	Koulutusten toteutuminen.	Työ sujuvoituu. Tehtävät voidaan hoitaa laadukkaammin ja nopeammin.	Koulutuksiin on osallistuttu.
---	---	---------------------------	---	-------------------------------

Varhaiskasvatus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Varhaiskasvatus
Tilivelvollinen Varhaiskasvatusjohtaja

Talous	TP 2021	TA 2022	TA-muutokset	Muutetettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	297 510	328 120		328 120	375 400	47 280
Toimintamenot	-801 179	-919 071		-919 071	-766 008	150 063
Netto	-503 669	-590 951		-590 951	-390 608	200 343

Utsjoen kunnan varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on luoda lapselle turvallinen ja aktivoiva oppimisympäristö, jossa lasten ajatuksia kunnioitetaan ja kuunnellaan. Varhaiskasvatusta toteutetaan kunnan oman sekä valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon vuoden kierto, paikalliset elinkeinot ja sijainti. Saamen kieli ja kulttuuri ovat vahvassa roolissa toiminnassa ja sen kaikissa arjen tilanteissa. Varhaiskasvatukset arvot ovat toisten kunnioittaminen, hyvät käytöstavat, yhdenvertaisuus, luonto ja suvaitsevaisuus.

Varhaiskasvatuksen sähköinen ohjausjärjestelmä Juulia on käytössä kaikissa osastoissa suomen ja saamen kielellä. Ohjelma mahdollistaa vanhempia ilmoittamaan lasten hoitopäiviä, lomiam ja poissaoloja. Lisäksi se sisältää lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja esitietolomakkeen esikouluun siirryttäessä.

Utsjoen kunnassa päiväkodit ja kielipesät toimivat joka kylässä; Utsjoella, Karigasniemellä sekä Nuorgamissa.

Väliaikaista hoitoa tarjottiin kuntalaisten lisäksi ulkopaikkakuntalaisille. Taanan kunnan kanssa tehdyn sopimuksen myötä varhaiskasvatusta tarjottiin myös Sirman lapsille, sopimus kuitenkin päättyi joulukuussa 2022.

Lapsia oli keskimäärin kirjoilla vuoden aikana Utsjoen päiväkodissa saamenkielisessä osastossa 7, suomenkielisessä osastossa ja kielipesässä 10, Karigasniemen päiväkodissa ja kielipesässä 17 ja Nuorgamin päiväkodissa ja kielipesässä 12. Päiväkodit ja kielipesät toimivat osittain samoissa tiloissa ja pihossa.

Suomessa aloitettiin elokuussa 2021 kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu, johon Utsjoen kunta valikoitui mukaan. Viisivuotiaat ovat kokeilussa mukana vuosina 2021 ja 2022. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa lisäämällä lasten osallistumista esiopetukseen osana varhaiskasvatusta. Kaksivuotisessa esiopetuksessa noudatetaan kokeiluopetussuunnitelmaa. Utsjoen kunnalle tehtiin paikallinen opetussuunnitelma sivistystoimen työryhmän toimesta keväällä 2021, joka oli käytössä myös toimintavuonna 2022. Koulujen kanssa tehtiin yhteistyötä oppituntien järjestämisessä. Viisivuotiaat osallistuivat joillekin

koulujen oppitunneille sekä omana ryhmänä että yhdessä kuusivuotiaiden esiopetuksessa olevien kanssa. Tunteja olivat muun muassa musiikki-, liikunta- ja käsityötunnit.

Kotihoidontukea käytettiin 33 495 euroa ennakoidun 30 000 euron sijaan.

Utsjoen ja Karigasniemen päiväkotien leikkipihojen kalustaminen saatiin lopullisesti valmiiksi kesällä 2022. Nuorgamin päiväkodin leikkipiha valmistui syksyllä 2022.

Utsjoen päiväkodin saamenkielisellä osastolla työskentelivät yksi vakituinen ja yksi määräaikainen varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Varhaiskasvatuksen opettajan virkaan ei saatu kelpoista henkilöä. Tehtävää on hoitanut varhaiskasvatusjohtaja. Päiväkotiosasto oli avoinna arkisin koko vuoden klo 8-17, joulun aikaan Utsjoen päiväkodin saamenkielinen osasto oli kiinni viikon.

Utsjoen päiväkodin suomenkielisellä osastolla toimi tammikuusta heinäkuun varhaiskasvatuksen opettaja ja vakituisesti yksi lastenhoitaja sekä tarvittaessa määräaikaisesti lastenhoitaja. Päiväkotiosasto oli avoinna tavallisesti arkisin klo 6:45-17:00, myös läpi kesän. Vuorohoitoa järjestettiin tarpeen mukaan. Utsjoen kielipesä toimi suomenkielisen päiväkodin yhteydessä ja toiminnasta vastasi yksi pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja.

Nuorgamin päiväkodissa työskenteli lastenhoitaja ja varhaiskasvatuksen opettaja. Nuorgamin kielipesä toimii Nuorgamin päiväkodin yhteydessä. Alkuvuoden toiminnasta vastasi yksi pohjoissaamenkielinen varhaiskasvatuksen opettaja ja syksystä lähtien pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja. Ruoka kuljetettiin Utsjoen avopalvelukeittiöstä, koulujen loma-aikoina ruoka valmistettiin päiväkodissa itse. Päiväkoti oli avoinna tavallisesti arkisin klo 8:00-18:00. Päiväkoti oli auki koko kesä ja joulun aikaan suljettuna viikon.

Karigasniemen saamenkielisessä päiväkodissa työskentelivät keväällä vakituisena saamenkielinen varhaiskasvatuksen opettaja ja perhepäivähoitaja. Varhaiskasvatuksen opettajan paikkaa ei saatu täytettyä ja lopuvuoden päiväkodissa työskenteli lastenhoitaja ja perhepäivähoitaja. Kielipesän toiminnasta vastasi pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja. Päiväkoti on ollut auki arkisin klo 08:00-17:00. Päiväkoti oli kiinni kesällä kuusi viikkoa ja joulun tammikuun vaihteessa kaksi viikkoa.

Laadullisena tavoitteena on edelleen saada virkoihin ja toimiin pysyvää koulutettua henkilöstöä.

Toteutuneet hoitopäivät varhaiskasvatuksessa:

Vuosi	Utsjoki, suomi	Utsjoki, saame	Karigasniemi	Nuorgam	Myydyt päivät	Yhteensä
2018	1489	2130	1692	1381	293	6692
2019	1308	1799	1813	2204	174	7124
2020	999	1362	1407	1870	95	5638
2021	1170	1540	1485	1174	31	5369
2022	970	1703	1406	1154	164	5397

Vuosi	Utsjoki kielipesä	Karigasniemi kielipesä	Nuorgam kielipesä	Yhteensä
2018	849	418	756	2023
2019	530	476	899	1905
2020	380	421	1146	1947

2021	864	766	1107	2737
2022	764	1388	892	3044

Sivistyspalvelut: varhaiskasvatus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arvioni 31.12.2022
Henkilöstön hyvä ammattitaito ja työhyvintointi	Kohdennettu täydennyskoulutus, osaamisen ylläpitäminen, työnohjaus tarvittaessa, virkistyspäivät.	Koulutukseen osallistumisen määrä, raportointien toteutuminen ja toimenpiteet.	Kelpoiset hyvinvoivat työntekijät, hyvien käytänteiden tuominen työyhteisöön ja niiden vakiintuminen.	Koulutukseen on osallistuttu.
	Johdon ja henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus	Kehittämiskohteiden tunnistaminen ja kehittämistoimet.	Jokaisessa ryhmässä vakaopettaja. Tiimin sisäisen yhteistyön toimivuus.	Jokaisessa ryhmässä ei vielä vakaopettajaa.
	Tuetaan henkilöstön osaamista täydennyskoulutuksin, säännölliset varhaiskasvatuksen erityisopettajan käynnit.	Kehittämiskohteiden tunnistaminen ja kehittämistoimet.	Riittävän aikaisen ja oikein kohdennetun tuen varmistaminen. Paikallinen kolmiportaisen tuen malli käytössä.	Kolmiportainen malli otettu käyttöön.

Varhaiskasvatuksen hankkeet

Innovatiiviset oppimisympäristöt varhaiskasvatuksessa –hanke päättyi jatkoajalla 31.1.2022. Hankkeen myötä saatu rahoitus käytettiin varhaiskasvatuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin muun muassa hankkimalla eläinhahmot jokaisen päiväkodin ulkoseinille.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. Hanke päättyi 31.12.2022. Hankkeen myötä kehitettiin toimintamalli, joka turvaa monikielisen ja monikulttuurisen lapsiryhmän yhdenvertaisen, riittävän aikaisen ja oikein kohdennetun tuen. Oikein suunnatut ja ajoissa tehdyt tukitoimet turvaavat lapsen kasvun ja kehityksen elinikäisen oppimispolun alkutaipaleella, yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Varhaiskasvatuksen kielipesätoiminta

Utsjoen kunnassa kielipesät toimivat, joka kylässä; Utsjoella, Karigasniemellä sekä Nuorgamissa. Kielipesätoimintaa rahoittaa saamelaiskäräjät hyväksytyistä toimintamenoista 85% ja kunta 15%.

Perusopetus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Perusopetus
Tilivelvollinen Rehtori, sivistysjohtaja

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	1 162 569	1 098 581	4 830	1 103 411	1 088 774	-14 636
Toimintamenot	3 010 127	-3 010 054	-5 767	-3 010 054	-3 071 948	-56 127
Netto	-1 847 557	-1 911 473	-937	-1 912 410	-1 983 174	-70 763

Esi- ja perusopetuksen oppilasmäärät

Koulu	2021-2022	2022-2023
Utsjokisuun koulu	59	52
Karigasniemen koulu	35	42
Nuorgamin koulu	12	16
Esi- ja perusopetus yht.	106	110

Oppilaskohtaiset kustannukset kouluittain

		TP 2021	TA 2022
Utsjokisuus	brutto	23 077	25 422
	netto	16 284	18 667
Karigasniemi	brutto	28 481	25 223
	netto	17 338	14 879
Nuorgam	brutto	24 788	28 801
	netto	19 941	24 912

Utsjoen kunnan kotikuntakorvauksen perusosa oli 7 452,22 oppilasta kohden.

Saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen palkkauskustannuksiin opetuksen järjestäjä saa 100 %:n valtionavun syntyneiden kustannusten mukaan (keskimäärin vähintään 3 oppilaan opetusryhmävaatimus). Yksikköhintana on keskimääräinen tuntihinta. Vuoden 2022 valtionapu oli 759 037 €. Vuodelle 2023 valtionapua on arvioitu saatavan 752 346 €.

Utsjokisuun koulun toimintakertomus

Tuntikehys:

Kevät 2022:

Suomenkielinen opetus: 161h

Saamenkielinen opetus: 171h

Erityisopetus: 23 h

Ylimääräisenä oppiaineena viroa 2 vh

Syksy 2022:

Suomenkielinen opetus: 133 h

Saamenkielinen opetus: 137 h

Erityisopetus: 21 h

Ylimääräisenä oppiaineena viroa 2 vh

Utsjokisuun koulussa toimi suomenkielinen esiopetusryhmä, alakoulun saamen- ja suomenkieliset luokat sekä yläkoulun saamen- ja suomenkieliset luokat. Oppilasmäärä kevätlukukauden alussa 2022 oli 59 oppilasta ja syyslukukauden 2022 lopussa 51 oppilasta.

Opetushenkilöstöä kouluilla oli 21. Kolme kouluavustajaa oli käytössä kevätlukukaudella 2022. Kaksi koulunkäynnin ohjaajaa ja yksi osa-aikainen henkilökohtainen avustaja oli käytössä syyslukukauden 2022 aikana. Koululla oli koulukuraattori, joka toimi myös Karigasniemen ja Nuorgamin kouluilla kahtena päivänä viikossa sekä yksi laaja-alainen erityisopettaja, joka vastasi myös lukion ja Nuorgamin koulun erityisopetuksesta.

Utsjokisuun koulun rehtorin tehtäviä hoiti määräaikainen Utsjokisuun koulun ja Utsjoen saamelaislukion rehtori Pasi Oikarinen kevätlukukauden 2022 ja Laura Arola syyslukukauden 2022. Opettajakunnassakin tapahtui paljon vaihdoksia kesällä 2022 ja koulussa aloitti elokuussa peräti 6 uutta opettajaa.

Syyslukukauden työsuunnitelmassa painotettiin kehittämiskohteiden sijasta koulun arkea ja rutiineja, koska henkilökunnassa oli niin paljon vaihdoksia. Koulutoiminta sujui työsuunnitelmien mukaan ja myös erityistapahtumat, kuten retket sekä luontoon että kulttuuritapahtumiin on ollut mahdollista toteuttaa.

Rehtori Laura Arola on laatinut toimintakertomuksen vuodelle 2022.

Karigasniemen koulun toimintakertomus

Tuntikehys:

kevät 2022

suomenkielinen opetus 97,5 h

saamenkielinen opetus 146 h

erityisopetus 10 h

syksy 2022

suomenkielinen opetus 86,5 h

saamenkielinen opetus 157,5 h

erityisopetus 9 h

Kevätlukukaudella oppilaita oli 39, opettajia oli 13 sekä koulunkäynninohjaaja, jonka tehtäviin kuului myös iltapäiväkerho. Kuraattori kävi koululla tiistaisin ja tarvittaessa joka toinen perjantai. Saamelaisten kansallispäivänä 6.2. oppilaat valmistivat perinneruokia ja täytekakkua. Päivän ohjelmaan kuului lipun nosto, koko koulun tietovisa ja suopungin heittoa. Ystävänpäivänä järjestettiin myös koko koulun yhteistä tekemistä, jokainen oppilas askarteli itselleen ystävänpäiväsydämen, johon muut saivat kirjoittaa positiivisia asioita ja vahvuuksia.

Huhtikuussa lukuviikko antoi mahdollisuuden perehtyä kirjojen maailmaan Utsjoen kirjaston kirjavinkkauksilla. Kiirastorstaina oli perinteinen ulkoilupäivä. Alakoululla oli hiihtokilpailut ja yläkoululaiset mittelivät mölkkymestaruudesta. Urheilusuoritusten jälkeen oli vuorossa tulistelua, makkaranpaistoa ja kauniista kevätsäästä nauttimista. Vappujuhla koostui upeista asuista, tanssikilpailusta ja vappuherkuista.

Toukokuussa koululla vietettiin koulun ja kodin päivää. Vanhemmat oli kutsuttu koululle seuraamaan oppilaiden sekä oppilaiden ja opettajien välistä futsalturnausta. Koulu tarjosi kaikille osallistujille lounaan. Wimpe & Rinne esiintyi koululla toukokuussa. 1.6. juhlittiin koulun päättäviä 9. luokkalaisia riehakkaasti.

Koulun yhteisenä aiheena monialaisessa oppimiskokonaisuudessa oli ilmastonmuutos. Alakoululaiset perehtyivät tarkemmin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin eläinten talvehtimisessä ja elinympäristön muutoksissa. Erityisen mielenkiinnon kohteeksi pääsivät muun muassa karvasääski, sepelkyyhky ja jääkarhu. Suomenkielinen yläkoulu perehtyi aiheeseen usean oppiaineen kautta. Esimerkiksi kevättalvella tutkittiin lumen kerroksia ja opeteltiin lumeen liittyvää sanastoa niin suomeksi kuin saameksi.

Syyslukukausi aloitettiin 42 oppilaan, 12 opettajan ja koulunkäynninohjaajan voimin. Kuraattorin käynnit koulullamme jatkuivat samalla tavalla kuin keväällä.

Koronarajoitusten päätyttyä koululla pystyttiin suunnittelemaan tapahtumia pandemiaa edeltävän ajan tapaan. Alakoululaiset osallistuivat Ijahis Idja festivaaliin. Saamelaisnuorten taidetapahtumaan osallistui koko koulu. Saamen luokan esikoululaiset sekä 1.–2. luokkalaiset osallistuivat tapahtumaan lauluesityksillä ja molemmat esitykset palkittiin omassa sarjassaan. Saamen kielten viikolla koululla perehdyttiin luotiin eli joikuun työpajojen muodossa. Oppilaat tutustuivat joikuperinteeseen ja mm. siihen, kuinka jollekin ”pannaan luoti”. Oppilaat loivat viikon aikana koululle oman joiun. Saamen kielen viikon loppuksi vietettiin gáktipäivää. Koululla vieraili kylän vanhuksia. Heidän kanssaan katsottiin vanhoja valokuvia ja oppilaat pääsivät kuulemaan tarinoita mm. entisajan koulunkäynnistä. Kaikille tarjottiin juhlaa perinneruuista, 8.luokkalaiset kävivät Taidetestaajat-toimintaan liittyen museovierailulla Kittilässä tutustumassa Reidar Särestöniemen taiteeseen ja elämään. Museokäynnin lisäksi oppilaat pääsivät tekemään taidetta Reidarin innoittamina.

Syyslukukauden loppuun vietettiin usean vuoden tauon jälkeen perinteistä joulujuhlaa. Oppilaat vastasivat ohjelmasta ja juhlaan osallistui oppilaiden perheitä ja sukulaisia. Ohjelmassa oli mm. nukketeatteria sekä tanssi- ja lauluesityksiä. Yllätysnumerona nähtiin opettajien oma tanssiesitys. Toimintakertomuksen laati Karigasniemen koulun tuntiopettaja/kanslisti.

Nuorgamin koulun toimintakertomus

Tuntikehys:

kevät 2022

suomenkielinen opetus 41 h

saamenkielinen opetus 28 h

erityisopetus 2 h

syksy 2022

suomenkielinen opetus 41 h

saamenkielinen opetus 28 h

erityisopetus erityisopettaja käy kerran kuukaudessa 4 tuntia, muuten 2 h/vk

Nuorgamin koulussa oli kevätlukukaudella oppilaita 12. Kevätlukukaudella opettajia oli kolme, saamenkielisten luokkien opettaja, saamen kielikylpyluokan opettaja sekä suomenkielisen luokan opettaja. Koulussa työskenteli lisäksi koulunkäynninohjaaja, jonka tehtäviin kuului myös iltapäiväkerhon pitäminen, luokissa avustaminen sekä ruokailun järjestelyt ja siivous. Ajoittain koululla työskenteli myös luokka-avustaja. Kuraattori kävi koululla joka toinen maanantai iltapäivisin.

Syyslukukaudella oppilaita oli koulussa 16. Syyskuusta joulukuulle oppilaita oli jopa 19, jolloin uuden koulun tilat tuntuivat ahtaalta. Opettajien määrä pysyi samana, lisäksi syyslukukaudella Utsjoelta kävi musiikinopettaja Nuorgamin koululla kerran viikossa. Koulunkäynninohjaaja avusti pääasiassa luokassa, mutta hoiti ruokailun tarjoilut sekä siivoamisen. Lisäksi koululla oli palkattuna työntekijä, joka laitto ruoat esille, tarjoili ja tiskasi. Kuraattori kävi edelleen joka toinen maanantai iltapäivisin koululla.

Kevätlukukausi 2022

Tammikuun Nuorgamin koulu toimi väistötiloissa. Helmikuussa koulu muutti uuteen valmistuneeseen koulurakennukseen. Alkuun Utsjokisuun koulusta lainattiin pulpetit ja tuolit sekä ruokalan kalusteet. Keväämmällä saapuivat Nuorgamin koulun uudet kalusteet. Monialainen oppimiskokonaisuus eli MOK oli tarkoitus olla koulussa GAM-projekti, mutta se siirtyi seuraavalle lukuvuodelle. Tästä johtuen opettajat toteuttivat monialaiset oppimiskokonaisuudet luokkakohtaisesti. Saamen luokan aiheena oli ”Eläimet talvella lumen alla”, kielikylpyluokan aihe ”Kasvit ja niiden kasvatusta” sekä suomen luokalla aiheen oli ”kaupankäynti”. Opettajat arvioivat toukokuun lopulla Nuorgamin koulun työsuunnitelman toteutumista.

Syyslukukausi 2022

Nuorgamin kouluun tuli syyslukukaudella uusia oppilaita, henkilökunnassa vaihtui suomen luokan opettaja sekä aloitti uusi koulunkäynninohjaaja. Nuorgamin koulu osallistui elokuussa Ijahis Idja festivaaliin Inarissa sekä tutustui Saamelaismuseo Siidan näyttelyihin. Koulun oppilaat osallistuivat myös syyskuussa Saamelaisnuorten taidetapahtumaan musiikkiesityksellä. Koulun työläuantai toteutettiin syyskuun alussa työsunnuntaina, jolloin koulu osallistui Skalluvaaran koulutuvan 30-vuotisjuhlaan.

Lokakuussa Skalluvaaran erotuskoulun opettajana toimi yksi Nuorgamin koulun opettaja. Oppilaita erotuskoulussa oli Nuorgamista kolme ja Utsjokisuun alakoulusta kolme. Kolme muuta Nuorgamin koulun oppilasta kävivät erotuskoulussa yhtenä päivänä.

Joulujuhlaa Nuorgamin koulussa vietettiin puurojuhlan ja koululaisjumalanpalveluksen merkeissä. Oppilaiden perheet oli kutsuttu mukaan.

Apulaisjohtaja Sisko Länsman on laatinut toimintakertomuksen vuodelle 2022.

Sivistyspalvelut: koulut – perusopetus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Välineiden oppimisesta sisältöjen ja oppilastyön kehittämiseen	Varmistetaan, että koulujen henkilöstö hallitsee työssä tarvittavat välineet (esim. ohjelmat). Koulutus-suunnitelmien mukaiset koulutukset sekä koulutus tarvittaessa.	Kouluttajat arvioivat osaamisen tason.	Välineiden hallinta sujuvoittaa työtä ja jättää enemmän aikaa oppilastyön ja sisältöjen kehittämiseen.	Ohjelmista on järjestetty sisäistä koulutusta.
Opettajien kelpoisuus	Opettajan kannustetaan kelpoisuuden (opettaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja) antaviin opintoihin. Työn järjestäminen opiskelun mahdollistavaksi. Mentorointi. Saamen kielen opiskelun lisääminen.	Suoritettujen arvosanat, tutkinnot, muut opinnot.	Kelpoisten opettajien suhteellinen määrä nousee. Kaikissa kouluissa valmius opinto-ohjaukseen ja erityisopetukseen.	Opettajan kannustettu opintoihin ja opintoja varten on myönnetty tarvittavia opintovapaita. Yksi opettaja opiskelee opinto-ohjauksen kelpoisuutta.
Yhteisopettajuuden kehittäminen	Yhteisopettajuuden sääntöjen laatiminen,	Toteutuneet yhteisopettajuus-periodit.	Hyvin toteutetulla yhteisopettajuudella ryhmien	Yhteisopettajuusmallia kehitetään

	huomiota työjärjestysten toimivuuteen.		toimivuutta voidaan parantaa	
--	--	--	---------------------------------	--

Perusopetuksen hankkeet

Saamen kielten etäopetuksen vahvistaminen

Saamen kielten etäopetus on vuonna 2018 käynnistynyt Utsjoen kunnan ja Saamelaiskäräjien yhteistyöhanke. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Hanke tarjoaa perusopetusta ja lukiokoulutusta täydentävää saamen kielten (inarin-, koltan- ja pohjoissaamen) etäopetusta saamelaisalueen ulkopuolella. Hankkeen päämääränä on saattaa yhä useampi saamelaistaustainen oppilas saamen opetuksen piiriin etäyhteyksiä hyödyntäen sekä luoda saatujen kokemusten perusteella edellytykset saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen vakinaistamiselle valtakunnallisesti.

Lukuvuonna 2021–2022 hankkeessa opiskeli 109 oppilasta ja opiskelijaa yhteensä 75 koulusta. Opetusta annettiin yhteensä 46 vh. Lukuvuonna 2022–2023 hankkeessa opiskelee 148 oppilasta/opiskelijaa 90 eri koulusta. Opetusta annettiin yhteensä 62 vh. Oppilasmäärän voimakas kasvu kertoo saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen kysynnästä, kun tieto opetusmahdollisuudesta on saavuttanut huoltajia ja opetuksen järjestäjiä.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, Karvi, toteutti vuonna 2022 saamen kielten etäopetushankkeen toimintamallin arvioinnin. Arvioinnissa on selvitetty elokuussa 2018 alkaneen etäopetuspilotin toimivuutta opetuksen järjestäjien, koulujen, opettajien ja oppilaiden näkökulmasta. Kerätyn aineiston pohjalta Karvi on laatinut yhteenvetoraportin toimintamallin jatkamisen pohtimiseksi.

Keskiasteen opetus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Keskiasteen opetus- Saamelaislukio
Tilivelvollinen Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	42 361	39 217		39 217	47 184	7 967
Toimintamenot	-584 074	-522 108		-522 108	-611 299	-89 190
Netto	-541 713	-482 891		-482 891	-564 115	-81 223

Utsjoen saamelaislukio on ainoa toisen asteen oppilaitos kunnassa. Lukion tavoitteena on taata paikkakuntamme nuorille mahdollisuus käydä lukiota kotoa käsin tai asumalla lukion asunnoissa opiskelupäivinä. Opiskelu antaa mahdollisuudet jatko-opintoihin yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Lukio tarjoaa myös paikkakunnan aikuisväestölle mahdollisuuden suorittaa lukio-opintoja.

Lukion opiskelijamäärä on kasvanut tasaisesti viime vuosina: keväällä 2022 opiskelijoita oli 26 ja syksyllä 2022 30. Aineenopetusta lukiossa antaa 14 opettajaa, jotka kaikki ovat yhteisiä perusopetuksen kanssa. Lukiossa aloitti monta uutta opettajaa syksyllä 2022.

Lukion rehtori on myös Utsjokisuun koulun 0-9 rehtori. Lukiossa on yhdellä lehtorilla oman työn

ohella apulaisrehtorin tehtäviä lukion toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kevätlukukaudella apulaisrehtorin tehtäviä hoiti Tarja Halonen, syyslukukaudella Solja Magga.

Utsjoen saamelaislukio on saanut opiskelijoita eri puolilta Suomea. Uusi koulurakennus ja uudet asunnot, sekä Utsjokinen kulttuuri ja ympäristö kiinnostavat. Osa lukioon hakeutuvista käy koko lukion täällä, osa yhden lukuvuoden tai lukukauden. Myös yhteen jaksoon vaihtoon tulijoita on.

Lukion tuntikehys 2022 kevät	
Su yleisopetus yht	99 vh + kertoimet 9,9 vh
Sm kielen ja sm kielinen yleisopetus yht	14 vh + kertoimet 1,4 vh

Lukion tuntikehys lukuvuonna 2022 syksy	
Su yleisopetus yht	105 vh + kertoimet 10,5 vh
Sm kielen ja sm kielinen yleisopetus yht	15 vh + kertoimet 1,5 vh
Erkka	1 vh

Rehtori Laura Arola on laatinut toimintakertomuksen vuodelle 2022

Kirjastotoimi

Toimielin **Sivistyslautakunta**
Tulosalueen nimi **Kirjastotoimi ja kirjastoauto**
Tilivelvollinen **Kirjastotoimenjohtaja**

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	68 372	60 000		60 000	61 010	1 010
Toimintamenot	-198 122	-205 999		-205 999	-200 538	5 460
Netto	-129 750	-145 999		-145 999	-139 528	6 471

Kirjasto ja Kirjastoauto

Utsjoen kunta tarjoaa kaikille avoimia kirjastopalveluita pääkirjastossa Utsjoen kirkonkylällä ja kirjastoautossa. Pääkirjasto Pedar Jalvi -kirjasto sijaitsee Utsjoen vapaa-aikakeskuksessa. Kirjastoauto tarjoaa kunnan muissa kylissä kirjastopalveluita. Utsjoen kirjasto on osa Lapin kirjasto -kimppaa.

Kirjastoautopalvelun on Utsjoen kunnalle tarjonnut vuonna 2022 Nessebyn kunta. Kirjastoautopalvelusta on tehty ostopalvelusopimus myös vuodelle 2023. Mutta vuonna 2023 tehdään uusi sopimus Nessebyn, Tanan ja Utsjoen kuntien kanssa, jossa Utsjoki liittyy yhdeksi toiminnan omistajaksi. Vastaavanlainen toimintamuoto oli käytössä Kaarasjoen ja Porsangin kuntien kanssa.

Kirjastoautotoiminnan rahoitus vuodelle 2023 on haettu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä täysimääräisenä, kuten aiempinakin vuosina.

Henkilöstö:

Kunnankirjaston henkilötyövuosia oli 2,24. Pääkirjaston henkilökuntaan vuonna 2022 kuuluivat 1 kirjastotoimenjohtaja, 1 kirjastovirkailija ja 1 järjestelyapulainen. Järjestelyapulainen palkattiin tuntisopimuksella ja hänen työnsä painoutuivat aina sen mukaan, miten kirjastolla oli tarvetta. Kirjastoauton henkilökuntaan kuului 2 työntekijää, joiden Utsjoen osuus henkilötyövuosina on 0,12.

Aukioloajat ja käyttäjät:

Kirjaston aukioloaika on talvella 30 h/vko (1.9.–31.5.) ja kesällä 25 h/vko (1.6.–31.8.). Aukiolotunteja oli yhteensä 1470. Kirjastoautolla oli pysäkkejä 24. Pääkirjastosta lainasi 497 asiakasta. Kirjastoauton lainaajia oli 93 asiakasta.

Syksyllä 2022 kirjastoauto alkoi liikennöidä kolmena päivänä viikossa, kolmen viikon välein ja pysäkkejä oli syksystä alkaen 22.

Kirjaston kävijämäärä pysyi suhteellisen samalla tasolla edellisvuoteen nähden.

Kokoelmat ja hankinnat:

Kirjastoaineisto sisältää 24897 kirjaa ja musiikkiaänitteitä 715 kpl. Lehtiä tuli ilmaisjakeluna tai lahjoituksina 24 nimikettä. Tilattuja lehtiä pääkirjastolle oli 30. Kirjastoautolle tilattiin 6 lehteä. Koko kirjastoaineiston lukumäärä on 26461 nimikettä. Tähän lukuun sisältyy myös edellä lueteltujen lisäksi muuta aineistoa kuten dvd-levyjä, nuotteja, moniviestimiä, vhs-kasetteja, c-kasetteja, lp-levyjä ja karttoja.

Syksyn 2022 aikana kirjastoon hankittiin maksupääte.

Lainaus:

Kokonaislainaus pääkirjastossa oli 13433 kpl. Kirjastoauton kokonaislainaus oli 2579 kpl. Yhteensä pääkirjastosta ja kirjastoautosta on lainattu 16012 kpl. Kaukolainoja muista kuin Lapin kirjastoista oli 16 kpl.

Muu toiminta:

Koululaiskäyntejä oli 50 kpl.

Kirjastossa pilotoitiin kirjaston ja koulun lukutaitoyhteistyön malli lukuvuodeksi 22–23 yhdessä Inarin kunnankirjaston hanketyöntekijöiden kanssa. Lukutaitoyhteistyö esiteltiin syksyllä kouluille ja yksi oppilasryhmä pääsi kokeilemaan syyslukukaudella toiminnallista kirjastokäytön oppituntia.

Kirjasto vietti 140-vuotisjuhlavuotta. Juhlavuoden kunniaksi kirjastossa järjestettiin juhlatilaisuus, johon osallistui 30 henkilöä. Lehtisalissa esillä oli kirjaston historiaa käsittelevä näyttely.

Syksyllä 2022 kirjastossa järjestettiin Harri Ahosen luento ja Metsähallituksen pitämä naali-ilta. Kirjastoautopalvelun on Utsjoen kunnalle tarjonnut vuonna 2021 tavalliseen tapaan Nessebyn kunta.

Kirjastoautopalvelusta on tehty ostopalvelusopimus myös vuodelle 2022.

Sivistyspalvelut -kirjasto ja kirjastoauto

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Kirjasto kohtaamispaikkana sekä asiakaslähtöinen kirjaston kehittäminen	Kirjaston toiminnot vastaamaan tarjontaa sekä nykyaikaiset tilat	Kirjaston toimintaan liittyvät tapahtumat.	Kirjasto luontevana poikkeamispaikkana lisää kirjaston käyttöä ja lainausmääriä.	Kirjaston käyttöä lapsille opetettiin lukutaitoyhteistyö projektissa.

E-palveluiden kehittäminen	E-palveluista kertominen ja niistä opettaminen	Lapin kirjastojen aktiivinen yhteistyö sekä koulutukset	Digitaitojen lisääminen	Digitaito-opetusta järjestettiin kirjastossa.
Kirjastoautotoiminnan ylläpitäminen	Reitti- ja aikataulusuunnitelut asiakaslähtöisesti ja ajantasaisen aineiston hankinta	Kuntalaisten tasavertaiset oikeudet kirjastopalveluihin	Kattava palveluntarjonta	Kirjastoauto-toiminta jatkui ja uudella sopimuksella kunta siirtyy toiminnan omistajaksi yhdessä Nessebyn ja Tanan kuntien kanssa.

Vapaa-aikatoimi

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Liikunta- ja nuorisotoimi sekä elokuva- ja kulttuuritoimi
Tilivelvollinen Vapaa-aikasihteeri

Talous	TP 2021	TA 2022	TA-muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	168 391	72 926	54 113	127 039	90 443	-36 595
Toimintamenot	-407 019	-366 027	-69 329	-435 356	-382 797	52 558
Netto	238 627	-293101	-15 216	-308 317	-292 354	15 962

Henkilöstö

Vapaa-aikatoimesta vastaa vapaa-aikasihteeri. Vapaa-aikatoimessa työskentelee vapaa-aikasihteerin lisäksi nuorisotyöntekijä, joka tekee perusnuorisotyön lisäksi etsivää nuorisotyötä 50 % työajasta. Vuonna 2022 vapaa-aikatoimessa työskenteli lisäksi määräaikaisena Liikkuva- ja hyvinvoiva Utsjoki -hankkeen projektityöntekijä 50 % työajalla sekä koulunuorisotyöntekijä kevätlukukauden ajan.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia sekä kehittää kulttuuritoimea hankkeiden kautta.

Kulttuuritoimen tapahtumat vuonna 2022:

3.3. Kulttuuritoimen tarjoama matka Inarin Sajokseen katsomaan Beivvääš -teatterin Ellos Eatnu -esitystä

22.3. Lapin alueteatterin Hirvimetsä -esitys Karigasniemen Njälla-hallissa

20.5. Utsjoen varhaiskasvatuksen biisityöpaja Utsjoen päiväkodissa

23.5. Wimme ja Rinne -koululaiskonsertti Karigasniemen ja Utsjokisuun kouluilla

11.6. Sirkus Valentino Karigasniemen koulun piha-alueella

12.6. Sirkus Valentino Utsjoen urheilukentällä

22.6. Saamelaiskulttuuri taiteena Utsjoen hoitolaitoksiin -hankkeen päätösjuhla

9.7. Teatteri Tie – Telin tutkimusmatkoja tulevaisuuksiin -näytös Onnelan törmällä

22.8. Tanssiryhmä Off/Balance – Hutiklubi Karigasniemen koululla

23.8. Tanssiryhmä Off/Balance – Hutiklubi Utsjokisuun koululla

Utsjoen kunta on mukana LIVE-hankkeessa, sekä Konserttikeskukseen jäsen, jonka myötä kunta saa edullisesti esittävän taiteen näytöksiä kouluille. LIVE-hankkeen jäsenyyden ehtona on, että kunta sitoutuu kehittämään kulttuurikasvatussuunnitelman kuntaan. Kulttuurikasvatussuunnitelma laadittiin kuntaan Oulun lastenkulttuurikeskuksen ohjauksella. Kulttuuritoimi on tehnyt yhteistyötä Sámi Siidan kanssa kulttuuritapahtumien järjestämiseksi vuonna 2022.

Kulttuuritoimi hankki loppuvuodesta uuden esiripun vapaa-aikakeskuksen liikuntasaliin vähentämään tilan kaikua, sekä mahdollistamaan teatteriesitykset liikuntasaliin tulevaisuudessa. Toimikaudella Utsjoen kirkonkylän esittävän taiteen esityksiä on jouduttu sopimaan liikuntasalin sijasta Utsjokisuun koulun monitoimitilaan.

Elokuvatoimi

Elokuvatoiminta oli alkuvuoden tauolla ja käynnistyi 25.2. koronarajoituksin. Näytöskohtaiset kävijämäärät pysyivät maltillisina ja toimikauden haasteena olikin, miten saada ihmiset löytämään itsensä elokuviin. Koronapandemian varjo selittää matalia katsojalukemia, sillä erityisesti iäkkäämmät katsojat puuttuvat elokuvateattereista myös valtakunnallisesti. Lisäksi pandemia vauhditti suoratoistopalveluihin siirtymistä.

Elokuvateatteri Davvenásti otti muun kirjasto- ja vapaa-aikatoimen mukana käyttöön vapaa-aikakeskuksen (Utsjoen kirkonkylän vanha koulurakennus) näytön, jossa mainostettiin muun muassa tulevista elokuvista. Elokuvateatteri mainosti itseään myös lappilaisessa kulttuurilehti Jänkässä. Tiedottamista ja viestintää keskitettiin elokuvateatterin omille verkkosivuille sekä Facebookiin. Elokuvateatterin henkilöstöön kuuluu teatterisuunnittelija sekä 1–3 koneenkäyttäjää joko sivutoimisesti tuntisopimuksella tai oman päätyönsä ohessa. Henkilöstö on vastannut myös laitteiden korjaus- ja huoltotöistä itse.

Toimintavuonna 2022 näytöksiä ilmoitettiin 53 ja esitettiin 43. Kymmenen näytöstä jätettiin esittämättä, koska katsojia ei ollut. Katsojia oli kaikissa näytöksissä yhteensä 303. Jokaisessa näytöksessä oli pyöristetysti 7 katsojaa, joka laskee edellisvuodesta (vuonna 2021 katsojia oli keskimäärin 9/näytös). Teatterin toiminta-aikana katsojamäärä on kuitenkin pysynyt samoissa lukemissa. Vuosina 2017–2022 elokuvateatteri on järjestänyt 372 näytöstä ja viihdyttänyt 2800 katsojaa, jolloin jokaiseen näytökseen on riittänyt noin 7–8 katsojaa. Katsoja-aktiivisuudessa on kuitenkin havaittavissa selvää laskua, sillä 30-paikkainen teatteri ei ollut toimintavuonna täynnä kertaakaan ja harvoin edes puolillaan. Vastaavasti elokuvia oli tarjolla runsaasti koronapandemian aiheuttamien viivästysten purkautuessa.

Saamenkielisiä elokuvia esitettiin Skábmagovat-satelliittitapahtumissa sekä ilmaisessa Sámi AssimiNation-näytöksessä ja jälleen joka kolmas katsoja kävi katsomassa saamenkielisiä elokuvia. Näytöksistä kolme oli Saamelaiskäräjien koordinoimia koululaisnäytöksiä, joilla pyrittiin korvaamaan Lasten ja Nuorten Skábmagovat-tapahtuman peruuntuminen. Vastaavasti aikuisille oli oma kolmen näytöksen Skábmagovat-elokuvajuhlan satelliittitapahtuma. Ilmaisenäytöksiä oli neljä, Sámi AssimiNation-näytöksen lisäksi järjestettiin Solidaarisuusnäytös Ukrainalle sekä Hyvän Mielen Viikko-tapahtuman yhteydessä Event Cinema-näytös Scottish Ballet: Lumikuningatar ja lastenelokuva Bamse ja tulivuorisaari. Toimintavuonna järjestettiin myös yksityisiä tilausnäytöksiä.

Toiminnalla pyrittiin tukemaan kaiken ikäisten jaksamista sekä hyvinvointia. Ohjelmistossa pyrittiin esittämään monipuolisesti elokuvia eri katsojaryhmät huomioiden. Elokuvatoimessa pyydettiin asiakkaita myös esittämään toive-elokuvia. Elokuvatoiveita esitettiin mukavasti, mutta esimerkiksi seniorikinoon toivottu elokuva ei saanut yhtään katsojaa useasta näytöksestä huolimatta. Samoin ahkerasti mainostettu ilmainen Event Cinema-kokeilu (Scottish Ballet: Lumikuningatar) jäi ilman katsojia.

Elokuvateatterin toiminta päättyi ja elokuvatoimi jää vuodesta 2023 vähintään vuoden mittaiselle toimintatauolle. Syynä on elokuvateatterin toiminnan koordinoinnista vastaavan teatterisuunnittelijan

irtisanoutuminen toimestaan, vähenevät katsojamäärät, tilojen esteellisyys, toimintatukien epävarmuus tulevaisuudessa sekä kunnan taloustilanne.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimen tavoitteena on luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle, kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja tarvittaessa järjestämällä liikuntaa, huomioiden myös erityisryhmät. Liikuntatoimi on tehnyt yhteistyötä paikallisten järjestöjen ja urheiluseurojen kanssa. Kunnan liikunta- ja vapaa-aikapalvelujen maksuvälineenä käyvät sekä Smartum-setelit että TyKy-setelit, joita voi käyttää mm. uimahalli- ja kuntosalikäyntien maksamiseen.

Alkuvuodesta koronarajoitukset rajoittivat vielä liikuntatilojen käyttöä. Tiloissa oli voimassaan kokoontumisrajoitukset, kasvomaski- ja turvavälisuositukset sekä tarjolla oli käsidesiä asiakkaille. Rajoitukset poistuivat loppukeväästä.

Tapahtumia yhdessä Liikkuva- ja hyvinvoiva Utsjoki 2 -hankkeen kanssa

- 1.1. alkaen kuntalaisille ilmainen liikuntaneuvontapalvelu
- 17.1. alkaen Martin jumppa Karigasniemellä kahdesti viikossa
- 17.1.–2.3. Jääkiekkokerho peruskoululaisille Utsjoella
- 25.5. ja 27.5. Liikuntaohjelmaa Hyvän Mielen Viikon yhteydessä
- 1.6. alkaen InBody -kehonkoostumusmittaus osana liikuntaneuvontaa
- 3.–4.6. Lajiesittely ilma-akrobatiaan Utsjoella
- 6.6. Lasten Liike -ohjaajakoulutustapahtuma Utsjoella
- 20.6.-31.7. Lasten uimakoulu Utsjoella
- 3.7. Pohjoisen Vahvin -lajiesittely Utsjoella
- 6.8. Pohjoisen Vahvin kilpailu Utsjoella
- 7.9. Turvaa tenaville -liikenneturvallisuustapahtuma Utsjoella
- 24.9. alkaen ilmajoogaharjoitteluvuoro Utsjoella lauantaisin

Kuntosalit

Kunnan ylläpitämät kuntosalit sijaitsevat Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa. Avaimia voi lunastaa kuntosalille vapaa-aikasihteeriltä. Hinnat ovat maltilliset 12 euroa/kuukausi, 60 euroa/6 kk tai 96 euroa/vuosi. Alennuksia hintoihin saavat eläkeläiset, työttömät ja opiskelijat. Utsjoen kuntosalia voi käyttää myös 3 euron kertamaksulla. Utsjoen kuntosalin avaimia saa myös uimahallilta sen aukioloaikoina.

Utsjoen kuntosalin

Kuntosalilla olevan käyttäjävihon mukaan vuonna 2022 kävijöitä kuntosalilla oli 3348, eli 140 kävijää enemmän kuin edellisellä vuonna. Kuukausittainen kävijämäärä on n. 280. Tulee huomioida, että kaikki käyttäjät eivät merkitse käyntejään vihkoon eli kävijöitä on ollut enemmänkin, arviolta 15 % jättää merkitsemättä käyntinsä vihkoon. Kuntosalin käyttöaste on korkea ja se on erittäin tarpeellinen ja suosittu. Ryhmistä aktiivinen Sydänyhdistys käytti kuntosalia ryhmänä 134 kertaa ja kunnan fysioterapiaryhmä 17 kertaa. Utsjoen kuntosalin hankittiin uusi kuntopyörä.

Utsjoen kuntosalin suunniteltiin peruskorjausta ja laajennusta vuodelle 2022, mutta suunnitelmat keskeytettiin kunnan taloudellisen tilanteen vuoksi.

Nuorgamin kuntosalin

Nuorgamin kuntosalilla vuoden 2022 aikana kävijöitä oli käyttäjävihon mukaan noin 549, eli 380 kävijää vähemmän kuin vuonna 2021 (929). Kaikki eivät kuitenkaan merkitse käyntejään vihkoon eli kävijöitä on ollut enemmänkin. Kuukausittainen kävijämäärä on ollut noin 46 kävijää/kk. Käyttöaste

on kohtalainen, kuntosali on suosittu ja tarpeellinen liikuntapaikka. Nuorgamin kuntosalille vaihdettiin jalkaprässi vuoden 2022 aikana.

Karigasniemen kuntosali

Karigasniemen kuntosalille kuntosaliavaimia on vuokrauksessa vuonna 2022 noin 75 kpl. Kävijätilastoa alettiin keräämään Karigasniemeltä vuonna 2021, mutta huomattavan harva kävijä merkitsee käynnin vihkoon. Laskennallinen arvio käyttäjistä on n. 1400 kävijää, sisältäen yksittäiset kävijät, ryhmät sekä fysioterapian.

Liikuntaneuvonnan asiakkaat ovat käyttäneet kuntosalia peruskäyttäjien lisäksi, myös lukio ja peruskoulut käyttävät kuntosaleja liikunnan opetuksessa.

Njällä liikuntahalli sekä vapaa-aikakeskuksen liikuntasali

Karigasniemen liikuntahalli ja vapaa-aikakeskuksen liikuntasali toimivat monipuolisina liikuntapaikkoina kuntalaisille. Myös Nuorgamin koulun liikuntasalia hyödynnetään harrastuskäytössä. Karigasniemen Njällä hallista löytyy videotykki ja valkokangas sekä äänentoistolaitteisto. Liikuntahallissa ja -salissa voi pelata monia sisäpelejä, tanssia, voimistella sekä tehdä paljon muuta. Karigasniemen liikuntahallista löytyy myös kiipeilyseinä. Utsjoen liikuntasali on ollut remontissa huhtikuuhun saakka. Utsjoen vapaa-aikakeskuksen liikuntasali peruskorjaus aloitettiin keväällä 2021 ja se valmistui huhtikuussa 2022. Utsjoen liikuntasaliin asennettiin peruskorjauksen yhteydessä uudet kiipeilyköydet, voimistelurenkaat ja ilmajoogakangas.

Paikallisille seuroille, järjestöille ja yhdistyksille liikuntahallin ja -salin käyttö on ilmaista, vuoroja voi hakea syksyisin liikuntatoimelta. Nuorgamin koulun liikuntahallin käytöstä vastaa Nuorgamin koulu. Urheiluseurat, yhdistykset, järjestöt ja yksityiskäyttäjät sekä seurakunta ovat käyttäneet liikuntasalia ja -hallia aktiivisesti sekä järjestäneet toimintaa. mm. perheliikuntaa, ampumahiihtoa, voimistelua, pallokerhoa, salibandyä, sulkapalloa, lentopalloa niin lapsille, nuorille ja aikuisille.

Uimahalli

Uimahallin kävijämäärä nousi 2021 vuoden 2930 kävijästä 3513 kävijään vuonna 2022. Uimahalli oli normaalisti käytössä koko vuoden. Kevätkaudella halli oli auki kolmena päivänä viikossa, syyskaudella neljänä päivänä viikossa. Kesä oli aikaisempaa hiljaisempi ulkopaikkakuntalaisten matkailijoiden osalta, mikä näkyi kesän kävijämäärissä. Kesän kävijämäärä oli pienempi kuin vuosiin, vaikka halli oli auki viitenä päivänä viikossa kesä-elokuun ajan. Uutena kokeiluna järjestettiin toukokuusta alkaen lauantain aukiolo, joka lopetettiin joulukuun alussa vähäisen kävijämäärän vuoksi (ka. 9,5hlö/krt). Lauantai aukioloaika päätettiin karigasniemeläisten käyntien mahdollistamiseksi viikonloppuisin, mutta kävijöitä Karigasniemeltä ei ollut. Hiljaisin kuukausi kävijöiden suhteen oli elokuu, vilkkain kuukausi oli marraskuu.

Uimahallilla järjestettiin keväällä ja syksyllä säännöllisesti vesijumppaa yhteistyössä Utsjoen kansalaisopiston kanssa. Vesijumppa on ylivoimaisesti yksi suosituimmista kansalaisopiston kursseista ja on viime vuodet ollut aina täynnä. Vesijumppissa käy paljon sellaisia henkilöitä, jotka eivät muuten käy uimassa.

Uimahallilla on toteutettu peruskoululaisten ja päiväkodin lasten uinninopetusta.

Päiväkodit:

Suomen päiväkoti 24 käyntikertaa vuoden aikana.

Saamen päiväkoti 24 käyntikertaa vuoden aikana.

Nuorgamin kielipesä 11 käyntikertaa vuoden aikana.

Iltapäiväkerhon uintivuoroja toteutui vuoden mittaan yhteensä 10 kertaa.

Koulu-uinnit vuoden aikana:

Utsjokisuun koulu 12 käyntikertaa (sisältäen kaikki luokka-asteet alakoulusta lukioon).

Karigasniemen koulu 4 käyntikertaa.

Nuorgamin koulu 5 käyntikerta.

Terveyskeskuksen fysioterapian allasryhmä toimi ohjatusti viikoittain kevät- ja syyskaudella yhteensä 30 kertaa. Kunnan työntekijöille tarkoitettu halvempi lipun hinta motivoivat ihmisiä liikkumaan ja sitä käytettiin hyväksi viikoittain. Sámi Siida tarjosi edelleen jäsenilleen uinnit maanantaisin koko vuoden ajan. Vuoro aktivoi jäseniä käymään uimassa ja vaikuttaa positiivisesti uimahallin kävijämäärään. Maanantai onkin yleensä viikon vilkkaimpia päiviä. Sámi Siidan vuoroa käytettiin yhteensä 198 kertaa (lapsia kävi uimassa 90 ja aikuisia 108 kertaa), mikä on kuitenkin vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Harrastamisesta virtaa -hankkeen tuella nuorgamilaisille 0-2 luokkalaisille järjestettiin kerran viikossa uintikerho. Säännöllinen uinnin harrastaminen vuoden mittaan selkeästi lisäsi lasten vesiluottamusta ja rohkeutta olla vedessä, mikä olikin yksi kerhon tavoitteista. Kerhossa leikin turvin totuteltiin kastamaan kasvot veteen, pidättämään hengitystä veden alla ja tutustuttiin kellumis- sekä uintitekniikoihin.

TRIMMI-kurssi, SUH:n järjestämä Uimahallin ja -henkilöstön turvallisuus koulutus, pystyttiin järjestämään vasta lokakuussa aikatauluhaasteiden vuoksi. Uinninvalvoja oli paikalla 5, kaikki läpäisivät uintitestin. Uimahallin valvonta on vuoden 2022 aikana järjestetty pääasiassa ostopalveluna.

Uimahallin palveluita ovat käyttäneet Utsjoen Kuohun ja Vpk:n nuoret, sekä kesällä seurakunnan leirikoululaiset. Kesällä lapsille järjestettiin myös uimakouluja hankevaroin.

Lasten suuri kävijämäärä on näkynyt mm. välinerikkoina. Erityisesti hajoaa snorklausmaskeja ja räpylöitä. Maskit ovat ylivoimaisesti suosituin uintiväline lasten keskuudessa. Uusia lapsille soveltuvia uintivälineitä on tilattu vuoden aikana pariin otteeseen hankevaroin.

Liikuntatoimen hankkeet

Liikkuva ja hyvinvoiva Utsjoki 2

Hankkeessa parannettiin Utsjoen kuntalaisten terveydentilaa monipuolisella liikuntatarjonnalla, maksuttomalla liikuntaneuvonnalla sekä parantamalla kuntalaisten omaehtoisen liikunnan mahdollisuuksia. Hankkeessa työskenteli projektityöntekijä, jonka tehtävänä oli toimia liikuntapalveluiden suunnittelijana, organisoijana, kouluttajana, tiedottajana ja ryhmien ohjaajana. Hankkeen kautta järjestettiin Karigasniemelle Martin jumppa, Utsjoelle Pohjoisen Vahvin -kisat, sekä järjestettiin muita liikunnallisia tapahtumia.

Hankkeessa laajennettiin liikuntaneuvontapalvelua edellisvuoden viiden asiakkaan ylärajasta 20:n asiakkaan ylärajaan. Palvelun piiriin pääsi joko lääkärin läheteellä tai vapaaehtoisesti ottamalla projektityöntekijään yhteyttä. Liikuntaneuvonta on yksilöllistä ja maksutonta neuvontaa, jonka avulla voi saada liikkumisen osaksi arkea. Neuvonta kestää yleisimmin puolesta vuodesta vuoteen. Sinä aikana etsitään liikkumisen merkitystä elintapoihin. Liikunnan lisäksi liikuntaneuvonnassa käydään tarvittaessa läpi ravitsemusta, uniasioita tai muita hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä.

Liikuntaneuvonnan tavoitteena on, että yksilön kokonaisvaltainen hyvinvointi lisääntyy. Palvelua laajennettiin edellisvuodesta myös vuokraamalla InBody kehonkoostumusmittauslaite liikuntaneuvonnan käyttöön 1.6. alkaen, jolloin asiakkaat ja hankkeen projektityöntekijä saivat paremmin tietoa asiakkaiden terveydentilasta.

Hankkeessa kehitettiin myös liikuntavälinelainausjärjestelmää. 22.3. alkaen kuntalaiset ovat pystyneet lainaamaan kirjaston kautta liikuntavälineitä omaehtoiseen liikuntaan.

Liikuntavälinelainausta mahdollistettiin myös kirjastoauton kautta. Liikuntavälinevalikoimaa myös laajennettiin hankkimalla erilaisia talviurheiluvälineitä, kuten lumikenkiä lainattavaksi.

Ulkokuntosali Utsjoelle -hanke

Vapaa-aikatoimi on suunnitellut vuonna 2022 yhteistyössä elinvoimatoimen ja Pohjoisimman Lapin Leader ry:n kanssa hankkeen, jossa toteutetaan Utsjoen kirkonkylälle ulkokuntosali. Hanke pohjasi Leaderin ja kunnan järjestämään nuorisohankeäänestykseen, jossa kunnan nuoret pääsivät äänestämään nuorten viihtyvyyttä lisäävästä hankkeesta. Äänestyksen voitti ulkokuntosali. Hankkeessa Utsjoen kirkonkylään toteutetaan ulkokuntosalikokonaisuus. Tämän lisäksi hankkeessa kerätään saamenkielistä liikuntateemaista perinnetietoa, jota tuodaan esille ulkokuntosalin yhteydessä. Hanke toteutetaan vuoden 2023 aikana.

Nuorisotoimi

Utsjoen kunnassa työskenteli nuorisotyöntekijä, joka perusnuorisotyön lisäksi toimii 50 % työajalla etsivänä nuorisotyöntekijänä, työntekijä vaihtui vuoden 2022 aikana. Lapin AVI rahoittaa etsivää nuorisotyötä. Utsjoen kunnan nuorisotyö on ollut kaksikielistä, marraskuussa 2022 aloitti suomenkielinen nuorisotyöntekijä.

Nuorisotoimi piti keväällä 2022 nuorisotiloja auki Utsjoen kirkonkylällä, Nuorgamissa sekä Karigasniemellä. Utsjoen nuorisotilalla Wörtissä kävijöitä on ollut 10–20 illassa. Karigasniemellä nuorisotilana on toiminut Kylätalo Sáivu ja kävijöitä on ollut 3–8 nuorta illassa. Nuorgamin nuorisotila on sijainnut Nuorgamin päiväkodin yläkerrassa ja kävijöitä on ollut 1–3 illassa. Nuorgamin nuorisotila muutti helmikuussa Nuorgamin monitoimitalon yhteyteen. Keväällä nuorteniltoja oli sekä Utsjoella, että Karigasniemessä kaksi kertaa viikossa, ja Nuorgamissa, joka toinen viikko. Näiden lisäksi Utsjoen nuorisotila oli joka toinen viikko auki 5.–6.-luokkalaisille.

Nuorisotyö on myös sosiaalisessa mediassa ja tavoittaa Instagramin kautta 20–30 ihmistä julkaisulla ja Snapchatissa 50–60 nuorta julkaisulla. Somen puolella Snapchat on suurin, nopein ja helpoin tapa olla yhteydessä nuoriin. Nuorisotyöllä on myös Facebook-sivu ja eri kylien nuorille tehtiin Whatsapp-ryhmät.

Etsivä nuorisotyö järjesti yhdessä seurakunnan nuorisotyön kanssa keväällä lukioikäisille ja sitä vanhemmille nuorille tarkoitettuja iltoja joka kuun ensimmäisenä torstaina. Seurakunnan nuorisotyö on kunnan nuorisotyön tärkein yhteistyökumppani ja 14.5. nuorisotyöntekijät järjestivät kylien välisen nuorten illan Saariselällä.

Nuorisovaltuusto (NuVa)

Vuoden 2022 nuorisovaltuusto järjestäytyi 4.2. Nuorisovaltuusto kokousti toimikaudella 6 kertaa. Toimikaudella nuorisovaltuuston jäseniä valittiin edustajiksi Karigasniemen elinvoimatalo - hankkeeseen, nuorten kalastus- ja mediatuotantoleirin työryhmään, sivistyslautakuntaan, kunnanvaltuustoon sekä Lapin hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon.

Nuorisovaltuusto oli mukana Pohjoisimman Lapin Leader ry:n järjestämässä Tulevaisuustyöpajassa. Leader oli järjestänyt kyselyn, jossa kuntalaiset saivat ehdottaa, millä tavalla he lisäisivät kunnan viihtyvyyttä. Työpajassa käytiin läpi kyselyssä esiin tulleita kehittämishankeideoita kunnan nuorten kesken. Työpajan pohjalta kunta päätyi valmistelemaan Ulkokuntosali Utsjoelle -hanketta. Nuorisovaltuusto päätti myös osallistua hankkeen tukemiseen talkootöihin.

Nuorisovaltuusto oli suunnitellut osallistuvansa Torniossa järjestettävään valtakunnalliseen Kuplat Rikki -leiriin yhdessä muiden kuntien nuorisovaltuustojen kanssa, mutta Utsjoen nuorisovaltuuston jäsenten aikatauluhaasteiden vuoksi osallistuminen jouduttiin Utsjoen kunnan osalta perumaan.

Nuorisovaltuusto kehitti toimikaudellaan myös ulkoasuun ja sosiaalisen median läsnäoloon. Nuorisovaltuusto järjesti suunnittelupäivän Karigasniemellä 12.5., jossa jäsenet suunnittelivat nuorisovaltuustolle oman logon, joka otettiin loppuvuodesta käyttöön. Nuorisovaltuustolle järjestettiin sosiaalisen median koulutuspäivä 25.9. nuorisotila Wörtissä.

Nuorisotoimen hankkeet

Kätevästi yhdessä -lasten ja nuorten harrastustoiminta 2021-2022,

Hankkeessa järjestettiin lapsille leiritoimintaa koulujen loma-aikoina. Skalluvaaran yö -leiri järjestettiin 22.10-23.10.2021 12-18-vuotiaille. Hiihtolomalle suunniteltu leiri peruuntui sairastapauksista aiheutuvan ohjaajapulan vuoksi. Hankkeelle haettiin tämän vuoksi jatkoaikaa 31.7. saakka. Hanke järjesti 4.–8.7. yhteistyössä Deanuleagis Sámastit, ja Saamelaisen kulttuuriperinteen vahvistaminen Tenonjokilaaksossa -hankkeiden kanssa kalastus- ja mediatuotantoleirin. Leiri oli suunnattu 12–18 -vuotiaille ja järjestettiin Utsjoella. Leirille osallistui paikallisia nuoria sekä Norjan Uuniemestä kaksi nuorta. Leirin pääasiallinen kommunikointikieli oli pohjoissaame. Leiriä ohjasi vs. vapaa-aikasihteeri, liikunnanohjaaja, yhteistyöprojektien työntekijät, sekä palkatut paikalliset kalastukseen liittyvän perinnetiedon asiantuntijat. Nuorille opetettiin mm. verkkopyyntiä, virranlukutaitoa, perhokalastusta, kalojen käsittelyä, sekä videokuvausta ja videoiden editointia. Nuorille järjestettiin kyydit leirille ja tarvittaessa nuoria avustettiin löytämään yösija Utsjoen kirkonkylältä.

Harrastamisesta virtaa 1 ja 2-hankeet 2021-2022 ja 2022-2023

Hankkeen tavoitteena on tarjota jokaiselle utsjokiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen mielekäs harrastus. Kerhoja järjestetään jokaisessa Utsjoen kylässä Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa. Kerhoja järjestettiin yhteensä 8: cheerleadingiä, parkouria, uimista, keppihevoskerho, ammuntaa, seinäkiipeilyä, liikuntaa, nerffiä ja bofferointia, sekä duodjia. Kerhoja järjestettiin sekä Karigasniemellä, että Nuorgamissa kolme, ja Utsjoella kahta eri kerhoa. Kerhotoiminta on viikoittaista ja maksutonta. Kerhoihin osallistuville lapsille on myös tarjottu välipalat ja kuljetukset tarvittaessa.

Etsivä nuorisotyö -hankkeet

Etsivää nuorisotyötä on tehty Utsjoen kunnassa AVI:n myöntämän avustuksen turvin vuodesta 2018 asti. Etsivään nuorisotyöhön on haettu vuosittain avustusta. Kunnan nuorisotyöntekijä tekee 50 % työajastaan etsivää nuorisotyötä. Etsivä nuorisotyö pyrkii ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja ohjaamaan nuoria opinto- ja työelämävalinnoissa ja muiden palvelujen ääreen. Utsjoella etsivä nuorisotyö keskittyy ennaltaehkäisevään työhön.

Kohtaamisilla hyvinvointia -koulunuorisotyö Utsjoelle

Hankkeen aikana aloitettiin koulunuorisotyön tekeminen Utsjoen kunnan kaikissa kouluissa vuonna 2021 Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa palkkaamalla kouluille yhteinen koulunuorisotyöntekijä. Hankkeen tavoitteena oli saada kunnan kaikki nuoret nuorisotyön piiriin, tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä kouluissa, vähentää koulukiusaamista sekä lasten ja nuorten yksinäisyyttä sekä varautua mahdolliseen tulevaan etäkouluun. Työssä otettiin huomioon Utsjoen lasten ja nuorten erilaiset kulttuuriset taustat. Koulunuorisotyössä kiinnitettiin huomiota etenkin oppilaiden koulutien nivelvaiheisiin, siirtymisessä päiväkodista kouluun ja alakoulusta yläkouluun.

Koulunuorisotyöntekijä järjesti kouluilla välituntitoimintaa ja teemapäiviä. Oppilaiden keskuudessa läsnä oleminen tuotti tulosta, ja oppilaiden oli helppo lähestyä koulunuorisotyöntekijää vaikeissakin asioissa. Välitunti toiminta ennaltaehkäisi kiusaamistilanteita, ja lisäsi kiinnostusta lähteä välitunnilla pihalle. Hankkeella palkattu koulunuorisotyöntekijä työskenteli kevätlukukauden 2022 loppuun saakka.

Nuorat mielede! -Nuorisovaltuuston kehittämishanke 2020-2022

Hankkeen tavoitteena on kehittää Utsjoen nuorisovaltuuston toimintaa niin, että se olisi nuoria kiinnostava ja aktiivinen vaikuttaja Utsjoen kunnassa ja myös muissa nuorten vaikuttamiskanavissa, mutta myös vahvistaa nuorten saamelaista identiteettiä kehittämällä vaikuttamistyötä saamelaisia koskevassa päätöksenteossa. Tavoitteena on lisäksi luoda yhteyksiä Norjan rajakuntien (Karasjoki, Tana ja Uuniemi) nuorisovaltuustoihin sekä Pohjonen Vinkkeli verkoston kautta muihin Suomen nuorisovaltuustoihin.

Juoiggastit! -hanke

Juoiggastit! on Pohjoisimman Lapin Leaderin rahoittama hanke. Hankkeessa kehitettiin lasten ja nuorten harrastustoimintaa musiikin parissa. Pääpaino on saamelaisessa perinteisessä musiikissa. Hanke kehitti verkostomaisen toimintamallin, jossa Tenonlaakson lapsille ja nuorille tarjottiin tavoitteellista musiikin harrastustoimintaa ja vahvistettiin joikuperinnettä. Hanke lisää kohderyhmänsä hyvinvointia ja vahvistaa saamelaislasten ja -nuorten kieltä ja kulttuuria. Hankkeessa kehitettiin musiikin tavoitteellista harrastustoimintaa ja yhteistyötä Norjan kanssa, elvytettiin joikuperinnettä, harrastettiin musiikkia, järjestetään Sápmi Music Talent -tapahtuma sekä tiedotettiin ja verkostoiduttiin.

Sivistyspalvelut - Liikunta ja nuorisotoimi

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Liikunnanohjauksen kehittäminen ja monipuolistaminen	Liikunnanohjauksen toteuttaminen hankerahoituksen turvin ja mahdollisesti yhteistyössä koulujen liikunnanopetuksen kanssa	Liikunnanohjauksen järjestämiseen liittyvän hankesuunnitelman ja -hakemuksen laatiminen	Hankerahoituksen saaminen vuosille 2023-2023	Liikunnanohjaus toteutui Liikkuva ja hyvinvoiva Utsjoki 2-hankeen avulla
Lasten harrastustoiminnan kehittäminen koko Utsjoen alueella	Kartoitetaan tarpeet ja toimintaan tarvittavat resurssit eri kylissä. Lasten ja nuorten ohjaamiseen liittyvää koulutus hankkeen kautta (uudet toimijat/työntekijät) Kerhotoiminnan järjestäminen	Kartoituksen ja koulutuksen toteutuminen. Kerhotoiminnan toteutuminen, osallistujamäärät.	Lapsille suunnattua liikunnallista kerhotoimintaa kaikilla kylillä	Kerhotoiminta toteutui Harrastamisen Suomen mallin avustuksella jokaisessa kyläkeskuksessa

Kansalaisopisto

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Kansalaisopisto
Tilivelvollinen Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2021	TA 2022	TA-muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	4 215	1 886		1 886	2 520	635
Toimintamenot	-26 828	-37 382		-37 382	-24 717	12 664
Netto	-22 612	-35 496		-35 496	-22 197	13 298

Utsjoen kansalaisopistossa opetusta annettiin vuonna 2022 yhteensä 293 tuntia (edellisvuonna 432 tuntia), 17 kurssia. Osallistujia eri kursseilla oli yhteensä 141. Koronatilanteen vuoksi kevätlukukausi päästiin aloittamaan vasta maaliskuussa.

Kansalaisopiston opetustarjonnassa oli mm. kuoro, yhteismusisointi, kitaran-, pianon- ja ukulelen soittoa, joogaa, jumppaa, matematiikkakerho sekä puu- ja käsityökurssit. Kurssit olivat koko lukukauden kestäviä pitkiä kursseja sekä viikonloppukursseja.

Henkilöstöön kuuluu 10 sivutoimista tuntiopettajaa sekä sivistysjohtaja-rehtorin että sivistystoimen sihteerin työpanosta 5%+5%. Syyslukukaudella musiikinopettajan palkkaa jaettiin kansalaisopistolle.

Sivistyspalvelut - kansalaisopisto

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Opetustarjonnan kasvattaminen kaikissa kylissä	Järjestetään kursseja toiveiden mukaan resurssien puitteissa	Toteutuneet tunnit	Koulutuksen parempi kohdentuminen ja tasa-arvoisuus.	Opetustarjonnan saaminen kaikkiin kyliin oli vetäjien puutteen vuoksi haasteellista
Etäopetus opetustarjonnassa	Selvitetään etäopetuksen mahdollisuudet Utsjoen kunnassa	Toteutuvat etäopetusjaksot	Etäopetuksella laajennetaan koulutusmahdollisuuksia	Toimintaa vielä suunnitellaan tilaja laitehankintojen vuoksi

Tekninen lautakunta

Tekninen toimi

Toimielin Tekninen lautakunta
 Tulosalueen nimi Tekninen toimi
 Tilivelvollinen Kiinteistöpäällikkö

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	65 677	28 821		28 821	20 107	-8 714
Toimintamenot	-307 610	-273 879		-273 879	-315 777	-41 898
Netto	-241 933	-245 058		-245 058	-295 670	-50 612

Toimintamenojen ylitys johtuu pääasiassa Karigasniemen hiekkahallin vanhan tien purkamiseen ja uuden rakentamiseen aiheutuneista kustannuksista sekä kunnan palo- ja pelastustoimen maksuosuuden noususta. Muutoin tekninen lautakunta on toiminut talousarvion mukaisesti ja täyttänyt sille asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä hoitanut sille kuuluvat lakisääteiset tehtävät.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, käyttötalouden toteutumisvertailu

Teknisen lautakunnan käyttötalouden tulos

Teknisen lautakunnan käyttötalouden toteutuneiden tuottojen ja menojen osalta ei ole päästy talousarvion mukaiseen toteumaan. Energiakustannukset ylittyivät huomattavasti talousarvion varatuista määrärahoista. Jätehuollon osalta olemme jääneet suunnitelluista tuloista ja myös menot ylittyivät arvioitua suuremmiksi. Rakennusvalvonnan menojen ylittyminen johtui pääasiassa kasvaneista ict-kuluista.

Liikenneväylät ja yleiset tiet

Liikenneväylien ja alueiden osalta on suoritettu tarvittavia kunnossapitotoimia talousarvion puitteissa.

Rakennusvalvonta ja paikkatietopalvelut

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	23 776	20 000		20 000	18 409	-1 591
Toimintamenot	-109 054	-84 716		-84 716	-116 016	-31 299
Netto	-85 278	-64 716		-64 716	-97 607	-32 890

Kertomusvuonna myönnettiin toimenpide- tai rakennuslupa 27 rakennushankkeelle. Rakennusluvista uusiin asuinrakennuksiin kohdistui 2 kpl, loma-asuinrakennuksiin 6 kpl, palvelutalorakennuksiin 1 kpl ja muihin uusiin rakennuksiin 9 kpl.

Laajennuksia ja muita rakennus-, purku- ja toimenpidelupia oli yhteensä 9 kpl. Toimenpideilmoituksia käsiteltiin 11 kpl. Rakennusvalvonnan osalta on suoritettu normaalia rakennusvalvontaa.

Utsjoen kunta käsitteli v. 2022 kaksi rakentamista koskevan poikkeamislupahakemusta ja yhden suunnittelutarveratkaisuhakemuksen.

Vuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet kaavoitettujen alueiden rakennuslupapäätösten delegoinnista rakennustarkastajalle toteutui ja lisäksi suoritettiin pysyvän huoneistotunnisteen (PHT) käyttöönotto.

Ympäristö- ja terveysturvallisuus

Ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Inarista 1.1.2008 lukien.

Tavoitteena on lakisääteisten elintarvikevalvonnan ja yleisen terveysturvallisuuden järjestäminen kunnassa. Valvonta perustuu seuraaviin lakeihin ja niiden pohjalta laadittuihin valvontasuunnitelmiin:

- elintarvikelaki
- terveydensuojelulaki
- tupakkalaki
- lääkelaki (nikotiinituotteiden myynnin valvonta)

Tilapalvelu

Toimielin **Tekninen lautakunta**
Tulosalueen nimi **Tilapalvelu**
Tilivelvollinen **Kiinteistöpäällikkö**

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	1 096 463	1 041 470		1 041 470	1 138 159	96 689
Toimintamenot	-1 246 773	-1 125 595	-100 000	-1 225 595	-1 374 189	-148 594
Netto	-150 310	-84 125	-100 000	-184 125	-236 030	-51 905

Toimintamenojen ylitykset johtuvat pääasiassa energiakustannusten ylittymisestä.

Uusien monitoimitalojen valmistuttua, vapautuneiden varhaiskasvatuksen ja opetuksen entisistä tiloista suurin osa on jäänyt tyhjilleen ja ylläpitokustannukset näiden tilojen osalta suoraan teknisen lautakunnan hoidettavaksi.

Toimintavuoden toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

- kiinteistöinsinöörin toimi saatiin täytettyä
- kunnan omistamien tyhjien tilojen käyttöön liittyen perustettiin kunnanhallituksen nimeämä työryhmä
- kiinteistöhenkilöstön koulutus suunnitelman mukaiset lakisääteiset koulutukset toteutettiin

Kiinteistöt

Tilapalvelun hallinnointiin on kuulunut seuraavat kiinteistöt (suuruudet kam²):

Sivistystoimi	Utsjoen ent. koulukeskus	4383
	Utsjoen monitoimitalo	1705
	Karigasniemen monitoimitalo	756
	Karigasniemen koulu	1500
	Karigasniemen liik.halli	812,5
	Nuorgamin koulu	744
	Nuorgamin monitoimitalo	407

Lukion asuntola	233
Utsjoen terveystalo	1831
Seitakartano	300
Utsjoen terveystalo	80
Aspa toimitila	104
Karigasniemen terv talo	192
Virastotalo	1361
Utsjoen vanhat koulurak	429
Kylätalo Giisa	210
Sonerantalo, ent. poliisi	104
Utsjoen kunnan varasto	118
Kylätalo Saivu	126
Utsjoen ent. paloasema	360
Karigasniemen hallit	423
Nuorgamin paloasema	109
Yleisradion tilat	50
Urheilukentän huoltorak	112
Kammit	2 kpl
Asuinrakennukset	
Vuokratalo	634

Vuokratalo on ollut vuokrattuna Kiinteistö Oy Ringinvatrolle.

Rakennusten normaalin kunnossapidon lisäksi kuntokorjauksiin käytettiin varoja investointiohjelman mukaisesti.

Investointiohjelma toteutui seuraavasti:

- Utsjokisuun vapaa-aikakeskus / liikuntatilat*
Vapaa-aikakeskuksen liikuntasalin remontti valmistui keväällä 2022.
- Karigasniemen koulun jäljelle jäävän osan kunnostaminen*
Karigasniemen vanhan koulun saneeraus valmistui syksyllä 2022 valmistuminen.
- Karigasniemen asemakaava*
Kaavasta luonnos laadittuna.
- Utsjoen rantaosayleiskaava*
Utsjoen rantaosayleiskaava on saanut lainvoiman 25.5.2022
- Kirkonkylän kyläalueen asemakaavoitus*
ELY-keskus teki kaavapäätöksestä oikaisukehoituksen menettelyvirheen vuoksi. Tekninen lautakunta 08.11.2022 §86 teki päätöksen, että kaava palautetaan uudelleen ehdotusvaiheeseen.

Jätehuolto

Toimielin	Tekninen lautakunta
Tulosalueen nimi	Jätehuolto
Tilivelvollinen	Kiinteistöpäällikkö

Talous	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatulot	284 351	315 300		315 300	279 320	-35 979
Toimintamenot	-352 278	-302 250		-302 250	-347 773	-45 524
Netto	-67 927	13 050		13 050	-68 453	-81 503

Jätteenkuljetusurakoitsijana on toiminut Urbaser Oy. Uusi toimintakausi on alkanut teknisen lautakunnan 15.4.2021 päätöksen mukaisesti 1.5.2021. Sopimuskauden kesto on kaksi vuotta. Hankinta sisältää lisäksi kaksi (2) yhden (1) vuoden optiokautta.

Urakkasopimuspalvelukustannukset olivat toimintavuodelta 252 531 (alv 0%) euroa.

Toimintakertomusvuonna Utsjoelta kerättiin poltettavaa jätettä 361 tonnia, joka on edellisvuoden tasossa.

Toimintavuonna saatiin Utsjoen kirkonkylälle järjestettyä muovin keräys, joka on vaikuttanut kotitalousjätteiden määrän pienenemiseen.

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Kiinteistöjen korjaus- ja ylläpito-suunnitelma sekä strateginen päätös kiinteistöjen ylläpidosta	Korjaus-suunnitelman pohjalta priorisoidaan kohteet ja käynnistetään suunnitelman mukaiset toimenpiteet	Investointi-esitykset Korjaus-toimenpiteet	Investointi-esitykset tehty Korjaustoimenpiteet käynnistyneet	Henkilöstöresurssi saavutettu
Sähköisten palveluiden käyttöönoton tehostaminen rakennus-valvonnassa	Tiedottaminen sähköisten palveluiden käyttöönotosta	Sähköisen palvelun käyttöönotto	Sähköinen palvelu käytössä	Lupapiste.fi käyttö lisääntynyt Ei ole edennyt
Rakennuslupien sähköinen arkisto	Siirtyminen sähköisen arkiston käyttöön Arkistointi-suunnitelman laadinta	Arkisto sähköisessä muodossa Arkistointi-suunnitelma	Toimenpiteet suoritettu Suunnitelma valmis	Ei ole edennyt
Karigasniemen asemakaavan laatiminen	Investointipäätös asemakaavan laatimisesta	Investointipäätös	Investointipäätös asemakaavan laatimisesta vuonna v. 2019	Kaavakartan ja kaavaselostuksen luonnos laadittu.

	Asemakaavan laatiminen käynnistyy v. 2020	Asemakaavan laatiminen	Asemakaavan laatiminen käynnistyy v. 2020 asemakaava valmistuu v. 2022	
Maakuntakaava	Edunvalvonta-tehtävä kunnanvaltuuston linjausten pohjalta	Aktiivinen osallistuminen ohjausryhmä-työskentelyyn	Utsjoen kunnan näkökulmat huomioitu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa	Etenee
Opasteiden kehittäminen	Saamenkieliset opasteet kielilain mukaisesti Koulun opasteet	Opasteet hankittu	Opasteet paikallaan	Ei ole päästy tavoitetasoon.
Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen	Kyläillat ja kyläkierrokset Yhteydenpito yrittäjien kanssa yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa	Osallistuminen kyläkierroksiin Yrittäjä-tilaisuuksiin osallistuminen	Kyläkierrokseen osallistuminen (1 krt/v.) Yrittäjä-tilaisuuksiin osallistuminen (1 krt/v.)	Osallistuttu
Organisaation sisäisten tukipalveluiden tuottaminen	Hallintokuntien kuulemisen kehittäminen – hallintokuntien henkilöstökokouksiin osallistuminen	Osallistuminen henkilöstökokouksiin	Osallistuminen vuosittain henkilöstökokouksiin	Osallistuttu henkilöstöpalaveriin
Utsjoen kunnan tyhjilleen jäävien rakennusten/ rakennusosien kohtalo	Myynti-/ purkupäätökset		Tarpeettomien rakennusten myynti tai purku toteutettu	Perustettu koulukiinteistöjen osalta työryhmä

Kunta on haluttu ja vetovoimainen työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2022
Työntekijöiden henkilöstökoulutus	Lakisääteiset koulutukset ja ammattitaidon päivittäminen - tarkennetaan henkilöstökoulutus-	Koulutuksiin osallistuminen Kunnan yleinen hankintalaki-koulutus	Henkilöstö osallistuu joka toinen vuosi oman alan koulutukseen	Kiinteistöhenkilöstön työturvallisuus- ja tulityökortti-koulutukset toteutettiin

	<p>suunnitelman yhteydessä)</p> <p>Talotekniikka Siivousosaaminen Rakennusvalvonta Hankintalaki – koulutus</p> <p>Korttikoulutus</p>	Korttikoulutus	<p>Osallistutaan koulutukseen</p> <p>Henkilöstön korttikoulutukset suoritettu</p>	
Työhyvinvointi / johtaminen	<p>Kehityskeskustelujen vakiinnuttaminen</p> <p>Työolosuhteet – työergonomian kartoittaminen ja kalusteiden uusiminen</p>	<p>Kehityskeskustelut</p> <p>Kartoitus ja kalustehankinnat</p>	<p>Kehityskeskustelut käyty koko henkilöstön kanssa</p> <p>Työergonomia-kartoitukset tehty kaikkien henkilöstöryhmien osalta ja kalustehankinnat toteutettu</p>	Ei ole pidetty

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Sisäiset erät mukana	Alkuperäinen talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	799 450	850 883	51 433
Maksutuotot	540 186	580 101	39 915
Tuet ja avustukset	2 652 467	2 521 416	-131 050
Muut toimintatuotot	1 055 345	1 144 789	189 444
TOIMINTATUOTOT	5 047 448	5 097 190	49 742
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-8 721 426	-8 496 431	224 995
Palvelujen ostot	-6 209 121	-6 489 047	-279 926
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 232 736	-1 288 484	-55 748
Avustukset	-298 000	-315 250	-17 250
Muut toimintakulut	-975 497	-983 223	-7 726
TOIMINTAKULUT	-17 436 780	-17 572 437	-135 657
TOIMINTAKATE	-12 389 332	-12 475 246	-85 914
Verotulot	5 030 000	5 001 049	-28 950
Valtionosuudet	7 621 889	8 404 548	782 659
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	2 500	9 820	7 320
Muut rahoitustuotot	13 500	163 008	149 508
Korkokulut	-88 175	-89 752	-1 577
Muut rahoituskulut	-2 800	-17 695	-14 895
Rahoitustuotot ja -kulut	-74 975	65 381	140 356
VUOSIKATE	187 591	995 732	808 150
Poistot ja arvonalentumiset	-815 000	-681 777	133 222
Suunnitelman mukaiset poistot	-815 000	-681 777	133 222
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)			
TILIKAUDEN TULOS	-627 418	313 955	941 373
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-627 418	313 955	941 373

Verotulojen erittely, toteumavertailu 2022

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	€	€2	€
Kunnan tulovero	4 050 000	4 159 629	109 629
Osuus yhteisöveron tuotosta	175 000	182 099	7 099
Kiinteistövero	805 000	659 321	-145 679
Verotulot yhteensä	5 030 000	5 001 049	-28 951

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnallisvero	3 842 768	3 780 455	3 704 942	3 998 760	3 928 649	4 159 629
Kiinteistövero	633 123	620 973	645 887	595 045	645 330	659 321
Yhteisövero	159 774	148 637	162 870	154 451	177 672	182 099

Verotulot yhteensä	4 635 665	4 550 065	4 513 699	4 748 256	4 751 650	5 001 049
Verotulos/asukas	3 732	3 693	3 724	3 892	4 041	4 235

Kunnan veroprosentti vuonna 2022 oli 21,00 %.

Valtionosuuksien erittely, toteumavertailu 2

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	€	€	€
Peruspalvelujen valtionosuus	7 621 889	7 688 213	66 324
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		265 000	265 000
Opetus- ja kulttuurit. muu vo.		451 335	451 335
Valtionosuudet yhteensä	7 621 889	8 404 548	782 659

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Valtionosuudet	6 856 460	6 896 465	7 268 584	7 715 378	7 453 970	8 404 548
Kehitys %	-4,3 %	0,6 %	5,4 %	6,1 %	-3,4 %	
Valtionosuus/asukas	5 520	5 598	5 982	6 324	6 338	7 116

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelma	Talousarvio 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	187 582	995 732	808 150
Tulorahoituksen korjaukset		-53 212	-53 212
Toiminnan rahavirta	187 582	942 520	754 938
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 424 885	-1 074 042	350 843
Rahoitusosuudet investointimenoihin	124 836	282 264	157 428
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		57 760	57 760
Investointien rahavirta			
Toiminta ja investoinnit, netto	-1 112 467	208 502	1 320 969
Rahoituksen rahavirta			
Antolainojen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset		53 220	53 220
Antolainauksen muutokset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 000 000	1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-1 007 845	1 007 845
Lyhytaikaisten lainojen muutos		2 233	2 233
Lainakannan muutokset		-5 612	-5 612
Muut maksuvalmiuden muutokset			

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos		-172	-172
Saamisten muutos		-770 575	-770 575
Korottomien velkojen muutos		105 905	105 905
Muut maksuvalmiuden muutokset		-664 841	-664 841
Rahoituksen rahavirta		-617 233	-617 233
Rahavarojen muutos		-408 731	-408 731
Rahavarat 31.12		768 461	
Rahavarat 1.1.		1 177 192	
KASSAVAROJEN MUUTOS		-408 731	

Investointiosan toteutuminen

Toimielin / hanke	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio ja sen muutokset	Toteutuma 2022
Kunnanhallitus				
Kuntatietoraportoinnin muutokset palkkajärjestelmään				
Menot	85 000,00		85 000,00	0,00
Palvelinten päivitts				
Menot	10 000,00		10 000,00	0,00
Pohjois-Lapin Ruoka osakkeet				
Manut				16 500,00
Sivistystoimi				
Utsjokisuun koulu-opetusvälineet				
Menot	7 000,00	563,00	7 000,00	2 419,35
Saamelaislukio virtuaalipalvelin ja tietokoneet				
Menot	6 000,00		6 000,00	6 847,44
Utsjokisuun monitoimitalo – turvakamerat				
Menot	12 000,00	5 000,00	7 000,00	7 876,75
Karigasniemen koulu – tekninen, tekstiili, musiikkiluokka				
Menot	25 000,00		25 000,00	13 810,36
Utsjokisuun monitoimitalon pihakalusteet				
Menot	100 000,00	79 941,10	32 500 ,00	32 266,76
Utsjokisuun koulun kalustohankinnat				
Menot	5 000,00		5 000,00	0,00
Utsjokisuun monitoimitalo - esitystekniikka				

Menot	10 000,00		5 000,00	0,00
Karigasniemen monitoimitalon pihakalusteet				
Menot	48 000,00	52 086,82	22 000,00	20 109,41
Nuorgamin monitoimitalon pihakalusteet				
Menot	30 000,00		30 000,00	30 978,94
Tekniikkalaš doaima				
Maan myynti				
Tulot				-4 547,88
Kirkonkylän kyläalueen asemakaavoitus				
Menot	100 000,00	73 225,78		6 106,95
Utsjokisuun koulun jälj. kunnostaminen				
Menot	436 000,00	107 122,38	72 000,00	60 307,09
Karigasniemen hallin korjaus				
Menot	50 000,00		50 000,00	11 589,19
Utsjokisuun vanha koulu /liikuntatilat				
Menot	464 000,00	206 584,14	174 000,00	130 659,44
Tulot	102 000,00		52 200,00	-128 000,00
Karig.koulun jälj. kunnostaminen100 00				
Menot	471 000,00	381 885,64	131 000,00	129 937,67
Nuorg.monitoimitalon suunn, rakentaminen				
Menot	1 630 000,00	1 157 319,54	305 400,00	223 466,46
Kk:n kaavateiden katuvalaistus				
Menot	85 000,00	3 452,96		36 113,00
Karigasniemen asemakaava				
Menot	100 000,00	31 690,68	40 000,00	6 471,41
Utsjoen rantaosayleiskaava				
Menot	135 000,00	135 384,12		2 341,03
Molokkien/jätesäiliöiden hankinta				
Menot	15 000,00	1 724,03		0,00
Karigasniemen palvelutalon tie				
Menot	38 106,00		38 106,00	38 105,76
Nuorgamin Isonkivenvaaran paikoitusalue				
Menot	72 579,00		72 579,00	893,80
Tulot	45 000,00		45 000,00	0,00
Karigasniemen urheilukenttä				
Menot				967,79

Saamelaislukion asuntolan vakuusmaksu				
Menot	9 500,00		9 500,00	0,00
Utsjoen kirkonkylän ulkokuntosali				
Menot	30 000,00		30 000,00	0,00
Tulot	27 636,00		-27 636,00	0,00
Onnelantörmä ja Luossapolku				
Menot				0,00
Sosiaali- ja terveystoimi				
ICT-muutos, Tietokoneohjelmisto perusturva				
Menot	240 000,00		240 000,00	293 680,97
Tulot			154 264,00	154 264,00
RAI-ohjelma				
Menot				2 592,26
Sosiaali- ja terveystoimen kalustohankinnat				
Menot	27 800,00		27 800,00	0,00
Yhteensä				
Menot			1 424 885,00	1 074 041,83
Tulot			279 100,00	286 811,88
Netto			1 145 785,00	787 229,95

Tilinpäätöslaskelmat

Kunnan tuloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	4 002 598	3 914 897
Myyntituotot	560 351	601 527
Maksutuotot	580 102	485 140
Tuet ja avustukset	2 521 416	2 522 527
Muut toimintatuotot	340 729	305 703
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-16 477 845	-15 734 539
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-6 871 215	-6 738 128
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 382 292	-1 360 361
Muut henkilösivukulut	-242 924	-250 425
Palvelujen ostot	-6 198 835	-5 812 175
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 288 484	-1 144 391
Avustukset	-315 250	-249 399
Muut toimintakulut	-178 844	-179 660
Toimintakate	-12 475 246	-11 819 642
Verotulot	5 001 049	4 751 650
Valtionosuudet	8 404 548	7 453 970
Rahoitustuotot ja -kulut	-65 382	-84 409
Korkotuotot	9 820	3 761
Muut rahoitustuotot	163 009	15 027
Korkokulut	-89 752	-98 061
Muut rahoituskulut	-17 695	-5 136
Vuosikate	995 732	301 569
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-681 777	-762 603
Pys. vastaavien arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	313 955	-461 034
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys(+)		10 913
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	313 955	-450 121

Kunnan rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	995 732	301 569
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-53 212	-11 190
Toiminnan rahavirta	942 520	290 379
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 074 042	-2 152 250
Rahoitusosuudet investointimenoihin	282 264	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	57 760	36 136
Investointien rahavirta	-734 018	-2 116 114
Toiminnan ja investointien rahavirta	208 502	-1 825 734
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-9 000
Antolainasaamisten vähennykset	53 220	75 191
Antolainauksen muutokset		66 191
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	95 394
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 007 846	-1 157 707
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 233	13 369
Lainakannan muutokset	-5 613	-1 048 943
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	172	-37
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-770 575	-694 562
Korottomien velkojen muutos	105 906	981 321
Muut maksuvalmiuden muutokset	-664 841	286 722
Rahoituksen rahavirta	-617 234	-696 030
Rahavarojen muutos	-408 731	-2 521 764
Rahavarat 31.12	768 461	1 177 193
Rahavarat 1.1.	1 177 193	3 698 957
	-408 732	-2 521 764

Kunnan tase

	2022	2021
Pysyvät vastaavat	18 777 744	18 725 512
Aineettomat hyödykkeet	421 857	182 401
Aineettomat oikeudet	262 391	132 732
Ennakkomaksut	44 695	32 411
Muut pitkävaikutteiset menot	114 771	17 258
Aineelliset hyödykkeet	15 534 245	15 684 749
Maa- ja vesialueet	510 404	514 952
Rakennukset	12 722 162	12 521 766
Kiinteät rakenteet ja laitteet	504 179	293 270
Koneet ja kalusto	133 333	151 191
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 664 167	2 203 570
Sijoitukset	2 821 642	2 858 362
Osakkeet ja osuudet	1 491 618	1 475 118
Muut lainasaamiset	1 330 024	1 383 244
Toimeksiantojen varat	391	219
Muut toimeksiantojen varat	391	219
Vaihtuvat vastaavat	3 055 689	2 693 845
Vaihto-omaisuus	5 092	5 092
Murskevarasto	5 092	5 092
Lyhytaikaiset saamiset	2 282 135	1 511 560
Myyntisaamiset	393 282	361 690
Lainasaamiset		36 232
Muut saamiset	977 928	434 049
Siirtosaamiset	910 925	679 589
Rahat ja pankkisaamiset	768 461	1 177 193
VASTAAVAA	21 833 824	21 419 576
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	7 434 241	7 120 286
Peruspääoma	2 383 628	2 383 628
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	106 131	106 131
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	4 630 527	5 080 649
Tilikauden yli-/alijäämä	313 955	-450 121
Poistoero	54 564	54 564

Poistoero	54 564	54 564
Muut pakolliset varaukset	6 728	6 728
Muut toimeksiantojen pääomat	541	541
Vieras pääoma	14 337 750	14 237 457
Pitkäaikainen	10 331 046	10 323 028
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 329 646	10 319 558
Liittymismaksut ja muut velat	1 400	3 470
Lyhytaikainen	4 006 704	3 914 429
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	989 912	1 005 613
Saadut ennakot	304 348	526 649
Ostovelat	756 444	1 100 471
Muut velat	213 212	158 387
Siirtovelat	1 742 788	1 123 309
VASTATTAVAA	21 833 824	21 419 576

Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	7 428 225	7 266 697
Toimintakulut	-19 607 554	-18 602 403
Toimintakate	-12 179 328	-11 335 706
Verotulot	4 969 745	4 721 024
Valtionosuudet	8 404 548	7 453 970
Rahoitustuotot ja -kulut	-118 862	-101 392
Korkotuotot	3 354	1 249
Muut rahoitustuotot	9 980	16 544
Korkokulut	-109 868	-110 345
Muut rahoituskulut	-22 329	-8 840
Vuosikate	1 076 101	737 895
Poistot ja arvonalentumiset	-861 923	-959 978
Suunnitelman mukaiset poistot	-861 923	-959 978
Pys. vastaavien arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	214 179	-222 083
Tilinpäätössiirrot	442	571
Tilikauden verot	-49	-35
Laskennalliset verot		12 000
Vähemmistöosuudet	2 826	-462
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	217 398	-210 008

Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 076 102	737 895
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-49	-35
Tulorahoituksen korjauserät	-92 779	-28 328
Toiminnan rahavirta	983 274	709 533
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 806 829	-2 937 701
Rahoitusosuudet investointimenoihin	314 839	11 403
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	94 362	43 855
Investointien rahavirta	-1 397 627	-2 882 443
Toiminnan ja investointien rahavirta	-414 353	-2 172 910
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-830

Antolainasaamisten vähennykset	27 279	36 279
Antolainauksen muutokset	27 279	35 449
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 677 935	515 460
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 224 460	-1 178 555
Lyhytaikaisten lainojen muutos	11 627	-166 664
Lainakannan muutokset	465 103	-829 758
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-473	-12 386
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 853	2 657
Saamisten muutos	-616 429	-677 634
Korottomien velkojen muutos	34 803	1 104 277
Muut maksuvalmiuden muutokset	-585 951	416 914
Rahoituksen rahavirta	-93 571	-377 395
Rahavarojen muutos	-507 924	-2 550 306
Rahavarat 31.12	1 089 483	1 597 407
Rahavarat 1.1.	1 597 407	4 147 712
	-507 924	-2 550 305

Konsernitase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	21 030 870	20 448 312
Aineettomat hyödykkeet	456 485	211 149
Aineettomat oikeudet	294 862	159 083
Muut pitkävaikutteiset menot	115 402	19 026
Ennakkomaksut ja keskener.	46 221	33 041
Aineelliset hyödykkeet	19 403 385	19 054 962
Maa- ja vesialueet	604 653	609 325
Rakennukset	14 815 068	14 626 808
Kiinteät rakenteet ja laitteet	504 525	293 846
Koneet ja kalusto	218 012	239 774
Muut aineelliset hyödykkeet	185 724	186 020
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 075 402	3 099 190
Sijoitukset	1 171 000	1 182 201
Osakkuusyhteisöosakkuudet ja -osuudet	317 132	317 132
Muut osakkeet ja osuudet	797 250	781 173
Muut lainasaamiset	54 557	81 836
Muut saamiset	2 060	2 060

TOIMEKSIANTOJEN VARAT	105 776	116 051
Valtion toimeksiannot	64 723	54 419
Muut toimeksiantojen varat	40 052	61 632
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 529 915	3 417 697
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	29 318	25 465
Lyhytaikaiset saamiset	2 410 986	1 794 825
Myyntisaamiset	575 180	521 732
Lainasaamiset		36 232
Muut saamiset	1 048 794	514 174
Siirtosaamiset	787 009	722 687
Rahoitusarvopaperit	556	20 071
Osakkeet ja osuudet	271	271
Muut arvopaperit	285	19 803
Rahat ja pankkisaamiset	1 088 927	1 577 333
VASTAAVAA	24 666 560	23 982 060
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	6 617 459	6 400 503
Peruspääoma	2 383 628	2 383 628
Muut omat rahastot	885 646	886 087
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 130 787	3 340 795
Tilikauden yli-/alijäämä	217 398	-210 007
VÄHEMMISTÖOSUUDET		
Vähemmistöosuudet	94 028	96 854
PAKOLLISET VARAUKSET	52 471	71 223
Eläkevaraus	477	111
Muut pakolliset varaukset	51 994	71 112
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	112 262	123 009
Valtion toimeksiannot	64 723	54 419
Lahjoitusrahastojen pääomat	2	2
Muut toimeksiantojen pääomat	47 536	68 589
VIERAS PÄÄOMA	17 790 340	17 290 470
Pitkäaikainen	12 897 229	12 420 141
Korollinen vieras pääoma	12 895 829	12 416 671
Koroton vieras pääoma	1 400	3 470

Laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen	4 893 111	4 870 330
Korollinen vieras pääoma	1 190 647	1 204 702
Koroton vieras pääoma		
Saadut ennakot	314 906	538 746
Ostovelat	971 821	1 322 113
Muut velat	304 828	271 932
Siirtovelat	2 110 910	1 532 836
VASTATTAVAA	24 666 660	23 982 060

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Utsjoen kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti pois lukien verotulot, jotka on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu vahvistetun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaisten suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetietojen yhteydessä.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteena on käytetty keskihintamenetelmää arvostaen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan / hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Pakolliset varaukset

Kunnan taseeseen on merkitty pakollisena varauksena maanottoalueisiin liittyvä maisemointivaraus.

Erilliskorvaukset ja lomapalkkavelka

Erilliskorvaukset on jaksotettu henkilötasolla ansaintajaksoittain. Lomapalkat ja -rahat on kohdistettu tilikaudelle, jonka perusteella loma-aika on kertynyt. Tuloslaskelmaan kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ohjeet

Utsjoen konserniin kuuluville yhteisöille ja kuntayhtymille on lähetetty tietojen keräämiseksi kirje ja tiedonkeruulomake, johon on ohjeistettu täyttämään konserniin yhdisteltävät liitetiedot ja erillistilinpäätökset.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernituloslaskelmaan, konsernitaseeseen ja konsernin rahoituslaskelmaan on yhdistetty kaikki kuntakonsernirakenteeseen kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisö on jätetty yhdistelemättä, koska niiden yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja

riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta eikä tilinpäätöstietoja ole ollut mahdollista saada tilinpäätöksen laatimiselle säädetyssä määräajassa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Tytäryhteisöt on yhdistetty kunnan konsernitilinpäätöksen laadintaa koskevien ohjeiden mukaisesti. Kuntayhtymät on yhdistetty kuntayhtymänsuuden mukaisella määrällä. Sisäisen omistuksen eliminointi on suoritettu oikaistun tuloksen perusteella.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa oikaistun tuloksen perusteella. Negatiivista vähemmistöosuutta ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen tilinpäätökset on muutettu vastaamaan kunnassa noudatettavia tilinpäätösperiaatteita olennaisuus huomioiden niiden yhteisöjen osalta, jotka eivät ole esittäneet lainkaan poistoja omassa tuloslaskelmassaan. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvot on oikaistu vastaamaan suunnitelman mukaan laskettuja arvoja. Poistovaje on oikaistu tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäykseksi ja edellisten tilikausien kertynyt poistovajaus edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on käsitelty KILA:n yleisohjeen (v. 2016) mukaisesti. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on rinnastettu ylijäämäeriin siltä osin kuin niihin ei sisälly vastaisia verovaikutuksia. Kunnan ja kuntayhtymien osalta poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä oman pääoman ryhmään jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja niiden muutos tilikauden tuloslaskelmaan. Tytäryhteisöillä ei ole poistoeroja ja vapaaehtoisia varauksia.

Laskentaperiaatteiden yhdenmukaistaminen

Konserniyhteisöjen kirjaamat arvonkorotukset ja -alennukset on peruutettu konsernitilinpäätöksessä.

**TULOSLASKELMAA KOSKEVAT
LIITETIEDOT**

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Toimintatuotot tehtävälueittain (liitetieto 6)				
Yleishallinto	632 626	423 055	703 643	423 055
Sosiaali- ja terveystalvet	3 622 757	3 627 374	1 014 130	1 121 806
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 660 185	1 723 162	1 660 185	1 723 162
Yhdyskuntapalvelut	1 316 309	1 311 383	624 640	646 874
Muut palvelut	196 349	181 516	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	7 428 225	7 266 697	4 002 598	3 914 897

VEROTULOT

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Verotulojen erittely (liitetieto 7)				
Kunnan tulovero	4 159 629	3 928 649	4 159 629	3 928 649
Osuus yhteisöveron tuotosta	182 099	177 672	182 099	177 671
Kiinteistövero	628 017	614 703	659 321	645 330
Verotulot yhteensä	4 969 742	4 721 024	5 001 049	4 751 650

VALTIONOSUUDET

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Valtionosuuksien erittely (liitetieto 8)				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	7 953 213	7 491 537	7 953 213	7 491 537
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	265 000		265 000	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	451 335	-37 567	451 335	-37 567
Valtionosuudet yhteensä	8 404 548	7 453 970	8 404 548	7 453 970

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	Kunta	
	2022	2021
Palvelujen ostojen erittely (liitetieto 9)		
Asiakaspalvelujen ostot	2 885 403	2 652 064
Muiden palvelujen ostot	3 313 432	3 160 111
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	6 198 835	5 812 175

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (liitetieto 11)

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. (Kvalt. 15.12.2009 § 105), Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistomenetelmät ovat seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto	Menojäännöspoisto
Kehittämismenot	3 vuotta	
Aineettomat oikeudet ja liikearvo	5 vuotta	
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	
Muut	3 vuotta	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	
Talousrakennukset	20 vuotta	
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	
Asuinrakennukset	30 vuotta	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30 vuotta	
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot		20 %
Sillat, laiturit ja uimalat		20 %
Muut maa- ja vesirakenteet		20 %
Vedenjakeluverkosto		10 %
Viemäriverkko		10 %
Kaukolämpöverkko		10 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet		20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		20 %
Maakaasuverkko		15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		15 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet		15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 %
Liikenteen ohjauslaitteet		20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		20 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15 vuotta	
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	10 vuotta	
Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	
Muut liikkuvat työkonet	5 vuotta	
Muut raskaat koneet	10 vuotta	
Muut kevyet koneet	5 vuotta	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	
Atk-laitteet	3 vuotta	

Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Pakollisten varausten muutokset (liitetieto 12)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset 1.1.	6 728	6 728	6 728	6 728
Muut pakolliset varaukset 31.12.	6 728	6 728	6 728	6 728
Eläkevastuu 1.1.	111	262	0	0
Lisäykset tilikaudella	506		0	0
Vähennykset tilikaudella	-140	-151	0	0
Eläkevastuu 31.12.	477	111	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1	64 384	77 745		
Vähennykset tilikaudella	-19 118	-13 361		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12	45 266	64 384		

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA-TAPPIOT

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot (liitetieto 13)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	53 212	14 169	53 212	14 169
Rakennusten luovutusvoitot	20 955	3 626		
Luovutusvoitot yhteensä	74 167	17 795	53 212	14 169
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot		2 979		2 979
Osakkeiden luovutustappiot	140			
Luovutustappiot yhteensä	140	2979		2979

OSINKOTUOTOT JA PERUSPÄÄOMAN KOROT

	Kunta	
	2022	2021
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely (liitetieto 15)		
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä		8 000
Yhteensä		8 000

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	Kunta	
	2022	2021
Erittely poistoeron muutoksista (liitetieto 16)		
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos		
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		-10 913
Yhteensä		-10 913

ARVONKOROTUKSET

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Arvonkorotukset (liitetieto 18)				
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.			106 131	106 131
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.			106 131	106 131
Arvonkorotukset yhteensä	0	0	106 131	106 131

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

PYSYVÄT VASTAAVAT

	Konserni				Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut ja kesken-eräiset	
Aineettomat hyödykkeet (liitetieto 19 A)					
Poistamaton hankintameno 1.1.	26 350	132 732	19 026	33 041	211 147
Lisäykset tilikauden aikana	21 997	296 273	137 539	13 475	469 284
Rahoitusosuudet tilikaudella		-154 264			-154 264
Siirrot erien välillä			294	-294	
Tilikauden poisto	-15 877	-12 350	-41 457		-69 684

Poistamaton hankintameno 31.12.	32 470	262 391	115 402	46 221	456 485
Kirjanpitoarvo 31.12.	32 470	262 391	115 402	46 221	456 485

Aineettomat hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Kunta			
	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	132 732	17 258	32 411	182 401
Lisäykset tilikauden aikana	296 273	137 431	12 578	446 283
Rahoitusosuudet tilikaudella	-154264			-154 264
Siirrot erien välillä		294	-294	
Tilikauden poisto	-12 350	-40 212		-52 563
Poistamaton hankintameno 31.12.	262 391	114 771	44 695	421 857
Kirjanpitoarvo 31.12.	262 391	114 771	44 695	421 857

Aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Konserni						Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	609 325	14 626 808	293 846	239 774	186 020	3 099 190	19 054 962
Lisäykset tilikauden aikana		382 514	173 548	65 595	3 610	823 741	1 449 019
Rahoitusosuudet tilikaudella		-128 000		-8 212		-152 363	-288 575
Vähennykset tilikauden aikana	-4 671	-14 560		-510			-19 782
Siirrot erien välillä		609 662	79 941	5 563		-695 166	
Tilikauden poisto		-661 327	-42 809	-84 197	-3 906		-792 239
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Aktivoidut korkomenot							
Poistamaton hankintameno 31.12.	604 653	14 815 068	504 525	218 012	185 724	3 075 402	19 403 385
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	604 653	14 815 068	504 525	218 012	185 724	3 075 402	19 403 385

Aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Kunta					Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	

Poistamaton hankintameno 1.1.	408 821	12 521 766	293 270	151 191	2 203 570	15 578 618
Lisäykset tilikauden aikana		303 753	173 548	30954	231 004	739 259
Rahoitusosuudet tilikaudella		-128 000			-128 000	-256 000
Vähennykset tilikauden aikana	-4 548					-4 548
Siirrot erien välillä		556 903	79 941	5 563	-642 407	
Tilikauden poisto		-532 259	-42 580	-54 375		-629 215
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Aktivoidut korkomenot						
Poistamaton hankintameno 31.12.	404 273	12 722 162	504 179	133 333	1 664 167	15 428 114
Arvonkorotukset	106 131					106 131
Kirjanpitoarvo 31.12.	510 404	12 722 162	504 179	133 333	1 664 167	15 534 245

Maa- ja vesialueet erittely (liitetieto 19 B)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	127 048,90	127 172	66 608,22	66 608
Muut maa- ja vesialueet	477 604,53	482 152	337 664,93	342 213
Arvonkorotukset	0,00		106 130,75	106 131
Maa- ja vesialueet yhteensä	604 653,44	609 325	510 403,90	514 952

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Konserni		
	Osakkeet omistusyhteisö-yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	317 132	781 173	1 098 305
Lisäykset		16 526	16 526
Vähennykset		-447	-447
Siirrot erien välillä			
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta			
Tilikaudella osakkuusyhteisöltä saatujen osinkojen peruutus			
Hankintameno 31.12.	317 132	797 252	1 114 385
Kirjanpitoarvo 31.12.	317 132	797 252	1 114 385

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Kunta					
	Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisö-yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		148 634	317 132	239 824	769 528	1 475 118
Lisäykset					16 500	16 500
Vähennykset						
Siirrot erien välillä						
Hankintameno 31.12.		148 634	317 132	239 824	786 028	1 491 618
Kirjanpitoarvo 31.12.		148 634	317 132	239 824	786 028	1 491 618

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Konserni	
	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
Hankintameno 1.1.	83 896	83 896
Lisäykset		
Vähennykset	-27 279	-27 279
Siirrot erien välillä		
Hankintameno 31.12.	56 617	56 617
Kirjanpitoarvo 31.12.	56 617	56 617

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Kunta		
	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
Hankintameno 1.1.	1 301 409	81 836	1 383 244
Lisäykset			
Vähennykset	-25 942	-27 279	-53 220
Siirrot erien välillä			
Hankintameno 31.12.	1 275 467	54 557	1 330 024
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 275 467	54 557	1 330 024

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset					
	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta
Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	206 565	0	0	206 565	206 565
Kolpeneen Palvelukeskuksen kuntayhtymä	26 838	0	0	26 838	26 838
Lapin liitto	2 385	0	0	2 385	2 385
Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä	4 037	0	141	3 895	3 895

Omistukset muissa yhteisöissä (liitetieto 20-22)	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Ringinvatro	0587482-3	100,00 %	100 %	468 024	2 561 919	64 283
Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo	0615286-5	90,80 %	90,80 %	913 859	62 859	-22 048
Kuntayhtymät						
Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	0819616-7	0,93 %	0,93 %	249 875	2 098 422	-13 217
Kolpeneen Palvelukeskuksen kuntayhtymä	0210574-6	1,13 %	1,13 %	27 384	213 318	
Lapin liitto	0937073-7	0,73 %	0,73 %	5 168	27 830	-6 618
Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä	1510651-0	8,00 %	8,00 %	3 657	1 771	65
Osakkuusyhteisö (yhdistelemätön)						
Kiinteistö Oy Gálgogárdin, Utsjoki	2225545-0	23,59 %	23,59 %			

SAAMISTEN ERITTELY

Saamisten erittely (liitetieto 23)	Kunta			
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		79 869		54 889
Yhteensä		79 869		54 889
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		75		
Siirtosaamiset				444 633

Yhteensä		75		444 633
Saamiset yhteensä		79 944		499 522

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 24)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Jaksotetut henkilöstökulut				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	29 175	28 875	24 500	24 105
Lapin sairaanhoitopiirin peruspääoman korko				
Valtion tuet ja avustukset	15 597	68 418	10 991	62 979
Muut tuet ja avustukset	18 596	11 209		
Muut siirtosaamiset	723 771	173 703	875 434	147 872
Konsernin sisäiset muut siirtosaamiset		440 482		444 633
Yhteensä	787 139	722 687	910 925	679 589

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Oman pääoman erittely (liitetieto 25)				
Peruspääoma 1.1.	2 383 628	2 383 628	2 383 628	2 383 628
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	2 383 628	2 383 628	2 383 628	2 383 628
Arvonkorotusrahasto 1.1.			106 131	106 131
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.		0	106 131	106 131
Rakennusrahasto 1.1.	884 203	884 203		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Siirrot erien välillä				
Rakennusrahasto 31.12.	884 203	884 203		
Muut omat rahastot	1 884	2 455		
Siirrot rahastoon	669			
Siirrot rahastosta	-1 111	-571		

Siirrot erien välillä				
Muu oma rahasto 31.12.	1 442	1 884	0	0
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	885 646	886 087		0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	3 130 787	3 340 795	4 630 527	5 080 649
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	3 130 787	3 340 795	4 630 527	5 080 649
Tilikauden yli-/alijäämä	217 398	-210 008	313 955	-450 121
Oma pääoma yhteensä	6 617 459	6 400 503	7 434 241	7 120 286

	Kunta	
	2022	2021
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät		
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.	4 630 527	5 080 649
Tilikauden yli-/alijäämä	313 955	-450 121
Kertynyt poistoero 31.12.	54 564	54 564
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	4 999 046	4 685 091

ERITTELY POISTOEROISTA

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin (liitetieto 26)	Konserni	
	2022	2021
Laskennallisten verovelkojen muutos		12 000,00
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-2 485	-73 491,11
Varausten lisäys (-)		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	81 681	143 171,87
Poistoero	-75 801	-77 865,90
Vapaaehtoiset varaukset	-3 395	-3 814,86

VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAISET VELAT

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (liitetieto 27)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 501 219	8 175 136	6 772 191	6 931 275
Pitkäaikaiset velat yhteensä	8 501 219	8 175 136	6 772 191	6 931 275

PAKOLLISET VARAUKSET

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset (liitetieto 29)				
Eläkevaraus				
Potilasvahinkovakuutusmaksut	45 266	64 384		
Muut pakolliset varaukset	6 728	6 728	6 728	6 728
Muut pakolliset varaukset yhteensä	51 994	71 112	6 728	6 728

VIERAAN PÄÄOMAN ERITTELY

Vieras pääoma (liitetieto 30)	Kunta			
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		97 342		157 777
Siirtovelat		146 041		
Yhteensä	0	243 383	0	157 777

SHEKKITILILIMIITTI

Sekkitililimiitti (liitetieto 31)	Kunta	
	2022	2021
Luotollisten sekkitilien limiitit 31.12.2020	225 228	225 228
- siitä käyttämättä oleva määrä	225 228	225 228

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muiden velkojen erittely (liitetieto 32)				
Muut velat				
Muut velat	1 400	3 470	1 400	3 470
Muut velat yhteensä	1 400	3 470	1 400	3 470

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät 33

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Siirtyvät korot				
Jaksotetut henkilöstökulut	79 866	70 639	32 344	33 503

Lomapalkkajaksotukset	1 002 677	978 523	784 948	761 930
Korkojaksotukset	7 371	1 744	3 068	0,00
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset				0,00
Muut siirtovelat	876 319	481 932	776 388	327 876
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	144 677		146 041	0,00
Yhteensä	2 110 910	1 532 836	1 742 788	1 123 309

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet (liitetieto 34)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 149 542			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 348 329	735 035		
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	3 348 329	735 035		

VAKUUDET JA TAKAUKSET

Vakuudet ja takaukset (liitetiedot 35-37)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Talletukset Pohjolan Osuuspankissa				
Suomen Ympäristökeskus, jätteen siirto	6 379	6 399	6 379	6 399
Muut	2 106	5 752		
Yhteensä	8 485	12 151	6 379	6 399

VUOKRAVASTUUT

Vuokravastuut (liitetieto 38)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Toimitilojen vuokravastuut	233 067	155 450		
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	81 746	97 573	38 028	47 819
Maa-alueiden vuokravastuut	651	607	651	607
Vuokravastuut yhteensä	315 463	253 630	38 678	48 426
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	64 921	63 938	13 872	18 456

VASTUUSITOUMUKSET

Vastuusitoumukset (liitetiedot 39-40)	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Järjestelyjen tarkoitus	2022	2021	2022	2021

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			1 080 933	1 080 933
Jäljellä oleva pääoma			620 365	673 926

	Kunta	
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	8 903 047	8 618 597
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	5 148	5 646

MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (liitetieto 41)				
	Konserni		Kunta	
Järjestelyjen tarkoitus	2022	2021	2022	2021
Arvonlisäveron palautusvastuu	435 156,76	320 058,18		

YMPÄRISTÖASIAT

	Kunta	
Ympäristötuotot ja -kulut	2022	2021
Ympäristötuotot	253 048	257 819
Ympäristökulut	343 501	346 013
Ympäristökulut (-tuotot), netto	-90 453	-88 193

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Kunta	
Henkilöstön lukumäärä 31.12. (liitetieto 42)	2022	2021
Yleishallinto	4	4
Elinvoima	13	13
Sosiaali- ja terveystoimi	70	62
Opetus- ja kulttuuritoimi	96	91
Tekninen	13	13
Yhteensä	196	183

PALKAT JA PALKKIOT

	Kunta
--	-------

Henkilöstökulut (liitetieto 43)	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 496 431	8 348 914
Henkilöstökulut yhteensä	8 496 431	8 348 914

LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	Kunta	
Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (liitetieto 44)	2022	2021
Keskusta	565,50	601
Kokoomus	181,50	233
Kristilliset	318,50	
Utsjoen Sosiaalidemokraatit ry	594,20	609
Utsjoen vasemmistoyhdistys ry	524,24	495
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 183,94	1 938

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	Kunta	
Tilintarkastajan palkkiot (liitetieto 45)	2022	2021
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastus	10 807	17 133
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	4 214	
Palkkiot yhteensä	15 020	17 133

Luettelot ja selvitykset
Kirjanpito kirjat 31.12.2022

- Sarastia S365 ohjelmistolla hoidettu kirjanpito, ostoreskontra, myyntireskontra, yleislaskutus sekä Personec F ohjelmistolla hoidettu palkanlaskenta
 - tuloslaskelma
 - tase
 - talousarviovertailu
 - tase-erittely
 - liitetiedot
 - toimintakertomus

Tilikautena 1.1. - 31.12.2022 käytetyt tositelajit

Tlaji	Nimi
1	Pankkitositteet
3	Palkkatositteet
6	Matkalaskutapahtumat
10	Muistiotositteet
16	Poistot
20	Ostoreskontramaksut
23	Ostolaskut WF
30	Myyntireskontrasuoritukset
31	Myyntilaskut yleishallinto
32	Myyntilaskut sivistystoimi Y
33	Myyntilaskut koti- ja tukipalv.
34	Myyntilaskut terveystoimi
35	Myyntilaskut elinkeinotoimi
36	Myyntilaskut tekninen toimi
38	Myyntilaskut jätehuolto
43	Päivähoitolaskut
44	Myyntilaskut sos. ja terv. t. Y
46	Myyntilaskut sivistystoimi J
47	Myyntilaskut tontinvuokrat Y
51	Luottotappiot
77	KuntaNet -laskut
90	Excel muistio
91	Laskennalliset KP
92	Laskennalliset SL
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos (lask.)
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos (lask)

Tositteet säilytetään tositelajeittain eriteltynä.

Allekirjoitukset ja merkinnät

KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Utsjoella __ päivänä _____ kuuta 2023

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Utsjoella __ päivänä _____ kuuta 2023

BDO Audiator Oy

Tiina Mikkonen-Brännkärr, JHTT